

Aikuiskoulutuksen vuosikirja

Tilastotietoja aikuisten opiskelusta 2002

Opetusministeriön julkaisuja 2004:26

Aikuiskoulutuksen vuosikirja

Tilastotietoja aikuisten opiskelusta 2002

Opetusministeriön julkaisuja 2004:26



OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet
Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto / Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen
Meritullinkatu / Sjötullsgatan 10
PL / PB 29, 00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi>

<http://www.minedu.fi/julkaisut/index.fi>

Taitto / Ombrytning: Teija Metsänperä, opetusministeriö / undervisningsministeriet
Yliopistopaino / Universitetstryckeriet, 2004

ISBN 952-442-790-7 (nid./htf)

ISBN 952-442-791-5 (PDF)

ISSN 1458-8110

Opetusministeriön julkaisuja / Undervisningsministeriets publikationer 2004:26

Esipuhe

Työelämän ja yhteiskunnan muutokset lisäävät edelleen aikuiskoulutukseen ja aikuisten oppimiseen kohdistuvia haasteita. Myös väestön ikärakenteessa seuraavina vuosikymmeninä tapahtuvat muutokset on otettava huomioon aikuiskoulutuksen kehittämistoimissa. Työvoiman saatavuuden turvaaminen, työikäisen aikuisväestön osaamistason nostaminen ja jatkuva kehittäminen sekä yhteiskunnan eheyden ja tasa-arvon samoin kuin kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten vahvistaminen ovat aikuiskoulutuksen keskeisiä tavoitteita lähivuosille.

Aikuiskoulutuksen kehittämisselityksen linjaukset vuoteen 2010 sisältyvät parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän mietintöön (OPM 3:2002). Myös hallitus on sitoutunut tämän kehittämisselityksen edistämiseen. Hallitusohjelman mukaan aikuiskoulutusta kehitetään parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän ehdotusten pohjalta. Aikuiskoulutuspolitiikan konkreettisemmat linjaukset ja keskeiset toimenpiteet sisältyvät valtioneuvoston 4.12.2003 hyväksymään Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan vuosille 2003–2008.

Aikuiskoulutusta järjestetään opetusministeriön toimialalla noin tuhannen oppilaitoksen ja korkeakoulun toimesta. Vuosittain erityyppiseen aikuisopiskeluun osallistuu lähes 1,8 miljoonaa kansalaista, noin 54 % väestöstä, mikä on OECD-maiden korkeimpia. Osallistuminen ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti eri väestöryhmien kesken. Vuoden 2004 valtion talousarviossa opetusministeriön pääluokan kautta ohjautuu aikuisopiskelun kustannuksiin valtionrahoitusta noin 740 miljoonaa euroa eli 12–13 % pääluokan menoista.

Aikuisopiskelun edellytysten ja koulutuksen laadun parantaminen sekä resurssisuunnittelu ja toiminnan arviointi vaativat hyvää tietopohjaa. Tietopohjaa on rakennettu suunnitelmallisesti useamman vuoden ajan. Osallistuminen OECD:n toteuttamaan yhdeksän maan aikuiskoulutuspolitiikan teematutkintaan vuosina 2000–2002 oli myös tärkeä osa välttämättömän tietopohjan rakentamista (OPM/KTPO/julkaisusarja 92:2002). Työryhmätyönä laadittu aikuisopiskelun ja tilastointi- ja seurantajärjestelmien kuvaus (OPM 8:2001) loi pohjan aikuiskoulutustilastoinnin kokonaisuudistukselle, jonka tuottamat tiedot ovat käytettävissä syksyllä 2005.

Myös tämä kirja on osa aikuiskoulutuksen tilastouudistusta. Jotta poliittisilla päättäjillä, aikuiskoulutuksen järjestäjillä, tutkijoilla ja kehittäjillä sekä hallinnon eri tasoilla olisi jatkossa aiempaa kattavampi ja relevantimpi tietopohja aikuisopiskelusta, voimavaroista ja tuloksista, opetusministeriö käynnisti syksyllä 2003 hankkeen, jonka tehtävänä on ollut koota aikuiskoulutusta ja aikuisopiskelua koskevat keskeiset tiedot yhdeksi kokonaisuudeksi. Aikuiskoulutuksen tilastokirja on toteutettu yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Valmistelutyöstä on vastannut erikoissuunnittelija Ulla Rönnberg ja työtä on ohjannut keskeisten tahojen edustajista koostuva asiantuntijaryhmä.

Toivomme, että ensimmäinen aikuiskoulutuksen "tilastollinen vuosikirja" vastaa mahdollisimman hyvin aikuiskoulutusta ja -opiskelua koskeviin tietotarpeisiin. Kirja on tarkoitus – osittain vaihtelevin sisällöin – julkaista vuosittain. Tilastokirjan kehittämisessä pyritään ottamaan erityisesti sen käyttäjien tarpeet huomioon ja tässä tarkoituksessa otamme vastaan mielellämme palautetta ja ehdotuksia.

Opetusministeriössä

24.5.2004

Marita Savola
Aikuiskoulutusyksikön johtaja

Ville Heinonen
Ohjausryhmän puheenjohtaja

Sisältö

Julkaisun rakenne ja tietojen määrittelyt	13
1 Aikuiskoulutus ja aikuisena opiskelu	18
1.1 Aikuiskoulutuksen määrittelyä	19
1.1.1 Aikuiskoulutuksen kansainvälisiä määrittelyitä	19
1.2 Aikuiskoulutusmuodot	20
1.2.1 Aikuiskoulutuksen yleiset organisointimuodot	20
1.3 Aikuiskoulutus eri koulutusasteilla	21
1.3.1 Toisen asteen yleissivistävä ja ammatillinen aikuiskoulutus sekä vapaa sivistystyö	21
1.3.2 Aikuiskoulutus korkea-asteen koulutuksessa	22
1.4 Määrittelyistä seuraavia ratkaisuja tässä julkaisussa	22
2 Aikuisväestön koulutusrakenne	24
2.1 Väestön ikärakenne ja ikääntyvä aikuisväestö	24
2.2 Väestön koulutustaso	24
2.3 Aikuiskoulutustutkimusten tuloksia	28
2.3.1 Aikuiskoulutukseen osallistuminen vuosien 1980–2000 aikana	29
2.3.2 Työhön tai ammattiin liittyvään aikuiskoulutukseen osallistuminen	32
2.3.3 Muuhun kuin työhön tai ammattiin liittyvään aikuis-koulutukseen osallistuminen	32
3 Oppilaitosverkosto, osallistumistapaukset ja opetustunnit	34
3.1 Aikuiskoulutusta antavat oppilaitokset	34
3.2 Aikuiskoulutukseen osallistuminen ja annetut opetustunnit	36
4 Aikuisten osallistuminen opetushallinnon alaiseen koulutukseen	38
4.1 Lukiokoulutuksen opiskelijat	40
4.1.1 Ylioppilastutkinnon suorittaneet	42
4.2 Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opiskelijat	44
4.2.1 Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat	44
4.2.2 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat	46

4.2.3	<i>Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat</i>	49
4.2.4	<i>Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat</i>	52
4.2.5	<i>Oppisopimuskoulutus</i>	56
4.2.5.1	<i>Ammattillisen peruskoulutuksen oppisopimusopiskelijat</i>	56
4.2.5.2	<i>Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat</i>	58
4.2.5.3	<i>Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat</i>	60
4.2.6	<i>Suoritetut näyttötutkinnot</i>	65
4.2.6.1	<i>Näyttötutkintoina suoritetut ammatilliset perustutkinnot</i>	65
4.2.6.2	<i>Ammattitutkinnot</i>	65
4.2.6.3	<i>Erikoisammattitutkinnot</i>	71
4.2.6.4	<i>Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet</i>	74
4.3	<i>Korkeakouluopiskelijat</i>	77
4.3.1	<i>Ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat</i>	77
4.3.2	<i>Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat</i>	78
4.3.2.1	<i>Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat aikuiset</i>	80
4.3.3	<i>Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot</i>	84
4.3.4	<i>Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtamaton koulutus</i>	84
4.3.5	<i>Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet</i>	85
4.3.6	<i>Yliopistojen alempia ja ylempiä korkeakoulututkintoja suorittavat opiskelijat</i>	85
4.3.7	<i>Yliopistojen tutkintoon johtamaton koulutus ja avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan saaneet</i>	91
4.3.8	<i>Yliopistoissa alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet</i>	92
5	<u>Vapaaan sivistystyön oppilaitosten koulutus</u>	<u>93</u>
6	<u>Aikuisille tarkoitettut kielitutkinnot</u>	<u>95</u>
6.1	Yleiset kielitutkinnot	95
6.2	Valtionhallinnon kielitutkinnot	97
7	<u>Aikuiskoulutuksen rahoitus ja rahoitusmuodot</u>	<u>98</u>
7.1	Omaehtoisen aikuiskoulutuksen rahoitus	99
7.2	Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus	103
7.3	Aikuisten koulutus yrityksissä ja julkisyhteisöissä	103
	<u>Lähteet</u>	<u>104</u>
	<u>Liitetaulukot</u>	<u>105</u>

Julkaisun tekstiosuuden taulukot

- Taulukko 1 Väestön määrä vuonna 2002 ja ennusteet vuosille 2010, 2015 ja 2020
- Taulukko 2 Oppilaitokset, joilla on mahdollisuus järjestää opetushallinnon alaista aikuiskoulutusta vuonna 2004
- Taulukko 3 Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 4 Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 5 Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 6 Aikuisten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 7 Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 8 Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 9 Ylioppilastutkinnon suorittaneet vuonna 2002
- Taulukko 10 Opetussuunnitelmaperusteisen ja näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 11 Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 12 Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 13 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 14 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 15 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 16 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 17 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 18 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

- Taulukko 19 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 20 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 21 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 22 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 23 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 24 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 25 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 26 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 27 Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 28 Ammatillisen peruskoulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 29 Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 30 Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 31 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 32 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 33 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 34 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 35 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 36 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 37 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 38 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 39 Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002

- Taulukko 40 Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 41 Oppisopimuskoulutuksessa näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 42 Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002
- Taulukko 43 Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 44 Oppisopimuskoulutuksessa ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 45 Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002
- Taulukko 46 Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 47 Oppisopimuskoulutuksessa erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 48 Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai osatutkinnon suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2003
- Taulukko 49 Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai osatutkinnon suorittaneet tutkintotyypin mukaan vuonna 2003
- Taulukko 50 Näyttötutkinnon ilman valmistavaa koulutusta suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 51 Kaikki ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 52 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 53 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 54 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 55 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 56 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat vuosina 1999–2002
- Taulukko 57 Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 58 Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 59 Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 60 Ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoihin hakeneet ja opiskelijat koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 61 Ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot ja avoin ammattikorkeakouluopetus koulutusaloittain vuonna 2002

- Taulukko 62 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet iän mukaan vuonna 2002
- Taulukko 63 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 64 Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 65 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 66 Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
- Taulukko 67 Kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat yliopistoittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002
- Taulukko 68 Avoimen yliopiston ja ikäihmisten yliopiston opiskelijat yliopistoittain vuonna 2002
- Taulukko 69 Avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan vastaanottaneet yliopistoittain vuonna 2003
- Taulukko 70 Yliopistojen tarjoamaan täydennyskoulutukseen ja erikoistumisopintoihin osallistuneet opiskelijat vuonna 2002
- Taulukko 71 Yliopistoissa alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Taulukko 72 Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetukseen osallistuneet (osallistumistapaukset) koulutustyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 73 Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2002
- Taulukko 74 Vuosina 2000–2003 suoritettavat yleiset kielitutkinnot kielittäin ja tasoittain
- Taulukko 75 Valtionhallinnon kielitutkintojen suoritukset vuosina 2002 ja 2003
- Taulukko 76 Aikuiskoulutuksen rahoitus opetusministeriön hallinnonalalla, talousarvio 2004
- Taulukko 77 Valtionosuuspohjan mukaiset kustannukset ja suoritteet koulutusmuodoittain vuonna 2002
- Taulukko 78 Vuoden 2004 yksikköhinnat koulutusmuodoittain
- Taulukko 79 Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus, talousarvio 2004

Julkaisun kuvat

- Kuvio 1 Väestön koulutusrakenne koulutusasteittain vuonna 2002
- Kuvio 2 Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 3 Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 4 Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 5 Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 6 Aikuiskoulutukseen osallistuminen ikäryhmittäin vuosina 1980, 1990, 1995 ja 2000
- Kuvio 7 Aikuiskoulutukseen osallistuminen koulutusasteen mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000
- Kuvio 8 Aikuiskoulutukseen osallistuminen sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1980, 1990, 1995 ja 2000
- Kuvio 9 Aikuiskoulutukseen osallistuminen työvoimaan kuulumisen mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000
- Kuvio 10 Työhön tai ammattiin liittyvään aikuiskoulutukseen osallistuminen ikäryhmittäin vuosina 1990, 1995 ja 2000
- Kuvio 11 Henkilöstökoulutukseen osallistuneet ikäryhmittäin vuosina 1990, 1995 ja 2000
- Kuvio 12 Muuhun kuin työhön tai ammattiin liittyvään aikuiskoulutukseen osallistuminen sukupuolen mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000
- Kuvio 13 Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 14 Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 15 Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 16 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 17 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 18 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 19 Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002
- Kuvio 20 Yleisen kielitutkinnon suorittaneet vuosina 1994–2003

Julkaisun rakenne ja tietojen määrittelyt

Julkaisun tavoitteena on tilastotietojen avulla kuvata aikuiskoulutuksen koulutustarjontaa, oppilaitoksissa tapahtuvaa aikuisten opiskelua sekä aikuiskoulutuksen rahoitusta. Julkaisun toivotaan palvelevan opetushallinnon päätöksenteon, alan tutkijoiden ja muiden aikuiskoulutuksesta kiinnostuneiden tarpeita.

Julkaisun *ensimmäisessä luvussa* määritellään aikuiskoulutuksen ja aikuisten koulutukseen osallistumisen käsitteitä ja niistä seuraavia ratkaisuja tässä julkaisussa.

Toisessa luvussa kuvataan aluksi koko väestön ikärakennetta, koulutusrakennetta ja koulutustasoa sekä aikuisväestön aikuiskoulutukseen osallistumista Tilastokeskuksen aikuiskoulutustutkimusten pohjalta. Siinä esitetään Tilastokeskuksen viiden vuoden välein toteuttaman aikuiskoulutustutkimuksen tietoihin perustuvat keskeiset lukumäärätiedot aikuiskoulutukseen osallistumisesta. Aikuiskoulutus määritellään tällöin aikuiskoulutustutkimuksista (1980, 1990, 1995 ja 2000) laadituissa julkaisuissa omaksuman määritelmän mukaisesti 18–64/79 -vuotiaiden osallistumisena erityisesti aikuisille tarkoitettuun koulutukseen.

Kolmannessa luvussa kuvataan aikuisille koulutusta tarjoava oppilaitosverkosto, aikuiskoulutuksen ko-

konais määrä annettuina opetustunteina ja koulutukseen osallistumisina. Tiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen kalenterivuotta koskevaan tiedonkeruuseen, jossa ei kerätä henkilötason tietoja vaan osallistumistapauksia.

Julkaisun *neljännessä luvussa* tarkastellaan aikuisille tarkoitettua koulutuksen lisäksi myös aikuisena opiskelua. Siinä esitetään tunnuslukuja myös sellaisesta aikuisten opiskelusta, joka ei tapahdu erityisesti aikuisia varten suunnitellussa ja organisoidussa koulutuksessa rajoittuen kuitenkin opetushallinnon alaiseen koulutukseen. Aineistona käytetään Tilastokeskuksen henkilö pohjaisia tiedonkeruita, joiden perusteella kuvataan aikuisten koulutukseen osallistumista tiettyjen taustamuuttujien mukaan. Kaikki opiskelijatiedot esitetään iän ja koulutustaustan mukaan. Luvussa kuvataan myös suoritettuja tutkintoja.

Viidennessä luvussa tehdään katsaus vapaan sivistystyön koulutukseen. Tiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen kalenterivuotta koskevaan tiedonkeruuseen, jossa ei kerätä henkilötason tietoja vaan osallistumistapauksia.

Kuudennessä luvussa esitetään aikuisille tarkoitettua kielitutkinnot.

Seitsemännessä luvussa kuvataan aikuiskoulutuksen rahoitusta.

Julkaisussa sovelletut määrittelyt tiivistetyssä muodossa esitettynä:

Ensimmäinen luku

Aikuiskoulutuksen ja aikuisena opiskelun määrittelyä

Toinen luku

Väestön koulutustaso ja aikuisten koulutukseen osallistumisen rakenne aikuiskoulutustutkimusten valossa
- 18–64/79 -vuotiaiden opiskelu aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa

Kolmas luku

Aikuiskoulutusverkosto, koulutukseen osallistuminen ja annetut opetustunnit
- aikuisille tarkoitettu koulutus

Neljäs luku

Koulutusmuoto- ja sektorikohtainen tarkastelu Aikuiskoulutuksessa suoritettut tutkinnot
- aikuisten opiskelu

Viides luku

Vapaan sivistystyön oppilaitosten koulutukseen osallistuminen
- aikuisille tarkoitettu koulutus

Kuudes luku

Aikuiskoulutuksen yleiset kielitutkinnot
- aikuisille tarkoitettu koulutus

Seitsemäs luku

Aikuiskoulutuksen rahoitus

Julkaisun neljännessä luvussa kuvataan vain opetus-hallinnon alaista koulutusta. Muissa aineistoissa ovat mukana myös muiden hallinnonalojen järjestämä aikuiskoulutus sekä Ahvenanmaan maakunta.

Tietojen määrittelyt ja tietolähteet

Luku 2. Aikuiskoulutustutkimus

Aikuiskoulutustutkimus on Tilastokeskuksen viiden vuoden välein toteuttama laaja aikuisten koulutukseen osallistumista selvittävä otostutkimus. Tutkimus antaa mahdollisuuden hyvin erilaisiin aikuisuuden ja aikuiskoulutuksen määrittelyihin. Tässä julkaisussa on noudatettu Tilastokeskuksen julkaisuissa¹ omaksuttua tapaa määrittellä aikuisten koulutukseen osallistuminen 18–64/79 -vuotiaiden osallistumisena aikuisille tarkoitettuun, vähintään kuusi tuntia kestäneeseen koulutukseen kyselyhetkeä edeltäneen 12 kuukauden aikana. Osallistumislukuja esitettäessä ei eritellä koulutukseen osallistumista rahoitusmuodon tai koulutuksen järjestämisen vastuutahon mukaan. Toisin sanoen tässä luvussa esitetään osallistujaluvut kaikessa aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa, mukaan lukien omaehtoinen, työvoimapolitiittinen ja henkilöstökoulutus.

Luku 3. Aikuiskoulutuksen tarjonta ja volyymi

Tiedot tarjotuista opetustunneista ja vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoamasta koulutuksesta perustuvat Tilastokeskuksen vuosittaiseen tiedonkeruuseen². Tiedot ovat kalenterivuoden 2002 tietoja. Tämä tiedonkeruu ei ole henkilöperustainen eli henkilö, joka osallistuu useampaan koulutukseen kirjautuu niin sanotuksi osallistumistapaukseksi yhtä monta kertaa kuin hän on koulutuksiin osallistunut. Osallistumistapausten lukumäärä on siten suurempi kuin opiskelijoiden määrä. Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan tässä vähintään kuusi tuntia kestävä koulutusta, joka on tarkoitettu aikuisille.

Vapaan sivistystyön osalta on huomattava, että näkökulmana ei ole vapaan sivistystyön tarjonta toimintamuotona, vaan vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoama koulutus, joka siis käsittää runsaasti

¹ Ks. esim. Blomqvist et al. (2002): Osallistuminen aikuiskoulutukseen. Aikuiskoulutustutkimus 2000. Tilastokeskus, Koulutus 2002:5.

² Yliopistojen tiedot perustuvat KOTA-tietokannan tietoihin ja kesäyliopistojen tiedot Suomen Kesäyliopistot ry:n toimittamiin tietoihin.

myös muuta kuin varsinaista vapaan sivistystyön toimintaa.

Luku 4. Aikuisten osallistuminen koulutukseen ja aikuisten opiskelu

Lukiokoulutuksen, toisen asteen ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulutuksen ja yliopistokoulutuksen uusien opiskelijoiden, opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden tilastot perustuvat Tilastokeskuksen oppilaitoksilta keräämiin henkilö pohjaisiin tietoihin. Tilastoissa on mukana vain tutkintotavoitteinen opetushallinnon alainen koulutus.

Opiskelijat

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen opiskelijoilla tarkoitetaan lukiokoulutuksessa poikkileikkausajankohtana 20.9.2002 oppilaitoksissa kirjoilla olleita opiskelijoita, jotka opiskelivat lukion koko oppimäärää tai vastaavaa koulutusta. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2002 opiskelemissa olleita, jotka olivat tulleet kirjoille kyseiseen oppilaitokseen 1.1.–20.9.2002. Tilastoihin eivät sisälly ainevalintaopiskelijat eivätkä Ahvenanmaan opiskelijat.

Toisen asteen ammatillinen koulutus, oppilaitosmuotoinen

Oppilaitosmuotoisen toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla tarkoitetaan poikkileikkausajankohtana 20.9.2002 oppilaitoksissa kirjoilla olleita opiskelijoita. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2002 opiskelemissa olleita, jotka olivat tulleet kirjoille kyseisen oppilaitoksen tiettyyn koulutukseen 1.1.–20.9.2002. Tilastoihin eivät sisälly työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opiskelijat, palo-, poliisi- ja vartiointialojen opiskelijat, teoriajaksolla oppilaitoksessa olleet oppisopimusopiskelijat eivätkä Ahvenanmaan opiskelijat.

Erityisesti on huomattava, että ammatillisessa lisäkoulutuksessa (ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus) poikkileikkausajankohdalta kerättävä tieto ei kata kaikkia ammatilli-

seen lisäkoulutukseen osallistuvia. Tämä johtuu ammatillisen lisäkoulutuksen luonteesta verrattain lyhyenä koulutuksena. Koulutuksen kestäessä alle vuoden kaikki osallistujat eivät ole paikalla 20.9., joten he jäävät henkilö pohjaisen tiedonkeruun ulkopuolelle. Julkaisussa esitettävät oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen luvut ovatkin tämän takia todellisuutta pienemmät.

Toisen asteen ammatillinen koulutus, oppisopimus

Oppisopimusopiskelijoilla tarkoitetaan kalenterivuoden 2002 aikana oppisopimuskoulutukseen osallistuneita. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan sellaisia oppisopimuskoulutukseen osallistuneita, jotka solmivat oppisopimuksen vuonna 2002. Tilastoihin eivät sisälly Ahvenanmaan oppisopimusopiskelijat.

Verrattaessa oppilaitosmuotoisen ja oppisopimusmuotoisen ammatillisen koulutuksen opiskelijoita on huomattava, että oppilaitosmuotoisen koulutuksen osalta tiedot ovat poikkileikkausajankohdan tietoja kun taas oppisopimuskoulutuksessa tiedot kattavat koko kalenterivuoden.

Ammattikorkeakoulutus

Ammattikorkeakouluopiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2002 ammattikorkeakouluissa kirjoilla olleita opiskelijoita. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9.2002 ammattikorkeakoulututkintoa opiskelemissa olleita 1.1.–20.9.2002 ensimmäistä kertaa kyseiseen tutkintoon kyseisessä ammattikorkeakoulussa läsnä tai poissaolevaksi ilmoittautuneita. Tilastot eivät sisällä jatkotutkintojen opiskelijoita, Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita eivätkä Ahvenanmaan opiskelijoita.

Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot ja tutkintoon johtamaton ammattikorkeakouluopetus esitetään erillisenä taulukkona.

Yliopistokoulutus

Yliopisto-opiskelijoilla tarkoitetaan yliopistossa kirjoilla olleita opiskelijoita 20.9.2002. Uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan pääsääntöisesti alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon aloittaneita, 20.9.2002 opiskelemissa olevia yliopiston kannalta uusia opiskelijoita. Tilastot eivät sisällä jatkotutkinnojen opiskelijoita.

Tutkintoon johtamaton yliopisto-opetus esitetään erillisenä taulukkona.

Tutkinnot

Ylioppilastutkinnot

Lukion koko oppimäärää suorittava voi osallistua ylioppilastutkintolautakunnan laatimaan ylioppilaskokeeseen, jonka hyväksytyt suorittaminen johtaa ylioppilastutkintoon. Tilastoissa on mukana myös kansainväliset ylioppilastutkinnot (IB-tutkinto, Reifeprüfung-tutkinto).

Toisen asteen ammattillinen koulutus

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkinnon voi suorittaa joko opetussuunnitelmaperusteisena tutkintona tai näyttötutkintona. Tässä osassa ovat mukana ainoastaan näyttötutkintoina suoritettut tutkinnot. Tutkintotiedot ovat kalenterivuoden 2002 tietoja. Näyttötutkinnon suorittaneisiin eivät sisälly työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena suoritettut tutkinnot, palo-, poliisi- ja vartiointialoilla suoritettut tutkinnot eikä Ahvenanmaalla suoritettut tutkinnot.

Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet

Tiedot kuvaavat näyttötutkintotilaisuuksiin (ammattillinen peruskoulutus, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot) osallistuneita ja tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneita kalenterivuodelta. Tie-

dot ovat ennakkotietoja vuodelta 2003 ja siinä ovat mukana myös muut kuin opetushallinnon alaisessa valmistavassa koulutuksessa olleet.

Ammattikorkeakoulutus

Ammattikorkeakoulututkinnot ovat kalenterivuodelta 2002. Tilastoihin eivät sisälly Poliisiammattikorkeakoulussa suoritettut tutkinnot, jatkotutkinnot eikä Ahvenanmaalla suoritettut tutkinnot.

Opiskelijoiden ikä ja koulutustausta

Ikä on opiskelijan ikä tilastovuonna. Koulutustautan ryhmittelyssä opiskelija on sijoitettu aina korkeimman koulutuksen mukaan ryhmiin. Esimerkiksi jos opiskelijalla on ammatillinen lisäkoulutus, hänellä ei ole sitä korkeampaa koulutusta mutta alempaa voi kyllä olla. Tieto aikaisemmasta koulutuksesta on Tilastokeskuksen tutkintorekisteristä.

Käytetyt luokitukset

Koulutusten luokittelussa on käytetty vuoden 2002 opetushallinnon koulutusala- ja asteluokitusta. Oppilaitosten luokittelussa on käytetty Tilastokeskuksen oppilaitosrekisterin oppilaitostyyppi- ja luokitusta.

Luku 5. Vapaa sivistystyö

Tiedot tarjotuista opetustunneista ja vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoamasta koulutuksesta perustuvat Tilastokeskuksen vuosittaiseen tiedonkeruuseen³. Tiedot ovat kalenterivuoden 2002 tietoja. Tämä tiedonkeruu ei ole henkilöperusteinen eli henkilö, joka osallistuu useampaan koulutukseen kirjautuu niin sanotuksi osallistumistapaukseksi yhtä monta kertaa kuin hän on koulutukseen osallistunut. Osallistumistapausten lukumäärä on siten suurempi kuin opiskelijoiden määrä. Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan tässä vähintään kuusi tuntia kestävä koulutusta, joka on tarkoitettu aikuisille.

³ Kesäyliopistojen tiedot perustuvat Suomen Kesäyliopistot ry:n toimittamiin tietoihin.

Vapaan sivistystyön osalta on huomattava, että näkökulmana ei ole vapaan sivistystyön tarjonta toimintamuotona, vaan vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoama koulutus, joka siis käsittää runsaasti myös muuta kuin varsinaista vapaan sivistystyön toimintaa.

Luku 6. Kielitutkinnot

Opetushallitus kerää henkilötason tiedot järjestämissä kielitutkintojen suorittajista.

Luku 7. Rahoitus

Rahoitustiedot perustuvat valtion talousarvioon, Tilastokeskuksen tietoihin kuntien henkilöstökoulutuksen rahoituksesta, valtionvarainministeriön tietoihin valtion henkilöstökoulutuksen rahoituksesta sekä Teollisuuden ja Työnantajain ja Palvelutyönantajien selvityksiin.

Yksikköhinnat ja toteutuneet käyttökustannukset perustuvat Opetushallituksen ylläpitämän Valosjärjestelmän tietoihin.

1 Aikuiskoulutus ja aikuisena opiskelu

Aikuiskoulutuspolitiikan johtavia ajatuksia on kautta vuosikymmenten ollut koulutuksellisen tasa-arvon lisääminen ja kansalaisten ammattitaidon, yhteiskunnallisten valmiuksien ja persoonallisuuden kehittäminen. (esim. Lehtisalo & Raivola 1999, 166.)

Aikuiskoulutuksen tulevaisuutta rakennetaan edelleen samoille periaatteille. Parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän (OPM 2002a) mukaan aikuiskoulutuksen lähitulevaisuuden tavoitteena on että

- yhä useampi suomalainen kehittää itseään määrätietoisesti ja työyhteisöt kehittyvät oppiviksi organisaatioiksi
- aikuiskoulutus tuottaa nopeasti ja joustavasti työvoimaa kaikkiin ammatteihin
- aikuiskoulutuksessa kehitetään erityisesti aikuisopiskeluun soveltuvia opetus- ja oppimismenetelmiä
- aikuiskoulutus ylläpitää ja vahvistaa osallistuvaa demokratiaa, ehkäisee syrjäytymistä ja tukee aktiivista kansalaisuutta.

Tulevaisuudessa korostuvat ennen kaikkea koulutukseen motivointi ja kansalaisten oppimis- ja opiskelunvalmiuksien kehittäminen. Näillä tekijöillä onkin todettu olevan suuri merkitys esimerkiksi tehtäessä päätöstä koulutuksen aloittamisesta. Aikuiskoulu-

tuksessa kuten muussakin koulutuksessa on tyypillistä ollut koulutuksen kasautuminen. Henkilöt, joilla on jo ennestään paljon koulutusta ovat aktiivisia koulutukseen osallistujia ja puolestaan vähällä taustakoulutuksella olevia henkilöitä on vaikea saada osallistumaan koulutukseen myöhemminkään. Tämä on tullut ilmi muun muassa Tilastokeskuksen Aikuiskoulutustutkimuksissa vuosina 1980–2000.

Viime vuosikymmeninä on maassamme panostettu voimakkaasti ammatillisen aikuiskoulutuksen kehittämiseen (ks. esim. OPM 2002b). Parlamentaarinen aikuiskoulutustyöryhmä korosti vapaan sivistystyön merkitystä ammatillisen aikuiskoulutuksen rinnalla. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2003–2008 esitetään aikuiskoulutuksen keskeiset kehittämistoimet vuoteen 2008.

Yhteiskunnallisia reunaehoja aikuiskoulutuksen kehittämiseksi asettaa muun muassa ikääntyvän väestön suhteellisen osuuden kasvu. Ennusteiden mukaan vuoteen 2020 mennessä alle 55-vuotiaiden määrä vähenee neljälläsadallatuhannella ja yli 55-vuotiaiden määrä kasvaa runsaat puoli miljoonaa nykyistä suuremmaksi. Ikääntyvä aikuisväestö on entistä terveempää ja toimii aktiivisesti työelämän ulkopuolella. Aikuiskoulutuksen haasteena on olla tukemassa aikuisväestön yhteiskunnallista osallistumista ja vastaamassa kansalaisten persoonallisuuden kehittämisen tarpeisiin. Samalla tehtävänä on kehittää aikuisväestön ammatillista osaamista ennakoiden muun muassa suuren poistuman aiheuttamaa työvoiman tarvetta.

1.1 Aikuiskoulutuksen määrittelyä

Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan aikuisia varten suunniteltua, organisoitua ja järjestettyä koulutusta. Aikuiskoulutukseen osallistujia ovat kaikki aikuisia varten suunniteltuun koulutukseen osallistuvat, iästä riippumatta. Muu kuin aikuiskoulutus on etupäässä nuorille tarkoitettua koulutusta. (Opetusministeriön muistio 8:2001.)

Aikuisena opiskelu on laajempi käsite, kuin aikuiskoulutuksena tarjotussa koulutuksessa opiske-

lu. Aikuisena voi opiskella nuorille tai aikuisille tarkoitetussa koulutuksessa, mutta myös itseohjautuvasti hyödyntämällä koulutusorganisaatioiden ulkopuolisia oppimisympäristöjä, kuten tietoverkkoja tai kirjastoja.

Aikuisen opiskelun määrittelyssä voidaan apuna käyttää käsitteitä formaali-, nonformaali- ja informaali koulutus/oppiminen. Formaali koulutus/oppiminen. Formaali koulutus/oppiminen. Formaalilla koulutuksella tarkoitetaan koulutusorganisaation järjestämää, tutkintoon johtavaa koulutusta. Formaalisissa järjestelmässä opiskellaan yleensä päätoimisesti. Nonformaali koulutus on myös organisoitua, mutta se ei johda tutkintoon. Nonformaalia koulutusta järjestetään oppilaitosten lisäksi esimerkiksi työpaikoilla, kansalaisjärjestöissä tai harrastusryhmissä. Vapaan sivistystyön opinnot ovat enimmäkseen nonformaalia koulutusta. Koulutusorganisaatioiden ulkopuolella tapahtuvaa itseohjautuvaa oppimista kutsutaan informaaliksi oppimiseksi. Itseopiskelu voi olla tietoista ja tavoitteellista (intentionaalinen) tai toisen toiminnan ohessa satunnaisesti tapahtunutta (nonintentionaalinen).

Koulutuspoliittista ajattelua on viimeisen vuosikymmenen ajan hallinnut elinikäisen oppimisen periaate. 2000-luvulla elinikäisen oppimisen käsitteen rinnalla on alettu käyttää elämänlaajuisen oppimisen käsitettä. Elämänlaajuinen oppiminen pitää sisällään ihmisen oppimisen kaikkina ikäkausina ja kaikissa ympäristöissä. Sen mukaisesti formaalin koulutuksen ohella on tunnustettava myös nonformaalin ja informaalin oppimisen merkitys niin työssä kuin arkielämässäänkin.

Tässä julkaisussa kuvataan koulutusorganisaatioiden puitteissa järjestettyä koulutusta, joten informaali oppiminen jää tarkastelun ulkopuolelle.

1.1.1 Aikuiskoulutuksen kansainvälisiä määrittelyitä

Aikuiskoulutuksen ja aikuisten opiskelun tarkka määrittely on ollut erityisen tarpeellista niissä kansainvälisissä yhteyksissä, joissa on tarvittu vertailukelpoista aineistoa aikuisten opiskelukäyttäytymisestä. Erityisesti OECD on laatinut useita aikuisten opiskelua koskevia kansainvälisesti vertailevia tutkimuksia, joista viimeaikoina ehkä merkittävin on

ollut yhdeksän OECD-maan aikuiskoulutuspolitiikkojen teematutkinta.

Tutkinnan loppuraportissa (OECD 2003) käydään läpi kaikkien tutkintaan osallistuneiden maiden määrittelyjä aikuisten opiskelusta. Suomen osalta todetaan, että aikuisopiskelun määrittely on aiemmin ollut sidoksissa koulutusta tarjoavaan instituutioon tai koulutuksen järjestämisuotoon. Viime aikoina määrittely on kuitenkin perustunut enemmän koulutukseen osallistujan henkilötasoisiin tekijöihin ja käsite määritelläänkin vähintään 25-vuotiaiden opiskeluksi.

Julkaisussa esitetyt eri maiden määrittelyt ovat hyvin vaihtelevia perustuen toisinaan ikään (iän määrittelyssä hajonta maittain suuri) ja/tai koulutustaustaan ja toisinaan koulutustarjonnan muotoihin. Yleisesti omaksutun määrittelyn puuttuessa tutkinnassa vertailukelpoiseksi lähtökohdaksi on valittu opiskelijan ominaisuuksiin perustuva määrittely: Aikuisopiskelija on henkilö, joka on iältään 25–64 -vuotias, ja joka on tullut takaisin koulutusjärjestelmän piiriin ensimmäisen koulutusvaiheensa jätettyään.

Vuoden 2002 Education at a Glance:ssa (OECD 2002) otetaan aikuisopiskeluun laajempi näkökulma. Aikuisten opiskelua ei rajata koulutusmuodon tai aiemman koulutuskäyttämisen mukaan, vaan tarkastellaan 25–64 -vuotiaiden opiskelua.

Samaan tapaan laajasta määrittelystä lähtee kansainväliseen aikuisten lukutaitotutkimukseen perustuva Pohjoismainen aikuisten koulutukseen osallistumisen vertailu: Curious Minds (Tuijnman & Hellström 2001). Siinä lähtökohdaksi otetaan 25–65 -vuotiaiden opiskelu missä tahansa järjestetyssä koulutuksessa viimeisen 12 kuukauden aikana.

Kansainvälisen tiedonvaihtoverkon kautta eri maille tehdyssä kyselyssä ilmeni, että aikuiskoulutusta ei ainakaan kyselyyn vastanneissa maissa ole mitenkään täsmällisesti määriteltä. Yleensä (muun muassa Italia, Bulgaria, Latvia, Luxemburg, Unkari) aikuiskoulutuksen kohderyhmänä pidetään kaikkia oppivelvollisuuskoulunsa päättäneitä henkilöitä. Aikuiskoulutukseen osallistumiselle ei ole yhteisiä pohjakoulutusvaatimuksia, vaan ne määritellään erikseen aikuiskoulutuksen tasosta riippuen.

Tilastoissa käytetyt aikuiskoulutuksen ja aikuis-

opiskelun määrittelyt ovat useimmiten enemmän käytännön sanelemia ja aineistolähtöisiä kuin teoreettisia.

1.2 Aikuiskoulutusmuodot

Aikuiskoulutusta voidaan kuvata monesta eri näkökulmasta. Toimintamuotojen mukaan aikuiskoulutus jaetaan ammatilliseen ja yleissivistävään aikuiskoulutukseen, joissa molemmissa koulutus voi olla tutkintoon johtavaa tai ei tutkintoon johtavaa. Ammatillisen aikuiskoulutuksen tarkoituksena on muun muassa ylläpitää ja kohottaa aikuisväestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja edistää työllisyyttä. Yleissivistävän aikuiskoulutuksen tavoitteena on palvella aikuisväestön sivistystarvetta, tarjota mahdollisuuksia aikuisten omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiselle.

1.2.1 Aikuiskoulutuksen yleiset organisointimuodot

Organisointimuodoiltaan sekä sääntely- ja rahoitusperusteiltaan aikuiskoulutus jaetaan kolmeen perusmuotoon: omaehtoiseen, työvoimapolitiittiseen ja henkilöstökoulutukseen.

Omaehtoisessa aikuiskoulutuksessa koulutukseen osallistumisen perustana on opiskelijan oma päätös. Opiskelumotiivit voivat olla opiskelijan omista tavoitteista riippuen hyvin erilaiset. Toiset tavoittelevat ammatillista kehittymistä toisten opiskellessa enemmän tai vähemmän harrastusluonteisesti. Omaehtoisesta aikuiskoulutuksesta ja sääntelystä päävastuussa on opetushallinto, joskin myös koulutuksen järjestäjät ja osin myös opiskelijat itse ovat merkittäviä koulutuksen rahoittajia. Omaehtoisena aikuiskoulutuksena on tarjolla hyvin laaja koulutuskenttä aina perusopetuksesta korkeasteelle. Lisäksi tarjolla on laaja vapaan sivistystyön sektori.

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ensisijainen kohderyhmä ovat työttömät ja työttömyysuhanalaiset. Työvoimapolitiittisen koulutuksen rahoituksesta vastaa työhallinto ja sen paikallisesta hankin-

nasta pääsääntöisesti TE-keskukset. Opiskelupäätöksen tekee useimmiten koulutukseen hakeutuva henkilö, joka saa koulutukseen hakeutumisessaan tukea työvoimaneuvojilta. Työvoimapolitiittinen koulutus on osa aktiivista työvoimapolitiikkaa muodostaen samalla osan ammatillista aikuiskoulutusjärjestelmää (TM 2002, 14). Koulutuksen tavoitteena on parantaa opiskelijan ammatillisia valmiuksia siten, että tällä on paremmat mahdollisuudet työllistyä tai säilyttää nykyinen työpaikkansa ja samalla edistetään ammattitaitoisen työvoiman saantia. Työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena voidaan tarjota toisen asteen ammatilliseen tutkintoon johtavaa koulutusta ja muutoin ammatillisia valmiuksia edistävää tai ammattiin valmentavaa eitutkintotavoitteista koulutusta. Vuoden 2003 alusta on opiskelijaryhmälle ollut mahdollisuus tarjota tietyin edellytyksin myös tutkintoon johtavia korkeakouluopintoja työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena. Ammattikorkeakoulututkimuksen hankkimisen edellytyksenä on, että henkilö on aiemmin suorittanut vähintään opistoasteen tutkinnon. (1344/2002; 1295/2002.)

Henkilöstökoulutuksessa aloitteen koulutukseen hakeutumisesta tekee tavallisesti työnantaja yhdessä työntekijän kanssa. Koulutuksen kustannuksista vastaa pääasiassa työnantaja ja koulutuksen tavoitteet ovat usein ainakin osittain yritystaloudelliset tai tähtäävät muutoin organisaation toiminnan tehostamiseen ja kehittämiseen. Yritykset ja julkisyhteisöt ostavat koulutusta julkisesti valvotuilta koulutuksen järjestäjiltä sekä muilta koulutuksen järjestäjiltä ja konsulttiyrityksiltä. Henkilöstökoulutus on useimmiten verrattain lyhyttä ei-tutkintotavoitteista, mutta sitä voidaan järjestää myös toisen asteen ammatilliseen tutkintoon valmistavana.

1.3 Aikuiskoulutus eri koulutusasteilla

Suomen koulutuslainsäädäntö lähtee ikäneutraaliuden periaatteesta. Tällä tarkoitetaan sitä, että mihin tahansa koulutukseen voi hakeutua iästä riippumatta. Vaikka osassa koulutusjärjestelmää on olemassa koulutusta, joka on suunniteltu erityisesti aikuisten

tarpeet huomioon ottaen, voivat aikuiset hakeutua myös ensisijaisesti nuorille tarkoitettuun koulutukseen. Samalla tavalla nuoret voivat hakeutua aikuisille tarkoitettuun koulutukseen, mikäli se heidän elämäntilanteeseensa sopii. Lainsäädäntö ei siis pääsääntöisesti tunne ikärajoja koulutukseen pääsyn ehtona.

1.3.1 Toisen asteen yleissivistävä ja ammatillinen aikuiskoulutus sekä vapaa sivistystyö

Yleissivistävää toisen asteen aikuiskoulutusta annetaan lukioissa ja vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Aikuiset voivat suorittaa näissä peruskoulun tai lukion oppimäärän tai opiskella yksittäisiä aineita tai muita yleissivistäviä opintoja. Lukiolaissa (629/1998) säädetään sekä nuorille että aikuisille annettavasta lukiokoulutuksesta. Aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen tuntijako poikkeaa nuorten lukiokoulutuksen tuntijaosta siten, että aikuisille tarkoitettussa opetuksessa lukion kurssien vähimmäisvaatimus on 44 kurssia, kun lukion vähimmäiskurssimäärä nuorille tarkoitetussa koulutuksessa on 75 kurssia. Lisäksi henkilöille, jotka aloittavat lukiokoulutuksen 18 vuotta täytettyään, ovat taito- ja taideaineet sekä terveystieto vapaaehtoisia. Aikuisille tarkoitettuun opiskeluun osallistuvan alle 18-vuotiaana opintonsa aloittaneen tulee kuitenkin suorittaa näiden aineiden kurssimäärät.

Ammatillinen aikuiskoulutus eroaa nuorille tarkoitettua koulutuksesta opintojen ja tutkintojen suoritustavan perusteella. Ammatillisella aikuiskoulutuksella tarkoitetaan ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia, näyttötutkintoina suoritettavia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja, niihin valmistavaa koulutusta ja muuta ammatillista lisäkoulutusta. Aikuiset voivat suorittaa tutkintoja myös nuorille tarkoitettussa ammatillisessa peruskoulutuksessa. Osa tästä opetussuunnitelmaperusteisesta koulutuksesta on suunniteltu erityisesti aikuisten tarpeita vastaavaksi.

Oppisopimuskoulutuksella tarkoitetaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja työsopimussuhteessa järjestettäviä opintoja, joita täydennetään tietopuolisilla opinnoilla. Ammatillisen

perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon voi suorittaa myös oppisopimus-koulutuksena.

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on koulutus-tarjonnan avulla tukea kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa sekä tukea yksilöiden persoonalli-suuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisöissä. Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat kansalaisopistot, kansanopistot, opintokeskukset, liikunnan koulutuskeskukset ja kesäyliopistot. Osa vapaan sivistystyön oppilaitosten järjestämästä kou-lutuksesta on vapaatavoitteista ja osa tutkintotavoit-teista. Tutkintotavoitteisesta koulutuksesta sääde-tään asianomaisten lakien mukaisesti.

1.3.2 Aikuiskoulutus korkea-asteen koulutuksessa

Korkea-asteen koulutusta järjestetään yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Yliopistotutkintoon johta-vaa koulutusta ei järjestetä erikseen nuorille ja aikuisille, vaan opiskelijat hakeutuvat iästä riippumatta opiskelemaan samoihin koulutusohjelmiin ja pääai-neisiin. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämis-suunnitelmassa mitoitetaan kuitenkin yliopistoissa suoritettaviin korkeakoulututkintoihin erikseen pai-kat myös aikuisille. Näillä tarkoitetaan maisteri- ja muuntokoulutusohjelmia sekä avoimen väylän kautta opiskelupaikan saaneita.

Yliopistot järjestävät runsaasti tutkintoon johta-matonta aikuiskoulutusta. Yliopistojen tarjoama täydennyskoulutus on etupäässä korkea-asteen tut-kinnon suorittaneille tarkoitettua ammattitaitoa li-säävää koulutusta ja useimmiten sen organisoinnis-ta on vastuussa yliopistojen yhteydessä toimiva täy-dennyskoulutuskeskus. Täydennyskoulutuksena jär-jestetään myös yliopistojen erikoistumisopintoja.

Lähes kaikki yliopistot järjestävät myös avointa yliopisto-opetusta, jonka sisällöt vastaavat yliopisto-jen tutkintotavoitteista opetusta. Avoin yliopisto-opetus on tarkoitettu kaikille yliopistotasoisesta ope-tuksesta kiinnostuneille ja siellä voi suorittaa yliopis-tollisia arvosanoja.

Ammattikorkeakouluissa järjestetään nuorten koulutuksen ohella aikuisille tarkoitettua tutkin-

toon johtavaa koulutusta. Ammattikorkeakouluissa on myös avoimen ammattikorkeakoulun tarjontaa sekä ammattikorkeakoulututkintoon pohjautuvia ammatillisia erikoistumisopintoja. Uusia työelämä-läheisiä tutkintoja ovat ammattikorkeakoulujen jat-kotutkinnot, joihin pääsyyvaatimuksena on korkea-koulututkinto sekä vähintään kolmen vuoden työko-kemus tutkinnon suorittamisen jälkeen.

1.4 Määrittelyistä seuraavia ratkaisuja tässä julkaisussa

Aikuisten osallistuminen koulutukseen ulottuu osin laajastikin etupäässä aikuisille tarkoitettun koulutuk-sen ulkopuolelle. Aikuisten koulutuskäyttytymisen monimuotoisuus edellyttää laajaa näkökulmaa myös ilmiön tilastollisessa esittämisessä. Aikuisten koko-naisosallistumista ei ole mahdollista kuvata pitäyty-mällä ainoastaan aikuisille tarkoitettuun koulutuk-seen. Tämä aikuisten kokonaisosallistuminen tuo-daan esiin erityisesti julkaisun neljännessä luvussa.

Kun aikuisten opiskelua halutaan kuvata tilastol-lisesti aikuisille suunnitellun ja organisoidun koulu-tuksen ulkopuolella, tulee koulutuksen järjestämis-tavan rinnalla tarkastella myös opiskelijoiden henki-lötasoisia muuttujia, kuten ikää ja koulutustaustaa. Tässä julkaisussa esitetäänkin tiedot instituutiopoh-jaisen määrittelyn mukaisesti aikuiskoulutuksesta, mutta myös opiskelijan ominaisuuksiin perustuvan määrittelyn mukaisesti aikuisten opiskelusta muus-sa kuin aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa.

Viitteellisenä aikuisopiskelijan määrittelynä pide-tään opintonsa vähintään 25-vuotiaana aloittaneita. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitel-massa vuosille 2003–2008 on koulutustausta nos-tettu iän rinnalle aikuisopiskelijaa määriteltäessä. Näiden asiakirjojen pohjalta ohjeelliseksi aikuisopis-kelijan määritteeksi voidaan asettaa opiskelun aloit-taminen vähintään 25-vuotiaana tai se, että henki-löllä on aiempi vähintään samantasoinen koulutus.

Julkaisun neljännessä luvussa esitetäänkin opiske-lijoiden ikä- ja koulutustaustatiedot erikseen aikui-sille tarkoitettussa koulutuksessa ja muussa koulu-tuksessa opiskelevista. Tilastollista esittämistä ei kuitenkaan rajata tiukasti esimerkiksi tietyn iän tai

koulutustaustan mukaan, vaan aineisto esitetään sellaisessa muodossa, että se antaa mahdollisimman laajat edellytykset tarkastella aikuisten opiskelua erilaisten määrittelykriteerien valossa.

Aikuiskoulutusta ja aikuisten opiskelua tarkastellaan kahdesta näkökulmasta seuraavan taulukon mukaisesti:

Instituutiopohjainen määrittely: erityisesti aikuisille tarkoitettu koulutus	Opiskelijan ominaisuuksiin pohjautuva määrittely: muu koulutus, johon aikuiset myös osallistuvat
<ul style="list-style-type: none"> - aikuisille tarkoitettu lukiokoulutus - näyttötutkintoon valmistava ammatillinen peruskoulutus - ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus - ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksena suoritettava tutkintoon johtava koulutus, ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot ja avoin ammattikorkeakoulu sekä ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot - yliopistojen muuntokoulutus ja maisteriohjelmat* - avoin yliopisto sekä yliopistojen täydennyskoulutus - vapaa sivistystyö 	<ul style="list-style-type: none"> - nuorille tarkoitettu lukiokoulutus - opetussuunnitelmaperusteinen ammatillinen peruskoulutus - nuorille tarkoitettu ammattikorkeakouluopetus - alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava yliopistokoulutus

*Maisteri- ja muuntokoulutusohjelmista ei ole toistaiseksi olemassa luotettavaa tilastotietoa, joten niistä ei esitetä lukuja tässä julkaisussa.

2 Aikuisväestön koulutus rakenne

2.1 Väestön ikärakenne ja ikääntyvä aikuisväestö

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Suomen väestömäärä on vuonna 2020 runsaat satatuhatta nykyistä suurempi. Väestön ikärakenne tulee ennusteen mukaan muuttumaan siten, että ikääntyvän väestönosan osuus koko väestöstä kasvaa suhteessa nuorempiin ikäluokkiin. Ennusteen mukaan 25 vuotta täyttäneitä on runsaat 270 000 enemmän ja alle 25-vuotiaita 160 000 vähemmän vuonna 2002 kuin vuonna 2020. Nuorimpien ikäluokkien lisäksi vähenee myös 35–59 -vuotiaiden määrä. Suurin pudotus tapahtuu 45–49 -vuotiaiden ikäluokassa (-22 prosenttiyksikköä). Kuten väestön määrää kuvaavasta Taulukosta 1. voi nähdä, väestön määrä lisääntyy voimakkaasti ensi vuosikymmenen aikana 60 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien ikäryhmissä. Näihin ikäryhmiin kuuluvia tulee olemaan yli puoli miljoonaa nykyistä enemmän vuonna 2020.

2.2 Väestön koulutustaso

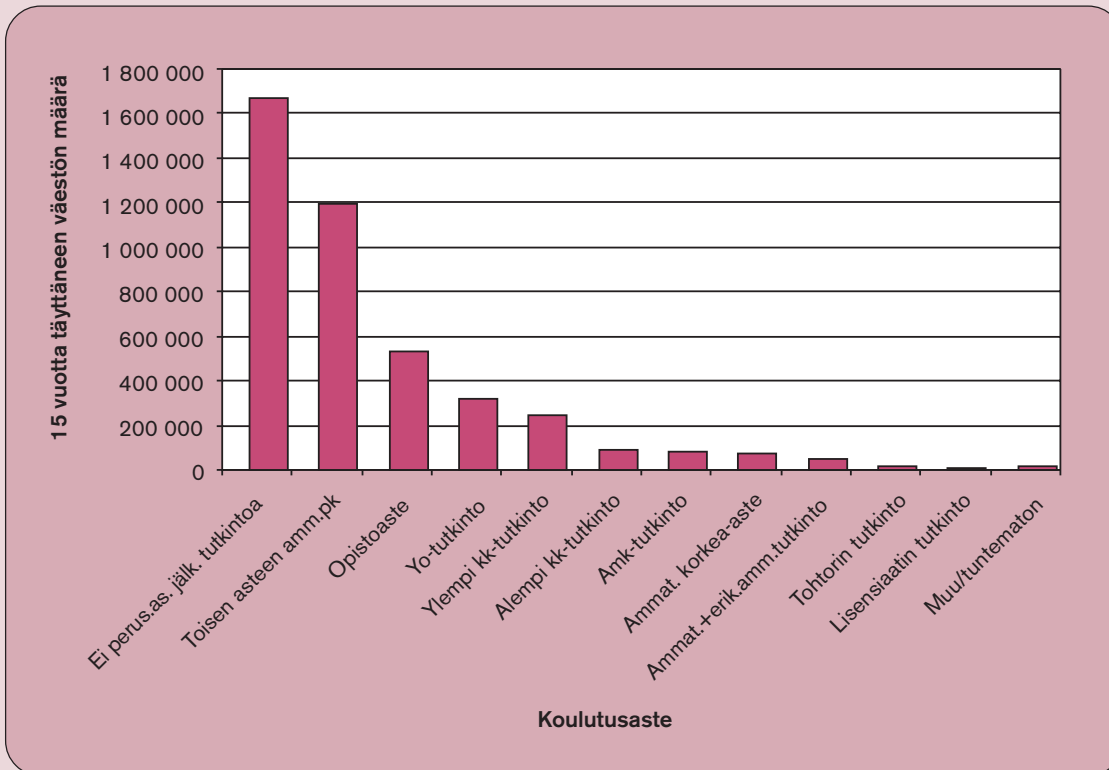
Tässä osiossa kuvataan koko väestön koulutuksen rakennetta Tilastokeskuksen tietojen pohjalta. Tutkinnon suorittaneet on luokiteltu koulutusasteittain *korkeimman/viimeksi* suoritetun tutkinnon mukaan.

Vuonna 2002 oli 15 vuotta täyttäneestä väestöstä (4 279 286) 61 % suorittanut jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon. 42 % oli suorittanut ammatillisen tutkinnon, 12 % korkeakoulututkinnon ja ylioppilastutkinto oli korkeimpana tutkintona 7 %:lla 15 vuotta täyttäneestä väestöstä. Eniten oli suorit-

Taulukko 1. Väestön määrä vuonna 2002 ja ennusteet vuosille 2010, 2015 ja 2020

Ikä vuotta	Vuosi 2002 lkm	Vuosi 2010 lkm	Vuosi 2015 lkm	Vuosi 2020 lkm	Vuosien 2002 ja 2020 erotus lkm	Muu- tos %
Yhteensä	5 206 295	5 267 949	5 298 187	5 317 396	111 101	2,1
alle 15	927 009	851 482	836 274	832 925	-94 084	-10,1
15–19	323 130	330 411	298 125	284 872	-38 258	-11,8
20–24	327 262	321 220	330 893	299 236	-28 026	-8,6
25–29	319 485	333 304	322 651	331 869	12 384	3,9
30–34	321 645	329 471	334 184	323 700	2 055	0,6
35–39	373 457	308 780	329 948	334 531	-38 926	-10,4
40–44	376 608	346 032	308 694	329 434	-47 174	-12,5
45–49	393 036	373 664	343 412	306 970	-86 066	-21,9
50–54	414 266	372 847	368 452	339 218	-75 048	-18,1
55–59	363 817	383 325	364 928	361 395	-2 422	-0,7
60–64	268 016	402 344	371 927	355 425	87 409	32,6
65–	798 564	915 069	1 088 699	1 217 821	419 257	52,5

Lähde: Tilastokeskus



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 1. Väestön koulutusrakenne koulutusasteittain vuonna 2002

tuna toisen asteen ammatillisia perustutkintoja, joiden osuus kaikista suoritetuista tutkinnoista oli 46 %. 15 vuotta täyttäneestä väestöstä 39 % oli vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Liitteeseen 1 on koottu suoritettujen tutkintojen määrät ja suhteelliset osuudet ja ohessa sama esitetään kuviona.

Seuraavassa kuvataan vielä erikseen ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuuksia 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2002. Ammatillisiin tutkintoihin sisältyvät tässä toisen asteen ammatilliset tutkinnot, mukaan lukien näyttötutkinnot ja ammatilliset korkea-asteen tutkinnot. Korkeakoulututkintoihin sisältyvät alemmat ja ylemmät korkeakoulututkinnot, ammattikorkeakoulututkinnot sekä lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot. Kussakin taulussa esitetään kaikki kyseessä olevan tutkinnon suorittaneet riippumatta siitä, onko heillä tätä korkeampia tutkintoja.

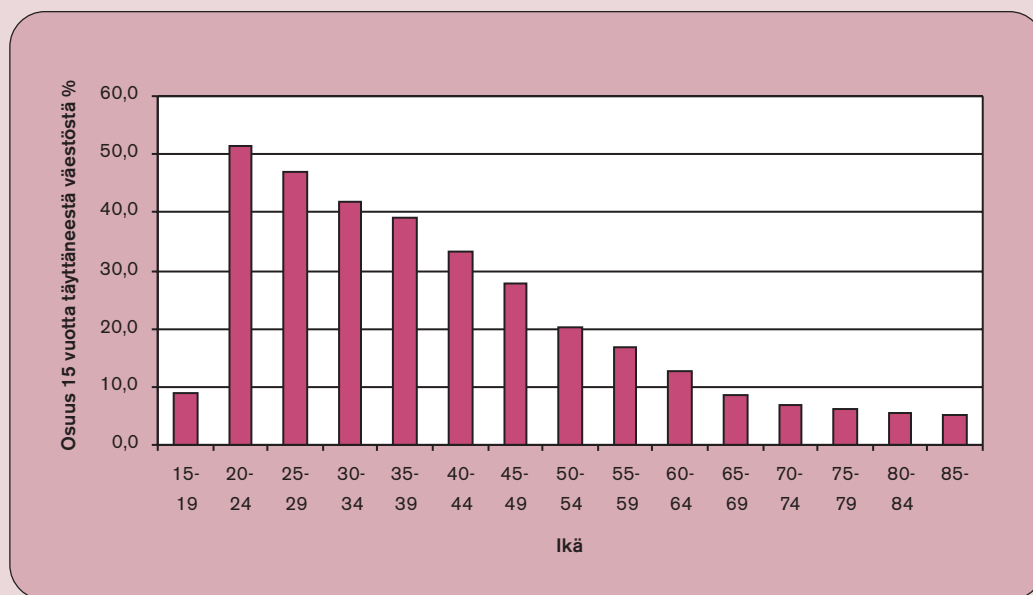
Edellä ylioppilastutkinnon suorittaneiden määrä kuvasi henkilöllä olevaa korkeinta perusasteen jälkeistä tutkintoa, joten määrä oli vain kolmasosa kaikista ylioppilastutkinnon suorittaneista. Ylioppilas-

tutkinnon suorittaneita oli vuonna 2002 kaikkiaan 1 098 995 (liite 2). Suhteellisesti eniten ylioppilastutkinnon suorittaneita oli 20–24 -vuotiaiden ikäluokassa, jossa 51 % ikäluokasta oli suorittanut ylioppilastutkinnon. 25-vuotiaiden ja sitä vanhemmissa ikäluokissa oli ylioppilaita alle puolet. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden suhteellinen osuus väheni tasaisesti vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä.

Ammatillisen tutkinnon suorittaneita oli vuonna 2002 kaikkiaan 1 778 317 (liite 2). Sekä määrällisesti että suhteellisesti eniten oli ammatillisen tutkinnon suorittaneita 35–44 -vuotiaiden ikäryhmässä (keskimäärin 62 % ikäluokasta).

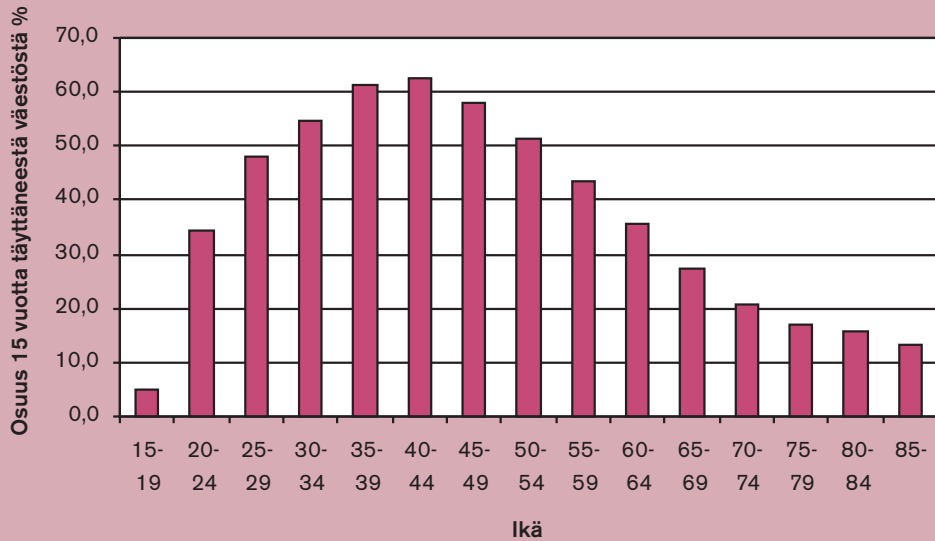
Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli vuonna 2002 kaikkiaan 513 941 (liite 2). Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli suhteellisesti eniten 25–34 -vuotiaiden ikäryhmässä. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden suhteellinen osuus väheni kuten ylioppilastutkinnonkin suorittaneiden osuus tasaisesti vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä.

15 vuotta täyttäneestä väestöstä oli vuonna 2002 yhteensä 39 % vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa. Tähän ryhmään kuuluvat myös ne, joilla koulutus oli vielä kesken tai jotka eivät olleet lainkaan suorit-



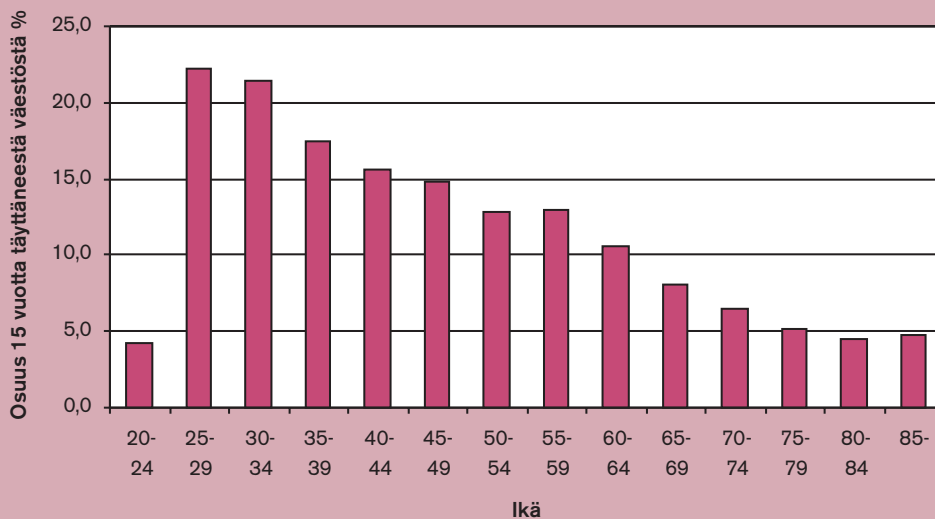
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 2. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2002



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2002



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 4. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ikäryhmittäin vuonna 2002

taneet perusasteen tutkintoa. Kaikista perusasteen jälkeistä tutkintoa vailla olevista oli 80 % (1 327 908) vähintään 25-vuotiaita (liite 1). Tutkintoa vailla olevien osuudet kasvavat sitä mukaa, mitä vanhempiin ikäluokkiin siirrytään. 25–39 -vuotiaista 160 000 ja 40–59 -vuotiaista 450 000 oli vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa vuonna 2002. Tutkintoa vailla olevista määrällisesti suurimman ryhmän muodostivat 60 vuotta täyttäneet ja sitä vanhemmat, joita oli yhteensä runsaat 700 000 (kuvio 5).

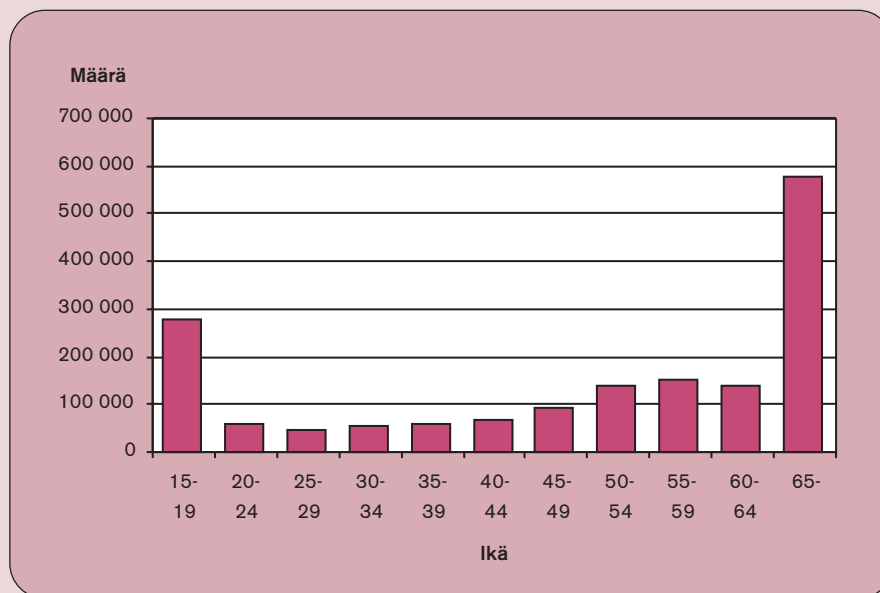
2.3 Aikuiskoulutus- tutkimusten tuloksia

Seuraavassa kuvataan lyhyesti aikuisväestön koulutukseen osallistumista viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana Tilastokeskuksen Aikuiskoulutustutkimusaineistojen pohjalta.

Tilastokeskus on tehnyt neljä aikuisten kou-

lutukseen osallistumista koskevaa tutkimusta (Tilastokeskus, 2002) vuosina 1980, 1990, 1995 ja 2000. Tutkimusten perusjoukkona ovat olleet 18–64 -vuotiaat, Suomessa pysyvästi asuvat henkilöt. Vuonna 2000 tutkimuksen perusjoukko laajeni aktiivisessa työssä olevista koskemaan koko aikuisväestöä, jolloin perusjoukon muodostivat 18–79 -vuotiaat. Kunakin vuonna perusjoukoista on poimittu otokseen keskimäärin 5 000 henkilöä ja tiedonkeruut on tehty haastattelemalla. Tutkimuksissa on selvitetty aikuisten osallistumista kaikkeen järjestettyyn koulutukseen, ei pelkästään osallistumista aikuiskoulutukseen. Koulutus on määritelty tarkoittamaan erikseen organisoitua ja vähintään kuusi tuntia kestänyttä koulutuskokonaisuutta, jonka tavoitteena on ollut saada aikaan oppimista. Viitejaksona ovat olleet haastattelua edeltävät 12 kuukautta.

Tässä kuvataan Aikuiskoulutustutkimusten tulosten pohjalta aikuisten osallistumista erityisesti aikuisia varten järjestettyyn koulutukseen. Tutkimusten perusteella aikuisten osallistuminen koulu-



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 5. Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2002

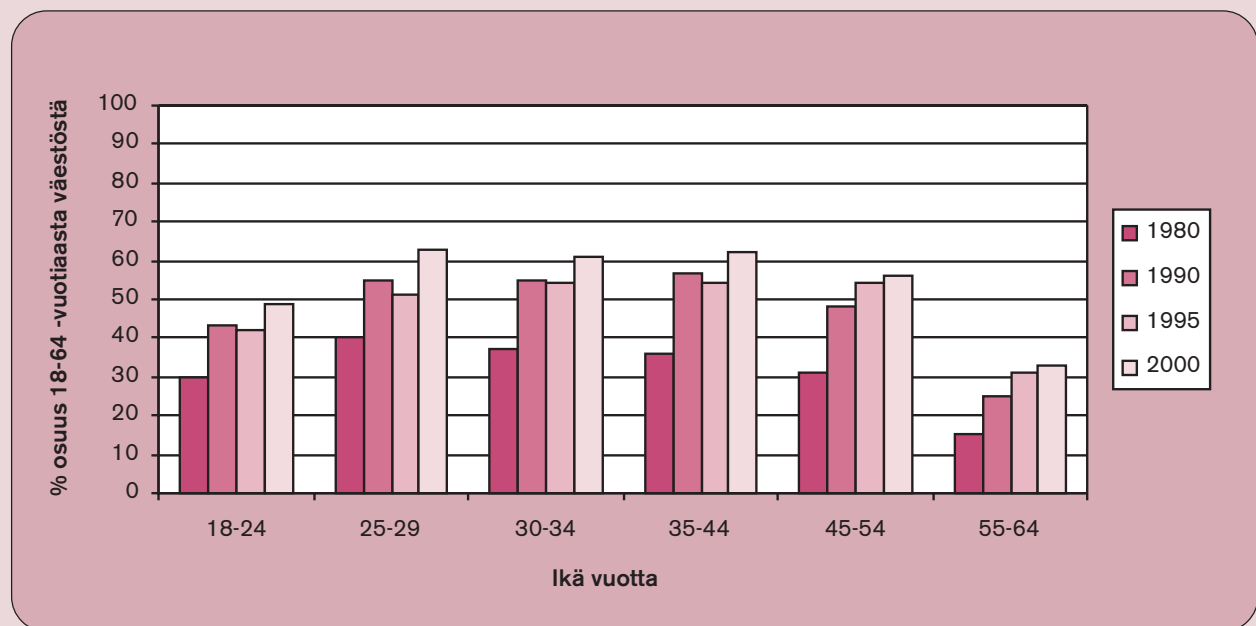
tukseen on kahdenkymmenen vuoden aikana lähes kaksinkertaistunut. Naiset ovat koko tarkastelujaksolla olleet miehiä aktiivisempia koulutukseen osallistujia. Aikuisten koulutukseen osallistuminen on selvästi sidoksissa henkilöiden aiempaan koulutustasoon, mitä korkeampi se on, sitä todennäköisemmin osallistutaan aikuiskoulutukseen. Myös korkea sosioekonominen asema lisää todennäköisyyttä osallistumiselle. Työssä käyvät aikuiset osallistuvat useammin aikuiskoulutukseen kuin työttömät tai työelämän ulkopuolella olevat.

2.3.1 Aikuiskoulutukseen osallistuminen vuosien 1980–2000 aikana

Vuonna 2000 osallistui lähes 1,8 miljoonaa 18–64 -vuotiaasta suomalaista aikuiskoulutukseen. Vuoteen 1980 verrattuna määrä on kasvanut noin 800 000:lla. Osallistujien määrä nousi vuonna 2000 ensimmäistä kertaa yli puoleen (54 %) kyseisestä ikäluokasta.

Kuviossa 6 näkyy eri ikäluokkien osallistuminen koulutukseen eri tutkimusvuosina. Osallistumisten määrä on pääsääntöisesti ollut kasvusuuntainen kaikkina muina tutkimusvuosina, lukuun ottamatta vuotta 1995. Koulutukseen osallistuvien määrä väheni tuolloin 18–44 -vuotiaiden ikäryhmässä vuoden 1990 osallistumiseen verrattuna. Yli 45-vuotiaiden koulutukseen osallistuminen on sen sijaan kasvanut tasaisesti koko tarkastelujaksolla. 55–64 -vuotiaiden ikäluokassa on koulutukseen osallistuminen kaksinkertaistunut vuodesta 1980 vuoteen 2000. Nuorimpien ikäluokkien osallistuminen on kasvanut eniten vuodesta 1995 vuoteen 2000.

Aikuiskoulutukseen osallistuminen on suurinta ikäryhmissä 25–29 -vuotiaat ja 35–44 -vuotiaat. Naiset ovat kautta aikojen olleet miehiä aktiivisempia aikuiskoulutukseen osallistujia. Ainoastaan 25–34 -vuotiaiden ikäryhmässä on koulutukseen osallistuvien miesten osuus ollut naisten osuutta suurempi. Miesten osallistumisaktiivisuudessa on



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 6. Aikuiskoulutukseen osallistuminen ikäryhmittäin vuosina 1980, 1990, 1995 ja 2000

suuria vaihteluja eri ikäryhmien kesken. Nuorten miesten osallistuminen on kaksi kertaa suurempaa kuin vanhimpien miesten osallistuminen.

Koulutukseen osallistuminen on voimakkaasti sidoksissa henkilöiden aikaisempaan koulutuksen määrään ja koulutustasoon (kuvio 7). Pitkän koulutuksen saaneilla on koulutukseen osallistuminen aktiivisinta. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneista on koulutukseen osallistunut yli 70 % tarkasteltavasta ikäryhmästä vuosina 1990, 1995 ja 2000. Pelkän perusasteen koulutuksen suorittaneista osallistumisosuus suurimmillaankin on alle 40 % ikäluokasta. Vähäisimmällä taustakoulutuksella olevien henkilöiden osallistuminen on kuitenkin kasvanut suhteellisesti eniten muihin ryhmiin verrattuna tutkimusvuodesta 1990 vuoteen 2000.

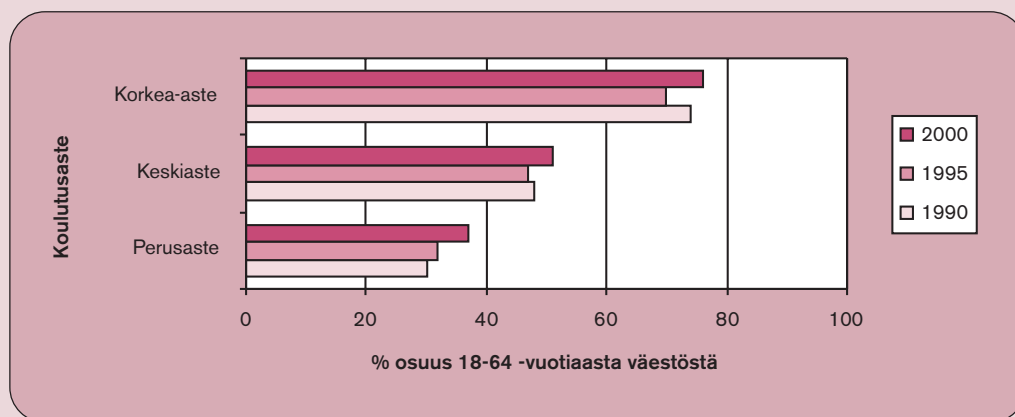
Koulutukseen osallistumisaktiivisuus laskee hieman vuonna 1995 nuoremmilla ikäluokissa, mikä näkyy myös taustakoulutusta esittävässä kuvassa. Vanhimmissa ikäryhmissä, joissa koulutustausta on keskimäärin alhaisempi kuin nuoremmilla ikäluokilla, ei ole tapahtunut vähenemistä.

Tutkimuksissa on tarkasteltu aikuiskoulutukseen osallistumista myös henkilöiden sosioekonomisen

aseman mukaan (kuvio 8). Sosioekonominen asema on jaettu ammatin, ammattiaseman ja toimialaluokituksen perusteella seitsemään luokkaan. Lisäksi on ryhmä "muu tai tuntematon", johon kuuluvat esimerkiksi yritysten avustavat perheenjäsenet tai omaa kotitaloutta hoitavat henkilöt.

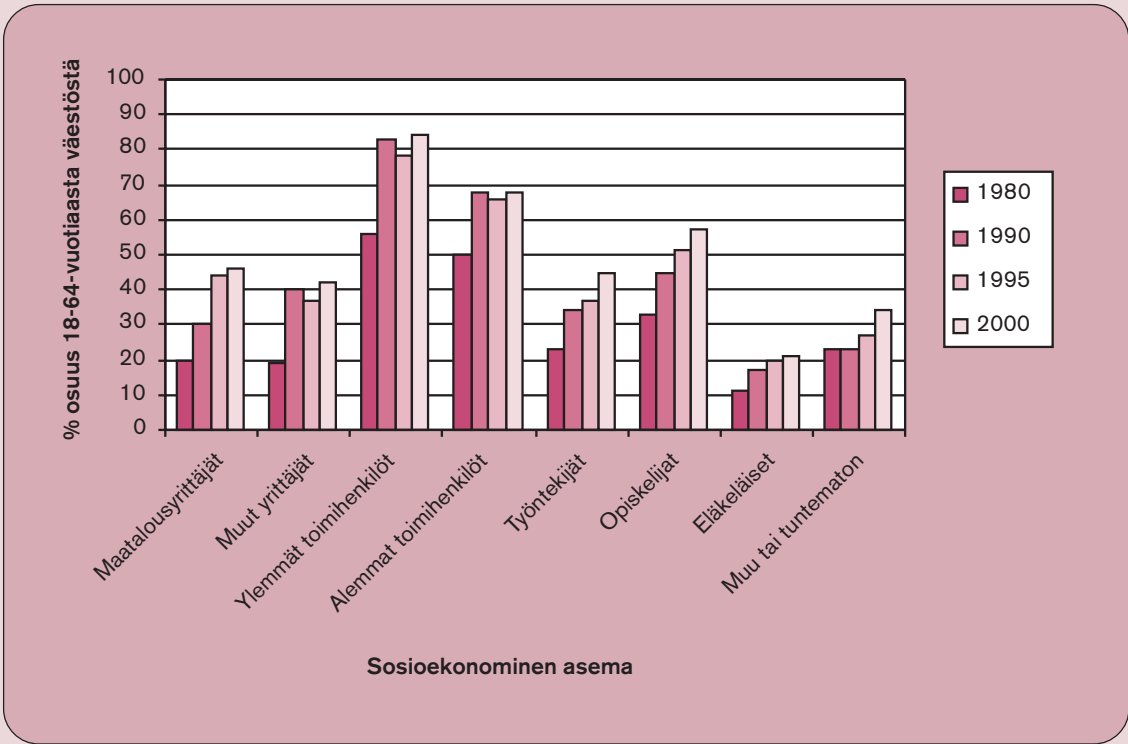
Aikuiskoulutukseen ovat kaikkina tarkasteluvuosina osallistuneet eniten sosioekonomiselta asemaltaan korkeimmassa asemassa olevat, ylempät ja alemmat toimihenkilöt. Ylemmät toimihenkilöt ovat lisänneet suhteellisesti eniten osallistumistaan vuodesta 1980 vuoteen 2000. Poikkeusvuotena näkyy tässäkin kuviossa vuosi 1995, jolloin aikuiskoulutukseen osallistuminen vähentyi niin yrittäjien, kuin ylempien ja alempien toimihenkilöiden osalta vuodesta 1990 vuoteen 1995. Maatalousyrittäjien, työntekijöiden, opiskelijoiden, eläkeläisten ja muiden ryhmien osallistuminen koulutukseen on puolestaan lisääntynyt tasaisesti kaikkina tarkasteluvuosina.

Työssä käyvät osallistuvat koulutukseen tutkimusten mukaan keskimäärin kaksi kertaa useammin kuin työttömät tai työvoiman ulkopuolella olevat henkilöt (kuvio 9). Kaikissa työvoimaryhmissä osallistuminen on tasaisesti lisääntynyt kymmenen vuo-



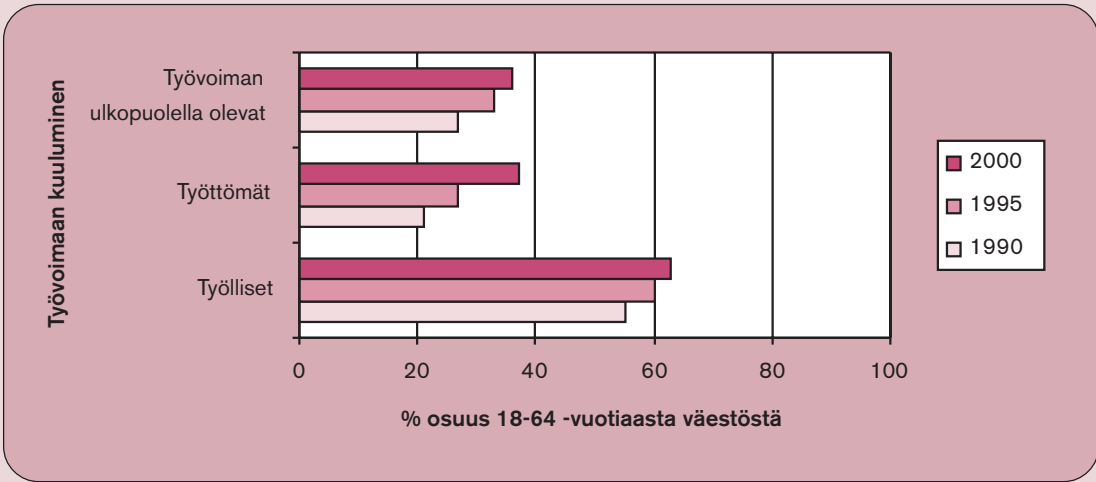
Lähde: Tilastokeskus

Kuvin 7. Aikuiskoulutukseen osallistuminen koulutusasteen mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 8. Aikuiskoulutukseen osallistuminen sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1980, 1990, 1995 ja 2000



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 9. Aikuiskoulutukseen osallistuminen työvoimaan kuulumisen mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000

den aikana. Suhteellisesti eniten ovat osallistumista lisänneet työttömät. Aktiivisin aikuiskoulutukseen osallistuneiden työttömien ikäryhmä vuonna 2000 olivat 25–34 -vuotiaat, heistä noin puolet osallistui aikuiskoulutukseen. Vanhimpien työttömien ikäluokasta osallistui vain viidesosa.

Pohjakoulutuksen vaikutus osallistumiseen näkyi myös työvoimaryhmissä siten, että korkeasti koulutetut osallistuivat kaikissa työvoimaryhmissä aktiivisimmin koulutukseen. Korkea-asteen koulutuksen suorittaneilla työssäolo lisäsi koulutukseen osallistumista enemmän kuin keskiasteen ja perusasteen koulutuksen suorittaneilla. Naiset osallistuivat kaikissa työvoimaryhmissä miehiä useammin koulutukseen.

2.3.2 Työhön tai ammattiin liittyvään aikuiskoulutukseen osallistuminen

Työhön tai ammattiin liittyvä aikuiskoulutukseen osallistuminen on kaksinkertaistunut vuodesta 1980 vuoteen 2000. Kun vuonna 1980 noin neljäsosa työvoimaan kuuluvista henkilöistä oli osallistunut koulutukseen työhön tai ammattiin liittyvien syiden vuoksi, niin vuonna 2000 oli työvoimasta osallistunut jo yli puolet. Vuonna 1995 ammattiin liittyvä aikuiskoulutukseen osallistuminen väheni hieman vuoteen 1990 verrattuna. Työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevat ovat osallistuneet vähemmän aikuiskoulutukseen kuin työssä olevat. 1990-luvun alkuvaihe oli voimakkaan työttömyyden aikaa, jonka on arveltu selittävän osin vuoden 1995 aikuiskoulutukseen osallistumisen tasaantumaa. Kuviossa 10 esitetään eri ikäryhmien osallistuminen ammatilliseen aikuiskoulutukseen vuosina 1990–2000. Aktiivisin osallistujajäryhmä ovat olleet 25–29 -vuotiaat, jotka ovat suhteellisesti eniten lisänneet osallistumistaan koulutukseen. Työhön tai ammattiin liittyvien aikuiskoulutuspäivien lukumäärä on lisääntynyt tarkastelujakson aikana aikuisia kohden laskettuina päivinä puolella.

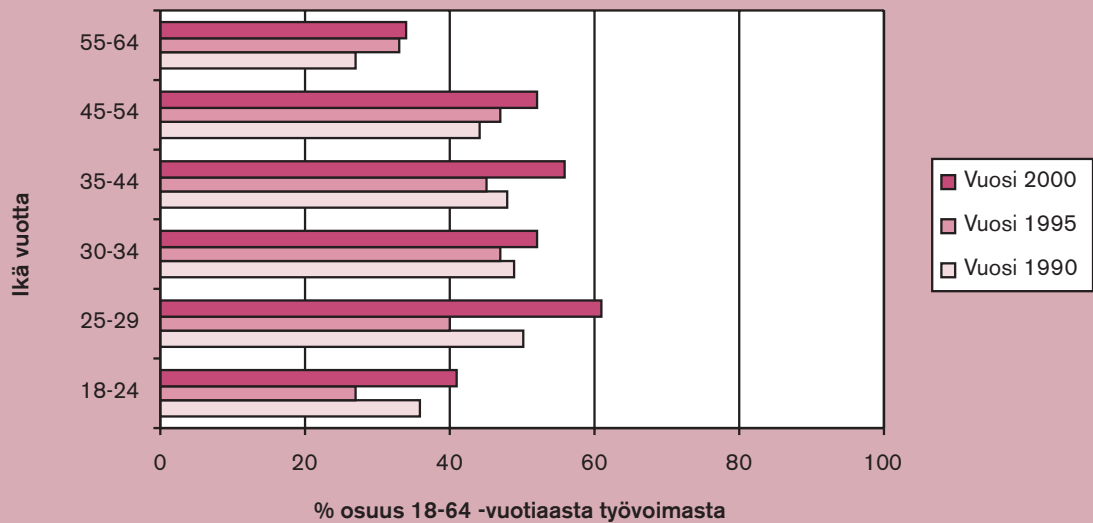
Työnantajan kustannuksella tapahtuvaan koulutukseen osallistuminen on lisääntynyt vajaalla kymmenellä prosenttiyksiköllä vuodesta 1990 vuoteen 2000. Suhteellisesti eniten osallistumista ovat lisänneet nuorimmat ikäryhmät, 18–29 -vuotiaat (kuvio

11). Eri työntekijäryhmistä huomattavasti muita ryhmiä enemmän henkilöstökoulutukseen osallistumista lisäsivät työntekijät (12 prosenttiyksikköä).

Täysin omalla kustannuksella työhön tai ammattiin liittyvään koulutukseen osallistuminen on ollut samansuuruista vuodesta 1990 vuoteen 2000. Kuusi prosenttia 18–64 -vuotiaista palkansaajista on kustantanut kokonaan itse opiskelunsa.

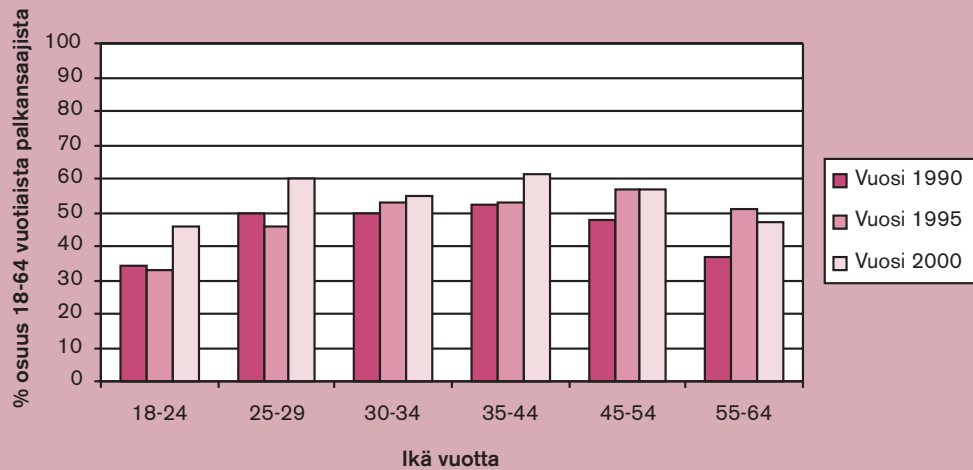
2.3.3 Muuhun kuin työhön tai ammattiin liittyvään aikuis-koulutukseen osallistuminen

Harrastuksiin tai yleissivistykseen liittyvien syiden vuoksi aikuiskoulutukseen osallistuneiden osuus (18 %) on pysynyt samansuuruisena vuosina 1990, 1995 ja 2000. Myös miesten ja naisten erot osallistumisessa ovat säilyneet samoina (kuvio 12).



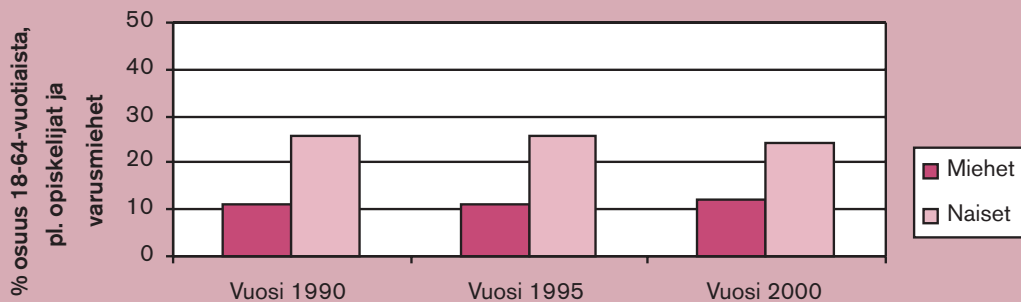
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 10. Työhön tai ammatteihin liittyvään aikuiskoulutukseen osallistuminen ikäryhmittäin vuosina 1990, 1995 ja 2000



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 11. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet ikäryhmittäin vuosina 1990, 1995 ja 2000



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 12. Muuhun kuin työhön tai ammatteihin liittyvään aikuiskoulutukseen osallistuminen sukupuolen mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000

3 Oppilaitosverkosto, osallistumistapaukset ja opetustunnit

Edellisessä kappaleessa kuvattiin aikuiskoulutukseen osallistumista Aikuiskoulutustutkimusten aineistojen pohjalta, joiden tiedot oli koottu haastattelemalla. Tässä luvussa kuvataan lyhyesti koko aikuiskoulutusverkostoa ja niin sanottuja osallistumistapauksia aikuiskoulutuksessa. Aineisto perustuu Tilastokeskuksen suoraan oppilaitoksilta vuosittain kokoamiin tietoihin. Yliopistojen osalta aineisto on saatu KOTA-tietokannasta ja kesäyliopistojen osalta Suomen kesäyliopistot r.y.:ltä. Aikuiskoulutuksella on aineistossa tarkoitettu vähintään kuuden tunnin mittaista koulutusta, joka on aikuisille suunniteltu. Yliopistojen aikuiskoulutukseen sisältyy tässä yliopistojen täydennyskoulutuskeskusten järjestämä täydennyskoulutus ja avoin yliopisto-opetus. (Tilastokeskus 2004.)

3.1 Aikuiskoulutusta antavat oppilaitokset

Aikuiskoulutusta järjestävät aikuiskoulutukseen erikoistuneet oppilaitokset sekä muut oppilaitokset. Osa alla esitetyistä oppilaitoksista, etenkin ammatillisista oppilaitoksista, on keskittynyt ainoastaan nuorten koulutukseen.

Taulukko 2. Oppilaitokset, joilla on mahdollisuus järjestää opetushallinnon alaista aikuiskoulutusta vuonna 2004

Oppilaitosryhmä	Lukumäärä
Aikuislukiot ja -linjat	54
Kansanopistot	91
Kansalais- ja työväenopistot	254
Opintokeskukset	11
Liikunnan koulutuskeskukset	14
Kesäyliopistot	21
Ammatilliset oppilaitokset	290*
Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset	47
Valtakunnalliset ammatilliset erikoisoppilaitokset	8
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	54
Ammattikorkeakoulut	29
Yliopistot	20

*Oppilaitokset, joiden ylläpitäjällä on ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupa, tieto vuodelta 2003. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjä on vuonna 2004 185; vuonna 2003 järjestäjä oli 190. Valtionosuutta ammatilliseen lisäkoulutukseen saa vuonna 2004 yhteensä 190 koulutuksen järjestäjää. Taulukon lukuja ei voi laskea yhteen, sillä niissä on osittaista päällekkäisyyttä. Myös nuorten koulutukseen keskittyneillä lukioilla on mahdollisuus järjestää aikuisille tarkoitettua lukio-opetusta. Näitä oppilaitoksia ei kuitenkaan tässä ole esitetty.

Lähde: Tilastokeskus/Opetusministeriö

Taulukko 3. Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2002

Koulutustyyppi	Osallistumis- tapaukset lkm	osuus %	Opetus- tunteja lkm	osuus %
Yhteensä	2 694 028	100	10 590 276	100
Peruskoulu ¹⁾	27 270	1,0	89 795	0,8
Lukio ²⁾	183 440	6,8	317 986	3,0
Tutkintoon johtava koulutus	45 752	1,7	1 503 245	14,2
Ammatillinen lisäkoulutus	82 620	3,1	1 083 780	10,2
Opettajankoulutus	3 088	0,1	83 103	0,8
Työvoimapolitiittinen koulutus	88 458	3,3	2 630 654	24,8
Oppisopimuskoulutus	34 702	1,3	627 682	5,9
Avoin yliopisto- ja ammattikorkeakouluopetus	124 649	4,6	181 847	1,7
Työnantajan tilaamat kurssit	252 536	9,4	557 809	5,3
Muut ammatilliset kurssit ³⁾	270 012	10,0	687 120	6,5
Muut yleissivistävät kurssit ³⁾	1 581 501	58,7	2 827 255	26,7

¹⁾ Peruskoulun koko oppimäärän kurssit ja perusasteen aineopintokurssit.

²⁾ Lukion koko oppimäärän kurssit ja lukioasteen aineopintokurssit.

³⁾ Yliopistojen ja kesäyliopistojen järjestämästä muusta aikuiskoulutuksesta ei voida erotella ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta. Tiedot sisältyvät kohtaan "muut ammatilliset kurssit".

Lähde: Tilastokeskus

3.2 Aikuiskoulutukseen osallistuminen ja annetut opetustunnit

Aikuiskoulutuksen koko toiminnan laajuudesta voidaan saada käsitys kuvaamalla aikuiskoulutukseen osallistumista ja annettujen opetustuntien määriä. Osallistuneiden määrällä tarkoitetaan osallistumistapausten kokonaismäärää, mikä ei tarkoita osallistuneiden henkilöiden lukumäärää, sillä sama henkilö on voinut osallistua useampaan koulutukseen. Vuonna 2002 oli osallistumistapauksia yhteensä 2 694 028 ja lähiopetustunteja annettiin yhteensä 10 590 276 tuntia.

Koulutustyyppin mukaan tarkasteltuna eniten opetustunteja annettiin työvoimapolitiittisessa koulutuksessa ja yleissivistävinä kursseina. Kaikista osallistumistapauksista yli puolet (59 %) oli yleissivistäville kursseille osallistuneita.

Aikuiskoulutuksen opetustunneista annettiin yli puolet (53 %) ammatillisissa oppilaitoksissa, ja näistä suurimpia järjestäjiä olivat ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset. Osallistujamäärä on opetustunteihin nähden kuitenkin pieni verrattuna esimerkiksi kansalaisopistojen opetustunteihin ja osallistujamääriin. Tämä johtuu kurssien ja opintojen laajuudesta. Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten järjestämä koulutus on pitkäkestoisempaa ja useammin tutkintoon johtavaa kuin kansalaisopistojen järjestämä koulutus. Viimeisen viiden vuoden aikana on sekä yleissivistävien oppilaitosten että ammatillisten oppilaitosten antamien opetustuntien määrä aikuiskoulutuksessa pienentynyt koko ajan. Opetustuntien kokonaismäärä väheni 74 000 tuntia vuo-

Taulukko 4. Osallistumistapausten määrä ja opetustunnit oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002

Koulutustyyppi	Osallistumis- tapaukset lkm	osuus %	Opetus- tunteja lkm	osuus %
Yhteensä	2 694 028	100	10 590 276	100
Yleissivistävät oppilaitokset yhteensä	1 860 634	69,1	3 566 025	33,7
Lukiot	199 235	7,4	336 212	3,2
Perus- ja lukioasteen koulut	7 947	0,3	9 688	0,1
Musiikkioppilaitokset	7 814	0,3	96 466	0,9
Liikunnan koulutuskeskukset	101 915	3,8	143 984	1,4
Kansanopistot	159 430	5,9	670 654	6,3
Kansalaisopistot	1 071 334	39,8	2 064 974	19,5
Opintokeskukset	312 959	11,6	244 047	2,3
Ammatilliset oppilaitokset yhteensä	515 369	19,1	5 637 880	53,2
Ammatilliset oppilaitokset	92 783	3,4	1 479 171	14,0
Ammatilliset erityisoppilaitokset	3 471	0,1	122 161	1,2
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	250 399	9,3	617 685	5,8
Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset	136 953	5,1	3 162 595	29,9
Palo-, poliisi- ja vartiointialojen oppil.	14 501	0,5	39 737	0,4
Muut oppilaitokset	17 262	0,6	216 531	2,0
Ammattikorkeakoulut	98 805	3,7	1 011 802	9,6
Yliopistot	147 767	5,5	286 897	2,7
Kesäyliopistot	71 453	2,7	87 672	0,8

Lähde: Tilastokeskus

desta 2001 vuoteen 2002. Vähentäminen ei ole koskenut kuitenkaan kaikkia oppilaitostyyppisiä. Opetustuntien määrä on lisääntynyt esimerkiksi ammattikorkeakouluissa ja ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa. Osallistumistapauksia oli 120 440 vähemmän vuonna 2002 kuin vuonna 2001. Naisten osuus aikuiskoulutukseen osallistuneista on viime vuosien aikana ollut tasainen, keskimäärin 64 %. (Opetushallitus 2003.)

4 Aikuisten osallistuminen opetushallinnon alaiseen koulutukseen

Tämän luvun aineisto perustuu Tilastokeskuksen suorittamaan henkilö pohjaiseen tiedonkeruuseen ja tässä kuvataan *ainoastaan* opetushallinnon alaista koulutusta. Tiedoista on jätetty ulkopuolelle työvoimapolitiittinen koulutus, sekä muu muiden hallinnonalojen järjestämä koulutus, kuten sotilas-, palo-, poliisi- ja vartiointialojen koulutus. Ahvenanmaan maakunnan järjestämä koulutus ei myöskään sisälly tässä luvussa esitettäviin aineistoihin.

Aikuisten koulutukseen osallistumista kuvataan ikäryhmittäin lukiokoulutuksessa, ammatillisessa toisen asteen koulutuksessa, ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opiskelijoita tarkastellaan erikseen opetus- ja suunnitelmaperusteisessa, näyttötutkintoon valmistavassa ja oppisopimuskoulutuksena järjestetyssä koulutuksessa.

Kaikilla asteilla esitetään koulutuksen vuonna 2002 aloittaneiden (uusien) opiskelijoiden määrä ja

vuonna 2002 opiskelleiden kaikkien opiskelijoiden määrä. Uusia opiskelijoita kuvataan ikäryhmittäin ja aiemman koulutustaustan mukaan. Kaikkia opiskelijoita kuvataan iän ja aiemman koulutustaustan mukaan sekä koulutusaloittain, opintoaloittain (liitteenä) ja oppilaitostyypeittäin.

Koulutustaustan tarkastelussa sellaiset henkilöt, joiden koulutustaustaa ei tunneta sisältyvät taulukoissa luokkaan "Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutus tuntematon". Varsinaisessa tekstiosiossa käytetään tätä ryhmää kuvaamaan kuitenkin lyhyempää ilmaisua "ei perusasteen jälkeistä koulutusta" mutta ryhmä sisältää myös ne, joiden koulutustaustaa ei tunneta. Korkea-asteen tutkinto koulutustaustana sisältää ammattikorkeakoulututkinnon, alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon sekä lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon suorittaneet.

Aikuiset lukiokoulutuksessa vuonna 2002

Lukiokoulutuksen opiskelijoita vuonna 2002

	<i>Yhteensä</i>	<i>Nuorten koulutuksessa</i>	<i>Aikuisten koulutuksessa</i>
<i>lkm</i>	124 184	110 245	13 939
<i>%</i>	100	88,8	11,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.1 Lukiokoulutuksen opiskelijat

Aikuisten lukiokoulutuksessa voidaan suorittaa lukion oppimäärä ja ylioppilastutkinto, lukiokursseja ja oppiaineita ja korottaa aikaisempia arvosanoja. Alle 18-vuotias voidaan ottaa aikuisille tarkoitettuun lukiokoulutukseen vain hakijaan liittyvästä erityisestä syystä. Aikuiset voivat opiskella myös nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa.

Aikuisten opiskelu tapahtuu aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden ja tuntijaon mukaan. Opiskelija laatii oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa oppilaitoksen tekemän opetussuunnitelman ja lukuvuosittaisen suunnitelman pohjalta. (Opetushallitus 2004.)

Tässä kuvataan niitä lukion opiskelijoita, jotka suorittivat lukion koko oppimäärän (nuoret ja aikuiset). Aineopiskelijoita ei ole mukana tiedoissa. Koko oppimäärää suorittavia opiskelijoita oli vuonna 2002 lukiokoulutuksessa kaikkiaan 124 184 ja aineopiskelijoita oli yhteensä 12 609. Liitteessä 3 on lukiokoulutuksen koko opiskelijamäärä vuosina 1999–2002. Vuonna 2002 oli lukiokoulutuksessa kaikkiaan 6 057 opiskelijaa vähemmän kuin vuonna 1999.

Taulukko 5 on koostetaulukko aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoista vuosina 1999–2002. Aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoiden suhteellinen osuus koko opiskelijamäärästä on pienentynyt tarkastelujakson aikana kahdella prosenttiyksiköllä. Aikuisten lukiokoulutuksessa opiskelevien osuus kaikista lukio-opiskelijoista oli 13 % vuonna 1999 ja 11 % vuonna 2002.

Aikuisten lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä on vähentynyt neljän tarkasteluvuoden aikana ja opiskelijoita oli 2 539 vähemmän vuonna 2002 kuin vuonna 1999. Ikäjakauma on muuttunut vuodesta 1999 vuoteen 2002 verrattuna siten, että vanhempien ikäluokkien suhteellinen osuus koko opiskelijamäärästä on kasvanut. 15–19 -vuotiaiden opiskelijoiden osuus koko opiskelijamäärästä pienentyi 10 prosenttiyksiköllä ja 20–24 -vuotiaiden opiskelijoiden osuus oli puolestaan kuusi prosenttiyksikköä suurempi vuonna 2002 kuin vuonna 1999. Myös muissa sitä vanhemmissa ikäluokissa on osallistujamäärän suhteellinen osuus kasvanut koko opiskelijamäärästä. 55 vuotta täyttäneiden osallistu-

jen määrä oli vuonna 2002 lähes puolta suurempi kuin vuonna 1999.

Vuonna 2002 aloitti *nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa* yhteensä 35 555 opiskelijaa (liite 4), joista 25 vuotta täyttäneiden osuus oli 0,2 %. Vanhimmat aloittajat olivat yli 60-vuotiaita. Nuorten lukiokoulutuksen uusista opiskelijoista vain harvalla oli aloittaessaan taustalla perusasteen jälkeistä koulutusta. Vähintään toisen asteen ammatillinen koulutus oli suoritettuna yhteensä 102:llä opiskelijalla ja neljän taustakoulutuksena oli korkeakoulututkinto. Lukion koko opiskelijamäärä nuorille tarkoitettussa koulutuksessa vuonna 2002 oli 110 245.

Aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa lukion aloittaneita oli vuonna 2002 yhteensä 5 285. Näistä alle 18-vuotiaita oli yhteensä 13 % (1 074) ja 25 vuotta täyttäneitä 40 %. Uusista opiskelijoista 95 oli täyttänyt 60 vuotta. Aikuiskoulutuksena lukiokoulutusta suorittavilla uusilla opiskelijoilla oli jo koulutuksen aloittamisvaiheessa taustanaan hyvin monenlaista koulutusta. 39 % opiskelijoista oli suorittanut jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon, joista suurin osa oli ammatillisia perustutkintoja. Korkeakoulututkinnon oli suorittanut 2 % uusista opiskelijoista. Kokonaan ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa oli 61 % opiskelijoista, ja näistä suurin osa oli alle 25-vuotiaita.

Lukion aikuiskoulutuksena suorittavia oli yhteensä 13 939 vuonna 2002. Koko opiskelijamäärästä alle 18-vuotiaiden osuus oli 15 %. Suurin ikäryhmä oli 20–24-vuotiaat ja 25 vuotta täyttäneitä oli 43 % opiskelijoista. Jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon oli suorittanut 40 % koko opiskelijamäärästä ja näistä 72 % oli 25 vuotta täyttäneitä.

Kaikista lukiokoulutuksen opiskelijoista opiskeli vuonna 2002 lukioissa tai perus- ja lukioasteen kouluissa yhteensä 99,6 % ja 0,4 % kansanopistoissa ja muissa oppilaitostyypeissä (liite 5).

Aikuisten lukiokoulutuksessa opiskelevista opiskeli lukioissa ja perus- ja lukioasteen kouluissa yhteensä 97 % ja 3 % kansanopistoissa ja muissa oppilaitoksissa. Kansanopistoissa lukiokoulutusta suorittavista valtaosa suoritti lukion opintoja aikuiskoulutuksena. Kansanopistoissa ja muissa oppilaitoksissa lukio-opinnot aikuiskoulutuksena suorittavista oli 54 % alle 20-vuotiaita.

Taulukko 5. Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	1999	osuus	2000	osuus	2001	osuus	2002	osuus
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	16 478	100	15 445	100	14 755	100	13 939	100
15–19	6 073	36,9	5 318	34,4	4 507	30,5	3 739	26,8
20–24	4 057	24,6	3 914	25,3	4 019	27,2	4 260	30,6
25–29	1 573	9,5	1 529	9,9	1 528	10,4	1 470	10,5
30–34	1 027	6,2	899	5,8	934	6,3	845	6,1
35–39	841	5,1	789	5,1	824	5,6	759	5,4
40–44	880	5,3	856	5,5	761	5,2	745	5,3
45–49	902	5,5	856	5,5	854	5,8	789	5,7
50–54	653	4,0	652	4,2	662	4,5	605	4,3
55–	464	2,8	632	4,1	665	4,5	727	5,2
Tieto puuttuu	8	0,0	-	-	1	0,0	-	-

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 6. Aikuisten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–	Yht. koul.taust.	osuus	Vähintään	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	1 628	1 568	544	318	297	290	259	167	214	5 285	100	2 089	39,5
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	1 539	1 088	224	114	69	46	41	42	57	3 220	60,9	593	18,4
Ammatillinen perustutkinto	88	440	226	108	115	124	92	65	56	1 314	24,9	786	59,8
Ammatillinen lisäkoulutus	1	19	29	20	13	13	10	3	-	108	2,0	88	81,5
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	17	43	66	83	86	103	49	82	529	10,0	512	96,8
Korkea-asteen tutkinto	-	4	22	10	17	21	13	8	18	113	2,1	109	96,5
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	0,0	1	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 7. Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–	Yht. koul.taust.	osuus	Vähintään	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	3 739	4 260	1 470	845	759	745	789	605	727	13 939	100	5 940	42,6
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	3 523	3 034	605	317	192	147	157	134	227	8 336	59,8	1 779	21,3
Ammatillinen perustutkinto	214	1 125	610	319	305	312	294	223	196	3 598	25,8	2 259	62,8
Ammatillinen lisäkoulutus	2	54	68	33	37	21	18	11	3	247	1,8	191	77,3
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	42	138	149	199	232	284	209	249	1 502	10,8	1 460	97,2
Korkea-asteen tutkinto	-	5	49	27	26	33	33	26	47	246	1,8	241	98,0
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	-	3	2	5	10	0,1	10	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 8. Aikuisten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppiin mukaan vuonna 2002

Oppilaitostyyppi	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–	Yht.	osuus	Vähintään	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	25 v. täyttän.	%
Yhteensä	3 739	4 260	1 470	845	759	745	789	605	727	13 939	100	5 940	42,6
Lukiot	3 253	3 964	1 366	798	714	703	748	574	689	12 809	91,9	5 592	43,7
Perus- ja lukioasteen koulut	261	207	66	29	27	26	22	19	25	682	4,9	214	31,4
Kansanopistot	153	84	36	17	18	16	19	12	12	367	2,6	130	35,4
Muut oppilaitokset yhteensä	72	5	2	1	-	-	-	-	1	81	0,6	4	4,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.1.1 Ylioppilastutkinnon suorittaneet

Ylioppilastutkinnon suorittaneita oli vuonna 2002 yhteensä 36 383. Luvussa ovat mukana myös kansainväliset ylioppilastutkinnot, joita suoritettiin 300 vuonna 2002. Kaikista ylioppilastutkinnon suorittaneista oli 25 vuotta täyttäneitä 3 %.

Taulukko 9. Ylioppilastutkinnon suorittaneet vuonna 2002

	17–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–	Yht.	Vähintään
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	25 v. täyttän.
Yhteensä	28 787	6 660	257	125	105	113	126	97	113	36 383	936
% kaikista	79,1	18,3	0,7	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	100	2,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Aikuiset toisen asteen ammattillisessa koulutuksessa vuonna 2002

Tutkintotavoitteisessa ammatillisessa koulutuksessa oli oppisopimuskoulutus mukaan lukien yhteensä 184 763 opiskelijaa vuonna 2002. Opetushallinnon alaisen koulutuksen lisäksi tutkintoon johtavassa työvoimapolitiittisessa koulutuksessa oli vuonna 2002 opiskelijoita yhteensä 2 720. Näistä opiskeli opetussuunnitelmaperusteisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa 58, näyttötutkintoon valmistavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa 1 085, ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa 1 485 ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa 92.

<i>Ammatillinen peruskoulutus*</i>	
<i>Yhteensä</i>	<i>130 457</i>
<i>Opetussuunnitelmaperusteinen</i>	<i>117 893</i>
<i>Näyttötutkintoon valmistava</i>	<i>12 564</i>
<i>Ammatillinen lisäkoulutus*</i>	
<i>Ammattitutkintoon valmistava</i>	<i>10 215</i>
<i>Erikoisammattitutkintoon valmistava</i>	<i>2 732</i>
<i>Oppisopimuskoulutus**</i>	
<i>Perustutkintoon valmistava</i>	<i>17 313</i>
<i>Ammattitutkintoon valmistava</i>	<i>15 658</i>
<i>Erikoisammattitutkintoon valmistava</i>	<i>8 388</i>

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

**Tiedot koskevat 20.9.2002 tilannetta*

***Oppisopimuskoulutusta koskevat tiedot ovat koko kalenterivuodelta*

4.2 Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opiskelijat

Toisen asteen ammatillisia tutkintoja voidaan suorittaa oppilaitoksessa tapahtuvana opiskeluna, näyttötutkintoina tai oppisopimuskoulutuksena.

Ammatillinen aikuiskoulutus suoritetaan näyttötutkintoina. Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia, joten osaaminen voidaan hankkia niin työelämässä, harrastusten parissa kuin koulutuksessakin. Näyttötutkinnot on rakennettu työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näyttötutkintoina voidaan suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. Henkilön aikaisempi osaaminen ja koulutus otetaan täysimittaisesti huomioon suorittaessa tutkinto näyttötutkintona. (Opetushallitus 2004, 9.)

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot suoritetaan aina näyttötutkintoina. Ammattitutkinnoissa osoitetaan ammattityöntekijältä vaadittava ammattitaito ja erikoisammattitutkinnoissa alan vaativimpien työtehtävien hallinta. Vaikka näyttötutkintoon osallistuminen ei edellytä valmistavaan koulutukseen osallistumista, pääsääntöisesti kuitenkin tutkinnot suoritetaan erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä. (Opetushallitus 2004, 9, 31-32.)

Tässä alaluvussa kuvataan:

1. Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoita
 - opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa
 - näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa
2. Ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoita
3. Oppisopimuskoulutuksen
 - ammatillista perustutkintoa, ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa suorittavia opiskelijoita.

Kaikissa osissa esitellään sekä uusien opiskelijoiden määrä että koko opiskelijamäärä ikäryhmittäin ja koulutustaustoittain. Lisäksi kuvataan koko opiskelijamäärää koulutusaloittain, opintoaloittain (liitteenä) ja oppilaitostyypeittäin vuonna 2002.

4.2.1 Opetussuunnitelma-perusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat

Taulukkoon 10 on koottu sekä opetussuunnitelma-perusteisen että näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärät vuosina 1999–2002.

Ammatillisessa perustutkintoon valmistavassa opetussuunnitelmaperusteisessa ja näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa oli vuonna 2002 kaikkiaan 130 457 opiskelijaa. Opiskelijoiden kokonaismäärä on lisääntynyt vuosittain tasaisesti. Näyttötutkintona suoritettava koulutus on lisääntynyt yli puolella vuodesta 1999 vuoteen 2002.

Vuonna 2002 oli opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon uusia opiskelijoita 46 334 ja koko opiskelijamäärä oli yhteensä 117 893. Sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijamäärästä oli 25 vuotta täyttäneitä 10 %. Kaikista uusista opiskelijoista 23 %:lla ja 25 vuotta täyttäneistä uusista opiskelijoista 73 %:lla oli jokin perusasteen jälkeinen tutkinto suoritettuna koulutuksen aloitusvaiheessa. Opintonsa vuonna 2002 aloittaneilla opiskelijoilla oli jo aloittaessaan keskimääräistä enemmän tutkintoja suoritettuna kuin koko opiskelijaryhmässä. Vuonna 2002 aloittaneista 25 vuotta täyttäneistä opiskelijoista yhteensä 54 % oli suorittanut ammatillisen perustutkinnon tai opisto-/ammatillisen korkeasteen tutkinnon ja 3 % korkeakoulututkinnon.

Kaikista opetussuunnitelmaperusteista ammatillista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista 40 % opiskeli vuonna 2002 tekniikan ja liikenteen koulutusaloilla (liite 6). Kulttuurialan ja luonnonvara- ja ympäristöalan opiskelijoista oli suhteellisesti eniten 25 vuotta täyttäneitä (keskimäärin 21 %) ja vähiten 25 vuotta täyttäneitä oli tekniikan ja liikenteen sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutusaloilla (keskimäärin 5 %).

Opintoaloista (liite 7) suurimpia koko opiskelijamäärältään olivat liiketalouden ja kaupan, majoitus- ja ravitsemisalalan, sähkö- ja automaatiotekniikan sekä sosiaali- ja terveysalan (yhteiset) opintoalat. Suurimmista opintoaloista puutarhatalouden opintoalalla (38 %) ja käsi- ja taideteollisuuden opintoalalla (26 %) oli suhteellisesti eniten 25 vuotta täyt-

Taulukko 10. Opetussuunnitelmaperusteisen ja näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	1999			2000			2001			2002		
	Yht. lkm	Opetus-suunn. perust. lkm	Näyttö-tutkintoon valm. lkm	Yht. lkm	Opetus-suunn. perust. lkm	Näyttö-tutkintoon valm. lkm	Yht. lkm	Opetus-suunn. perust. lkm	Näyttö-tutkintoon valm. lkm	Yht. lkm	Opetus-suunn. perust. lkm	Näyttö-tutkintoon valm. lkm
Yhteensä	116 137	110 646	5 491	121 932	113 481	8 451	124 668	114 363	10 305	130 457	117 893	12 564
%-osuus		95,3	4,7		93,1	6,9		91,7	8,3		90,4	9,6
15–19	76 343	76 192	151	79 503	79 166	337	81 152	80 783	369	82 705	82 344	361
20–24	22 995	21 931	1 064	23 660	22 099	1 561	24 095	22 039	2 056	26 084	23 521	2 563
25–29	5 729	4 683	1 046	6 220	4 703	1 517	6 464	4 606	1 858	7 211	4 901	2 310
30–34	3 679	2 703	976	4 139	2 653	1 486	3 997	2 283	1 714	4 264	2 302	1 962
35–39	2 892	2 030	862	3 245	1 928	1 317	3 514	1 863	1 651	3 893	1 984	1 909
40–44	2 169	1 521	648	2 500	1 486	1 014	2 619	1 356	1 263	2 988	1 416	1 572
45–49	1 518	1 041	477	1 639	930	709	1 753	914	839	2 062	892	1 170
50–54	671	448	223	771	398	373	827	391	436	975	402	573
55–	115	73	42	158	89	69	202	91	111	225	97	128
Tieto puuttuu	26	24	2	97	29	68	45	37	8	50	34	16

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 11. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto puuttuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulutustaustasta %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus lkm %
	16–19 lkm	20–24 lkm	25–29 lkm	30–34 lkm	35–39 lkm	40–44 lkm	45–49 lkm	50–54 lkm	55– lkm					
Yhteensä	32 323	9 149	1 864	977	833	604	368	154	38	24	46 334	100	4 838	10,4
Ei perustasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	30 889	3 414	590	283	200	123	80	38	8	24	35 649	76,9	1 322	3,7
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	974	3 616	329	99	47	33	14	7	2	-	5 121	11,1	531	10,4
Ammatillinen perustutkinto	451	1 965	716	418	412	308	189	70	7	-	4 536	9,8	2 120	46,7
Ammatillinen lisäkoulutus	6	90	58	28	19	23	13	5	1	-	243	0,5	147	60,5
Opistoaste, ammat. korkea-aste	2	37	108	118	119	98	64	28	11	-	585	1,3	546	93,3
Korkea-asteen tutk.	1	27	63	31	36	17	8	5	8	-	196	0,4	168	85,7
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-	4	0,0	4	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 12. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus		Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–	lkm			%	lkm	%	
Yhteensä	82 344	23 521	4 901	2 302	1 984	1 416	892	402	97	34	117 893	100	11 994	10,2		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	80 504	10 563	1 582	694	443	260	194	97	18	34	94 389	80,1	3 288	3,5		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	1 079	7 898	931	229	133	81	41	22	3	-	10 417	8,8	1 440	13,8		
Ammatillinen perustutkinto	751	4 796	1 895	1 018	1 038	791	461	195	28	-	10 973	9,3	5 426	49,4		
Ammatillinen lisäkoulutus	7	157	115	51	45	43	22	11	6	-	457	0,4	293	64,1		
Opistoaste, ammat. korkea-aste	2	73	256	237	263	202	146	61	26	-	1 266	1,1	1 191	94,1		
Korkea-asteen tutk.	1	34	122	73	62	36	27	14	13	-	382	0,3	347	90,8		
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	3	1	2	3	-	9	0,0	9	100		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

täneitä opiskelijoita.

Kaikista opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa ammatillista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista 92 % opiskeli ammatillisissa oppilaitoksissa (liite 6). Opiskelijoiden keskimääräinen ikä vaihteli oppilaitostyypeittäin. Vähintään 25 vuotta täyttäneitä ammatillisen perustutkinnon opiskelijoita oli ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista 9 %, ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa opiskelevista 34 %, ammatillisissa erityisoppilaitoksissa opiskelevista 37 % ja ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa opiskelevista peräti 70 %.

Vuonna 2002 suoritti opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon yhteensä 27 769 opiskelijaa. 17 % opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon suorittaneista oli suorittanut aikaisemmin jonkin ammatillisen perustutkinnon ja 2 % opistoasteen/ammatillisen korkea-asteen tai korkeakoulututkinnon (liite 8).

4.2.2 Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat

Edellä kuvattiin oppilaitoksessa tapahtuvan opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon opiskelijoita ikäryhmittäin. Tässä alaluvussa kuvataan näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa ammatillista perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrää samalla tavoin eriteltyinä.

Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen uusia opiskelijoita oli vuonna 2002 yhteensä 7 322 ja koko opiskelijamäärä oli 12 564. Uusista opiskelijoista 75 % ja koko opiskelijamäärästä 77 % oli 25 vuotta täyttäneitä. 70 %-illa uusista opiskelijoista oli jokin perusasteen jälkeinen tutkinto suoritettuna ja vastaava osuus koko opiskelijamäärää koskien oli 72 %. Yli puolet niin uusista kuin koko opiskelijamäärästäkin oli suorittanut joko ammatillisen perustutkinnon, opistoasteen tutkinnon tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon. Ammatillisen lisäkoulutuksen ja korkeakoulututkinnon

Taulukko 13. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus		
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-	lkm				%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm							
Yhteensä	208	1 611	1 347	1 092	1 073	879	682	343	73	14	7 322	100	5 489	75,0		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	136	606	413	309	240	200	163	98	21	14	2 200	30,0	1 444	65,6		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	35	404	183	115	86	62	45	16	1	-	947	12,9	508	53,6		
Ammatillinen perustutkinto	37	537	526	460	549	434	328	155	29	-	3 055	41,7	2 481	81,2		
Ammatillinen lisäkoulutus	-	36	52	36	45	31	36	12	2	-	250	3,4	214	85,6		
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	15	111	131	136	130	88	49	13	-	673	9,2	658	97,8		
Korkea-asteen tutkinto	-	13	62	41	17	22	22	13	7	-	197	2,7	184	93,4		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 14. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus		
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-	lkm				%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm							
Yhteensä	361	2 563	2 310	1 962	1 909	1 572	1 170	573	128	16	12 564	100	9 624	76,6		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	273	891	634	514	399	302	275	160	35	16	3 499	27,8	2 319	66,3		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	36	666	332	206	147	105	72	30	4	-	1 598	12,7	896	56,1		
Ammatillinen perustutkinto	52	905	962	883	1 020	868	586	268	54	-	5 598	44,6	4 641	82,9		
Ammatillinen lisäkoulutus	-	62	92	69	80	51	51	17	4	-	426	3,4	364	85,4		
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	22	201	223	224	205	153	72	16	-	1 116	8,9	1 094	98,0		
Korkea-asteen tutk.	-	17	89	67	37	38	32	26	15	-	321	2,6	304	94,7		
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	2	3	1	-	-	-	6	0,0	6	100		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 15. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16–19 lkm	20–24 lkm	25–29 lkm	30–34 lkm	35–39 lkm	40–44 lkm	45–49 lkm	50–54 lkm	55- lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	361	2 563	2 310	1 962	1 909	1 572	1 170	573	128	16	12 564	100	9 624	76,6	
Humanistinen ja kasvatusala	12	99	29	27	37	13	7	1	-	-	225	1,8	114	50,7	
Kulttuuriala	14	164	116	62	59	61	52	24	8	1	561	4,5	382	68,1	
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hallinnon ala	20	379	490	405	331	277	201	86	12	4	2 205	17,6	1 802	81,7	
Luonnontieteiden ala	5	157	195	172	182	127	66	21	5	-	930	7,4	768	82,6	
Tekn. ja liikenteen ala	95	662	497	362	338	296	207	115	37	2	2 611	20,8	1 852	70,9	
Luonnonvara- ja ympäristöala	27	228	279	202	220	151	86	60	32	1	1 286	10,2	1 030	80,1	
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	101	596	557	629	668	585	496	230	29	2	3 893	31,0	3 194	82,0	
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	87	278	147	103	74	62	55	36	5	6	853	6,8	482	56,5	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 16. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002

Oppilaitostyyppi	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus oppilaitos- tyypeit- tään %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16–19 lkm	20–24 lkm	25–29 lkm	30–34 lkm	35–39 lkm	40–44 lkm	45–49 lkm	50–54 lkm	55- lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	361	2 563	2 310	1 962	1 909	1 572	1 170	573	128	16	12 564	100	9 624	76,6	
Ammatilliset oppilaitokset	209	1 319	1 411	1 233	1 194	1 011	760	379	70	-	7 586	60,4	6 058	79,9	
Ammatilliset erityisoppilaitokset	-	6	8	19	18	12	9	-	-	-	72	0,6	66	91,7	
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	-	30	48	42	50	23	18	6	2	-	219	1,7	189	86,3	
Ammatilliset aikuis- koulutuskeskukset	134	1 039	760	591	554	458	336	158	47	-	4 077	32,4	2 904	71,2	
Kansanopistot	12	100	27	27	31	11	11	2	-	-	221	1,8	109	49,3	
Muut oppilaitokset	5	65	49	48	56	55	35	27	9	-	349	2,8	279	79,9	
Tieto puuttuu	1	4	7	2	6	2	1	1	-	16	40	0,3	19	47,5	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 17. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	1999		2000		2001		2002	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	10 272	100	13 049	100	10 400	100	10 215	100
15–19	404	3,9	455	3,5	424	4,1	258	2,5
20–24	2 291	22,3	2 514	19,3	1 967	18,9	1 819	17,8
25–29	1 569	15,3	2 048	15,7	1 567	15,1	1 584	15,5
30–34	1 663	16,2	1 923	14,7	1 459	14,0	1 387	13,6
35–39	1 476	14,4	1 856	14,2	1 506	14,5	1 531	15,0
40–44	1 204	11,7	1 605	12,3	1 332	12,8	1 342	13,1
45–49	900	8,8	1 256	9,6	1 117	10,7	1 177	11,5
50–54	554	5,4	854	6,5	668	6,4	745	7,3
55–	163	1,6	299	2,3	266	2,6	312	3,1
Tieto puuttuu	48	0,5	239	1,8	94	0,9	60	0,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

suorittaneita oli molempia 3 % opiskelijoista.

Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen koko opiskelijamäärästä oli eniten opiskelijoita sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan (31 %) koulutusaloilla ja tekniikan ja liikenteen koulutusaloilla (21 %). Suhteellisesti eniten 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita oli luonnontieteiden (83 %) ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan (82 %) koulutusaloilla. Nuorimpia opiskelijat olivat humanistisella ja kasvatustieteiden sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousaloilla.

Opintoaloista eniten opiskelijoita oli sosiaali- ja terveysalan (yhteiset) (28 %) ja liiketalouden ja kaupan (18 %) opintoaloilla (liite 9). Vanhimpia opiskelijat olivat elintarvikealan, puhdistuspalveluiden ja puutarhatalouden opintoaloilla, joiden opiskelijoista 92–100 % oli vähintään 25-vuotiaita. Nuorimpia opiskelijat olivat kauneudenhoidon ja opetus- ja kasvatustyön opintoaloilla, joissa alle puolet opiskelijoista oli vastaavan iän ylittäneitä.

Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista 60 % opiskeli ammatillisissa oppilaitoksissa ja 32 % ammatillisissa aikuisopiskelukeskuksissa. Oppilaitostyypeistä suhteellisesti eniten vähintään 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita oli ammatillisissa erityisoppilaitoksissa (92 %) ja ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa (86 %). Sen sijaan kansanopistojen opiskelijoista oli 25 vuotta täyttäneitä alle puolet.

4.2.3 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat

Näyttötutkintoina voidaan ammatillisten perustutkintojen lisäksi suorittaa ammatittutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. Nämä tutkinnot on tarkoitettu muun muassa eri alojen ammattilaisille, jotka haluavat osoittaa käytännön ammattitaidon ja pätevyyden näytöin. Ammattitaito arvioidaan erillisissä koetilaisuuksissa.

Tutkintotavoitteisen koulutuksen lisäksi aikuisilla on mahdollisuus osallistua myös tutkintoon johtamattomaan lisäkoulutukseen, jota järjestetään samojen oppilaitosten toimesta kuin tutkintotavoitteista koulutustakin. Tutkintoon johtamattomaan koulutukseen osallistuvista opiskelijoista ei ole käytettävissä henkilötason tietoja, joten ne jäävät tämän tarkastelun ulkopuolelle.

Seuraavaksi kuvataan ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavien koulutusten opiskelijoita. Tässä osassa esitettävät opiskelijatiedot eivät sisällä oppisopimuskoulutuksen opiskelijoita. Kaikki oppisopimuskoulutusta koskevat opiskelijatiedot on koottu omaksi alaluvukseen.

Ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa on opiskelijoiden kokonaismäärä pysynyt tasaisena vuosien 1999 ja 2002 aikana lukuun ottamatta

Taulukko 18. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Tieto- puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16–19 lkm	20–24 lkm	25–29 lkm	30–34 lkm	35–39 lkm	40–44 lkm	45–49 lkm	50–54 lkm	55- lkm					
Yhteensä	226	1 431	1 139	999	1 089	919	792	525	220	31	7 371	100	5 683	77,1
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus- tuntematon	82	310	224	188	158	146	162	129	66	31	1 496	20,3	1 073	71,7
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	70	376	123	73	78	57	31	22	10	-	840	11,4	394	46,9
Ammatillinen perustut.	74	671	504	417	460	426	365	209	80	-	3 206	43,5	2 461	76,8
Ammatillinen lisäkoul.	-	33	44	37	52	39	25	12	5	-	247	3,4	214	86,6
Opistoaste, ammat.														
korkea-aste	-	25	151	223	290	218	173	130	39	-	1 249	16,9	1 224	98,0
Korkea-asteen tutkinto	-	16	93	60	51	31	31	22	20	-	324	4,4	308	95,1
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	-	2	5	1	-	-	9	0,1	9	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

vuotta 2000, jolloin opiskelijamäärä kasvoi edellisestä vuodesta vajaalla 3 000:lla. Sen jälkeen opiskelijamäärä on tasaantunut vuoden 1999 tasolle. Opiskelijoiden ikäjakaumassa on painopiste siirtynyt vanhempiin ikäluokkiin. Vuonna 1999 oli 25 vuotta täyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista 73 % ja vuonna 2002 79 %. Kaikkina vuosina eniten opiskelijoita on ollut 20–24 -vuotiaiden ikäryhmässä.

Vuonna 2002 oli ammatitutkintoon valmistavan koulutuksen uusia opiskelijoita 7 371 ja koko opiskelijamäärä oli 10 215.

Ammattitutkintoa suorittavat opiskelijat olivat keskimäärin vanhempia kuin esimerkiksi näyttötutkintoina perustutkintoa suorittavat opiskelijat. Kun näyttötutkintona perustutkintoa suorittavista uusista opiskelijoista 75 % oli vähintään 25-vuotiaita, niin vastaava osuus ammatitutkintoa suorittavista uusista opiskelijoista oli 77 %. Ammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvilla oli myös enemmän taustakoulutusta. Uusista opiskelijoista 20 % oli sellaisia, joilla ei ollut perusasteen jälkeistä koulutusta kun vastaava osuus perustutkintoa suorittavista oli 30 %. Ammattitutkintoon valmis-

tavan koulutuksen uusista opiskelijoista yhteensä 64 % oli suorittanut joko ammatillisen perustutkinnon, ammatillisen lisäkoulutuksen tai opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkinnon. Vähintään korkeakoulututkinto oli suoritettuna 4 %:lla uusista opiskelijoista.

Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uusista opiskelijoista ja koko opiskelijajoukosta 80 %:lla oli perusasteen jälkeistä taustakoulutusta. Suoritettujen ammatillisten perustutkintojen osuus oli pienempi koko opiskelijajoukossa kuin vuonna 2002 aloittaneilla, mutta vastaavasti koko opiskelijajoukossa oli suhteellisesti enemmän opistoasteen ja ammatillisen korkea-asteen tutkintoja sekä korkeakoulututkintoja suoritettuna.

Ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa kolme suurinta koulutusala opiskelijamäärältään olivat tekniikan ja liikenteen ala (26 %), yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala (19 %) sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala (18 %). 25 vuotta täyttäneiden osuus opiskelijoista oli suurin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalaalla.

Taulukko 19. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	16–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				Yht.	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm	lkm	lkm
Yhteensä	258	1 819	1 584	1 387	1 531	1 342	1 177	745	312	60	10 215	100	8 078	79,1		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	110	393	307	272	215	208	223	185	94	60	2 067	20,2	1 504	72,8		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	71	499	199	107	115	94	55	33	13	-	1 186	11,6	616	51,9		
Ammatillinen perustutk.	77	835	687	575	644	601	515	292	108	-	4 334	42,4	3 422	79,0		
Ammatillinen lisäkoulutus	-	41	57	44	74	52	33	22	5	-	328	3,2	287	87,5		
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	31	216	299	412	338	282	180	61	-	1 819	17,8	1 788	98,3		
Korkea-asteen tutkinto	-	20	118	89	71	47	61	32	30	-	468	4,6	448	95,7		
Muu/ tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	-	2	8	1	1	-	13	0,1	13	100		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 20. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	16–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				Yht.	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm	lkm	lkm
Yhteensä	258	1 819	1 584	1 387	1 531	1 342	1 177	745	312	60	10 215	100	8 078	79,1		
Humanistinen ja kasvatusala	2	6	4	3	4	4	5	2	1	-	31	0,3	23	74,2		
Kulttuuriala	34	124	136	86	79	69	64	45	42	5	684	6,7	521	76,2		
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hallinnon ala	10	171	267	293	375	322	268	149	44	18	1 917	18,8	1 718	89,6		
Luonnontieteiden ala	15	145	232	217	222	191	161	73	42	6	1 304	12,8	1 138	87,3		
Tekniikan ja liikent. ala	70	565	451	394	368	303	242	197	68	12	2 670	26,1	2 023	75,8		
Luonnonvara- ja ympäristöala	29	202	127	76	97	81	83	42	27	11	775	7,6	533	68,8		
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	79	432	238	211	250	228	186	132	29	1	1 786	17,5	1 274	71,3		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	19	174	129	107	136	144	168	105	59	7	1 048	10,3	848	80,9		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 21. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002

Oppilaitostyyppi	Ikä vuotta										Tieto puuttuu	Yht. lkm	Osuus oppilaitostyypeittäin %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus
	16–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–					
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				
Yhteensä	258	1 819	1 584	1 387	1 531	1 342	1 177	745	312	60	10 215	100	8 078	79,1
Ammatilliset oppilaitokset	76	410	299	274	284	308	277	162	75	-	2 165	21,2	1 679	77,6
Ammatilliset erityisoppilaitokset	1	20	15	19	22	16	18	12	1	-	124	1,2	103	83,1
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	17	162	221	206	237	174	138	59	18	-	1 232	12,1	1 053	85,5
Ammatilliset aikuis-koulutuskeskukset	71	897	861	774	858	713	630	442	196	-	5 442	53,3	4 474	82,2
Ammattikorkeakoulut	-	10	22	11	8	7	6	1	1	-	66	0,6	56	84,8
Liikunnan koulutuskeskukset	13	60	24	4	14	8	8	-	-	-	131	1,3	58	44,3
Kansanopistot	73	185	89	54	68	64	53	46	9	-	641	6,3	383	59,8
Kansalaisopistot	1	1	4	2	4	1	2	-	2	-	17	0,2	15	88,2
Muut oppilaitokset	6	69	43	37	29	42	42	22	9	-	299	2,9	224	74,9
Tieto puuttuu	-	5	6	6	7	9	3	1	1	60	98	1,0	33	33,7

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista opiskeli 19 % liiketalouden ja kaupan opintoalalla vuonna 2002 (liite 10). Muita opiskelijamäärältään suuria opintoaloja olivat tietojenkäsittelyn (13 % opiskelijoista) ja sosiaalialan (9 % opiskelijoista) opintoala.

Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista opiskeli 53 % ammatillisissa aikuis-koulutuskeskuksissa, 21 % ammatillisissa oppilaitoksissa ja 12 % ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa (mukaan luettuna valtakunnalliset erikoisoppilaitokset). Lisäksi monissa vapaan sivistystyön oppilaitoksissa järjestettiin ammattitutkintoon valmistavaa koulutusta. Kansanopistoissa ja liikunnan koulutuskeskuksissa opiskelevat olivat keskimäärin nuorempia kuin muissa oppilaitostyypeissä opiskelevat. Suurimmista koulutuksen järjestäjistä 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita oli suhteellisesti eniten ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa.

4.2.4 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat

Erikoisammattitutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt vajaalla tuhannella vuodesta 1999 vuoteen 2002. Vuoden 2002 erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat olivat kuten ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijatkin keskimäärin vanhempia kuin vuoden 1999 opiskelijat. Opiskelijoista oli 80 % 25 vuotta täyttäneitä vuonna 1999 ja 88 % vuonna 2002.

Erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa oli uusia opiskelijoita 1 650, joista 86 % oli 25 vuotta täyttäneitä. Suurimmalla osalla uusista opiskelijoista oli jokin tutkinto suoritettuna ennen opintojen aloittamista. Vailla perusasteen jälkeistä koulutusta oli 12 % opiskelijoista. 72 % erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa vuon-

Taulukko 22. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	1999		2000		2001		2002	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	1 887	100	2 923	100	2 718	100	2 732	100
16–19	35	1,9	28	1,0	16	0,6	12	0,4
20–24	309	16,4	340	11,6	294	10,8	283	10,4
25–29	315	16,7	455	15,6	462	17,0	404	14,8
30–34	318	16,9	524	17,9	497	18,3	435	15,9
35–39	338	17,9	514	17,6	492	18,1	489	17,9
40–44	260	13,8	472	16,1	443	16,3	483	17,7
45–49	163	8,6	294	10,1	281	10,3	325	11,9
50–54	92	4,9	184	6,3	134	4,9	198	7,2
55-	24	1,3	62	2,1	48	1,8	60	2,2
Tieto puuttuu	33	1,7	50	1,7	51	1,9	43	1,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 23. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta								Tieto puuttuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulutustaustoitain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	18–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	200	247	264	263	272	199	136	36	33	1 650	100	1 417	85,9
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	25	23	37	25	18	19	6	3	33	189	11,5	131	69,3
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	32	31	15	12	10	4	5	-	-	109	6,6	77	70,6
Ammatillinen perustutk.	109	115	112	115	111	81	46	7	-	696	42,2	587	84,3
Ammatillinen lisäkoulutus	22	26	26	23	30	21	11	2	-	161	9,8	139	86,3
Opistoaste, ammat. korkea-aste	6	29	53	62	70	51	41	15	-	327	19,8	321	98,2
Korkea-asteen tutkinto	6	23	21	26	32	23	27	8	-	166	10,1	160	96,4
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	0,1	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 24. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta								Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus koulut- ustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	18–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm					
Yhteensä	295	404	435	489	483	325	198	60	43	2 732	100	2 394	87,6
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus- tuntematon	43	47	58	53	33	39	13	8	43	337	12,3	251	74,5
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	47	46	28	21	15	7	7	-	-	171	6,3	124	72,5
Ammatillinen perustutk. Ammatillinen lisäkoulutus	159	191	192	220	202	126	68	12	-	1 170	42,8	1 011	86,4
Opistoaste, ammat. korkea-aste	31	48	41	52	74	36	16	4	-	302	11,1	271	89,7
Korkea-asteen tutkinto	8	41	81	106	111	72	60	20	-	499	18,3	491	98,4
Muu tai tuntematon koulutusaste	7	31	35	37	47	45	34	15	-	251	9,2	244	97,2
	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	0,1	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

na 2002 aloittaneista oli suorittanut joko ammatillisen perustutkinnon, ammatillisen lisäkoulutuksen tai opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkinnon. Korkeakoulututkinto oli taustana 10 %:lla uusista opiskelijoista.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen koko opiskelijamäärä oli 2 732, joista 25 vuotta täyttäneiden osuus oli 88 %. Opiskelijoiden koulutustausta ja ikärakenne olivat hyvin samanlaiset kuin erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uusilla opiskelijoilla. Uusilla opiskelijoilla oli kuitenkin koko opiskelijamäärään verrattuna hieman enemmän sekä perusasteen jälkeisiä tutkintoja että opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkintoja ja korkeakoulututkintoja suoritettuna.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista suurin osa opiskeli tekniikan ja liikenteen koulutusalailla (37 %). 25 vuotta täyttäneiden osuus opiskelijoista oli suurin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalailla.

Erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa eniten opiskelijoita oli muun tekniikan ja liikenteen alan ja liiketalouden ja kaupan opintoaloilla (liite 11).

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista opiskeli 45 % ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa, 29 % ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja 17 % ammatillisissa oppilaitoksissa.

Taulukko 25. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta									Tieto puuttuu	Yht.	Osuus koulutus-aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	12	283	404	435	489	483	325	198	60	43	2 732	100	2 394	87,6
Kulttuuriala	-	5	3	10	8	7	8	4	1	-	46	1,7	41	89,1
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	1	19	72	96	158	152	123	90	36	28	775	28,4	727	93,8
Luonnontieteiden ala	1	21	22	21	15	7	2	4	2	-	95	3,5	73	76,8
Tekniikan ja liikenteen ala	7	143	187	195	195	156	76	32	8	10	1 009	36,9	849	84,1
Luonnonvara- ja ympäristöala	2	16	11	15	11	16	19	15	4	5	114	4,2	91	79,8
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	-	14	21	27	29	37	30	23	5	-	186	6,8	172	92,5
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	1	65	88	71	73	108	67	30	4	-	507	18,6	441	87,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 26. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppiin mukaan vuonna 2002

Oppilaitostyyppi	Ikä vuotta									Tieto puuttuu	Yht.	Osuus oppilaitostyypeittäin %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	12	283	404	435	489	483	325	198	60	43	2 732	100	2 394	87,6
Ammatilliset oppilaitokset	7	74	64	57	53	80	64	43	8	1	451	16,5	369	81,8
Ammatilliset erityisoppilaitokset	-	-	-	2	4	4	1	-	-	-	11	0,4	11	100
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	2	113	222	226	255	218	118	51	18	-	1 223	44,8	1 108	90,6
Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset	3	90	106	125	139	138	104	73	24	-	802	29,4	709	88,4
Ammattikorkeakoulut	-	-	-	1	3	3	1	-	-	-	8	0,3	8	100
Liikunnan koulutuskeskukset	-	2	7	7	10	10	7	6	4	-	53	1,9	51	96,2
Kansanopistot	-	1	3	6	14	19	16	10	2	-	71	2,6	70	98,6
Muut oppilaitokset	-	3	2	9	10	10	14	15	3	-	66	2,4	63	95,5
Tieto puuttuu	-	-	-	2	1	1	-	-	1	42	47	1,7	5	10,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 27. Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	Opetussuunnitelmaperusteinen ja näyttötutkintoon valmistava koulutus							
	1999		2000		2001		2002	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	13 793	100	13 939	100	16 196	100	17 313	100
15–19	1 005	7,3	1 019	7,3	1 133	7,0	1 036	6,0
20–24	3 983	28,9	3 831	27,5	4 045	25,0	4 111	23,7
25–29	2 318	16,8	2 389	17,1	2 681	16,6	2 806	16,2
30–34	1 696	12,3	1 820	13,1	2 125	13,1	2 295	13,3
35–39	1 605	11,6	1 629	11,7	2 076	12,8	2 289	13,2
40–44	1 409	10,2	1 467	10,5	1 844	11,4	2 045	11,8
45–49	1 062	7,7	1 092	7,8	1 362	8,4	1 535	8,9
50–54	584	4,2	563	4,0	737	4,6	898	5,2
55-	119	0,9	110	0,8	182	1,1	286	1,7
Tieto puuttuu	12	0,1	19	0,1	11	0,1	12	0,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.2.5 Oppisopimuskoulutus

Oppisopimus on opiskelijan ja työnantajan välillä kirjallisesti tehtävä määräaikainen työsopimus. Varsinainen ammattiin kouluttaminen tapahtuu työpaikalla ja teoriaopinnot oppilaitoksessa. Koulutuksen järjestäjä vastaa koulutuksen johdosta ja oppisopimuksen valvonnasta. Oppisopimuskoulutuksessa voi suorittaa ammatillisia perustutkintoja ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Korkeakoulututkintoja ei voi suorittaa oppisopimuskoulutuksena. Tutkintoon johtavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa oppisopimuksen kesto vaihtelee yhdestä kolmeen vuoteen riippuen opiskelijan aikaisemmasta koulutuksesta ja työkokemuksesta. Koulutuksen kesto voi olla myös kolmea vuotta pidempi. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa koulutuksen kesto on keskimäärin 1–1,5 vuotta. (Opetushallitus 2004, 395–396.)

Tässä aluvuossa esitetään tiedot oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen oppisopimuskoulutuksen järjestäjiltä keräämiin tietoihin ja ne ovat kalenterivuoden tietoja.

4.2.5.1 Ammatillisen peruskoulutuksen oppisopimusopiskelijat

Perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen taulut sisältävät sekä opetussuunnitelmaperusteisen että näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat.

Ammatillista perustutkintoa oppisopimuskoulutuksena suorittavien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt vuosittain tarkastelujakson 1999–2002 aikana. Samanaikaisesti on opiskelijoiden ikärakenteessa tapahtunut muutosta siten, että kun vuonna 1999 oli 25 vuotta täyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista 64 %, oli se vuonna 2002 70 %.

Vuonna 2002 aloitti 6 558 opiskelijaa ammatillisen perustutkinnon suorittamisen oppisopimuskoulutuksena. Opiskelijoita oli vuonna 2002 kaikkiaan lähes kolminkertainen määrä 17 313. Suurin ikäryhmä sekä aloittaneista että koko opiskelijamäärästä olivat 20–24 -vuotiaat. Aloittaneet opiskelijat olivat koko opiskelijamäärään verrattuna jonkin verran nuorempia, 25 vuotta täyttäneiden osuus oli aloittaneista 67 % ja koko opiskelijamäärästä 70 %. Aiemmin suoritettujen opintojen kokonaismäärässä eivät uudet opiskelijat poikenneet koko opiskelijajoukosta, perusasteen jälkeisiä opintoja vailla olevia oli kaikkiaan 36–37 %. Aikaisemman koulutustautan rakenne sen sijaan poikkesi toisistaan jonkin

Taulukko 28. Ammatillisen peruskoulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	527	1 644	1 011	886	831	735	536	299	82	7	6 558	100	4 380	66,8
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	460	638	335	277	197	169	173	107	41	7	2 404	36,7	1 299	54,0
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	26	375	115	63	58	42	28	14	3	-	724	11,0	323	44,6
Ammatillinen perustutk.	41	576	420	365	410	384	247	148	25	-	2 616	39,9	1 999	76,4
Ammatillinen lisäkoulutus	-	34	44	47	44	35	14	9	2	-	229	3,5	195	85,2
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	-	14	70	114	113	88	64	16	9	-	488	7,4	474	97,1
Korkea-asteen tutkinto	-	7	27	20	8	17	9	5	2	-	95	1,4	88	92,6
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	0,0	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 29. Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	1 036	4 111	2 806	2 295	2 289	2 045	1 535	898	286	12	17 313	100	12 154	70,2
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	921	1 673	903	713	596	510	451	309	120	12	6 208	35,9	3 602	58,0
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	26	801	314	193	153	116	70	30	6	-	1 709	9,9	882	51,6
Ammatillinen perustutk.	89	1 514	1 245	1 013	1 163	1 111	801	469	122	-	7 527	43,5	5 924	78,7
Ammatillinen lisäkoulutus	-	81	106	86	90	67	41	20	3	-	494	2,9	413	83,6
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	-	33	178	250	260	210	144	57	30	-	1 162	6,7	1 129	97,2
Korkea-asteen tutkinto	-	9	60	39	26	30	26	13	5	-	208	1,2	199	95,7
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	1	1	2	-	-	-	5	0,0	5	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 30. Ammatillisen peruskoulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta									Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	1 036	4 111	2 806	2 295	2 289	2 045	1 535	898	286	12	17 313	100	12 154	70,2
Humanistinen ja kasvatustal.	7	139	130	87	87	63	48	27	10	-	598	3,5	452	75,6
Kulttuuriala	10	117	69	29	26	30	11	11	3	-	306	1,8	179	58,5
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	105	881	653	555	495	422	332	144	40	1	3 628	21,0	2 641	72,8
Luonnontieteiden ala	14	137	141	180	214	150	94	37	9	3	979	5,7	825	84,3
Tekniikan ja liikent. ala	567	1 741	1 001	677	511	359	239	155	51	3	5 304	30,6	2 993	56,4
Luonnonvara- ja ympäristöala	134	268	143	90	89	52	48	19	8	-	851	4,9	449	52,8
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	97	470	440	478	633	770	581	374	89	2	3 934	22,7	3 365	85,5
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	102	358	229	199	234	199	182	131	76	3	1 713	9,9	1 250	73,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

verran. Uusilla opiskelijoilla oli suhteellisesti enemmän suoritettuna ammatillista lisäkoulutusta, opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkintoja ja korkeakoulututkintoja. Koko opiskelijajoukossa oli enemmän ammatillisia perustutkintoja suoritettuna.

Vuonna 2002 kaikista oppisopimusmuotoisen ammatillisen perustutkinnon opiskelijoista opiskeli 31 % tekniikan ja liikenteen koulutusalailla, 23 % sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusalailla ja 21 % yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan koulutusalailla. 25 vuotta täyttäneitä oli kaikista opiskelijoista 70 %. Eniten 25 vuotta täyttäneitä oli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan ja luonnontieteiden alan opiskelijoista.

Vuonna 2002 oli ammatilliseen perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opintoaloista eniten opiskelijoita liiketalouden ja kaupan opintoalalla, jossa opiskeli 21 % kaikista opiskelijoista. Lähes yhtä paljon oli opiskelijoita sosiaali- ja terveysalalla (yhteiset), jossa oli myös suhteellisesti eniten 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita (liite 12).

4.2.5.2 Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat

Taulukossa 31 on kooste ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijoista vuosina 1999–2002.

Oppisopimuskoulutuksena ammattitutkintoa suorittavien määrä on vähentynyt vuosien 1999–2002 aikana. Opiskelijamäärien laskuun on osaltaan vaikuttanut se, että vuonna 1999 ammatti- tai erikoisammattitutkintoon valmistava oppisopimuskoulutus siirtyi määrällisen säätelyn piiriin.

Opiskelijoiden ikäjakauma on muuttunut kuten aikaisemmin esitellyissä muissakin koulutuksissa siten, että osallistujat ovat keskimäärin vanhempia vuonna 2002 kuin vuonna 1999. Vuonna 1999 oli 25 vuotta täyttäneiden osuus 74 % ja vuonna 2002 vastaava osuus oli 81 %. 40–49 -vuotiaiden osuus oli lisääntynyt suhteellisesti eniten kaikista opiskelijoista.

Vuonna 2002 oppisopimuskoulutuksena ammattitutkintoa suorittavia uusia opiskelijoita oli 6 802 ja kaikkiaan opiskelijoita oli 15 658. Vähintään 25-vuotiaita oli uusista opiskelijoista 80 % ja koko

Taulukko 31. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	1999		2000		2001		2002	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	17 321	100	16 858	100	16 214	100	15 658	100
15–19	410	2,4	328	1,9	263	1,6	177	1,1
20–24	4 072	23,5	3 577	21,2	3 118	19,2	2 767	17,7
25–29	3 448	19,9	3 317	19,7	3 040	18,7	2 775	17,7
30–34	2 797	16,1	2 644	15,7	2 570	15,9	2 362	15,1
35–39	2 256	13,0	2 327	13,8	2 285	14,1	2 252	14,4
40–44	1 852	10,7	1 922	11,4	1 876	11,6	2 013	12,9
45–49	1 369	7,9	1 459	8,7	1 613	9,9	1 770	11,3
50–54	897	5,2	979	5,8	1 032	6,4	1 107	7,1
55-	198	1,1	258	1,5	342	2,1	401	2,6
Tieto puuttuu	22	0,1	47	0,3	75	0,5	34	0,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 32. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto puuttuu	Yht.	Osuus koulutustaustaittain	Väh. 25 v. täytt.	
	16–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55-	lkm				%	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				%	
Yhteensä	107	1 239	1 150	974	962	881	822	478	177	12	6 802	100	5 444	80,0	
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	51	294	220	231	179	193	198	149	77	12	1 604	23,6	1 247	77,7	
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	9	164	117	60	53	38	36	17	2	-	496	7,3	323	65,1	
Ammatillinen perustutk.	46	733	571	413	457	448	379	207	67	-	3 321	48,8	2 542	76,5	
Ammatillinen lisäkoulutus	1	27	34	27	31	12	28	6	4	-	170	2,5	142	83,5	
Opistoaste. ammat. korkea-aste	-	11	134	194	214	168	155	75	24	-	975	14,3	964	98,9	
Korkea-asteen tutkinto	-	10	74	49	27	22	26	22	3	-	233	3,4	223	95,7	
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	3	0,0	3	100	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 33. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus		Väh. 25 v. täytt. määrä ja % -osuus	
	16–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–			lkm	%	lkm	%
Yhteensä	177	2 767	2 775	2 362	2 252	2 013	1 770	1 107	401	34	15 658	100	12 680	81,0	
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	104	677	521	529	433	441	458	369	158	34	3 724	23,8	2 909	78,1	
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	9	320	244	146	118	93	63	29	8	-	1 030	6,6	701	68,1	
Ammatillinen perustutk.	55	1 367	1 131	823	861	747	621	345	117	-	6 067	38,7	4 645	76,6	
Ammatillinen lisäkoulutus	9	352	385	327	320	296	255	162	53	-	2 159	13,8	1 798	83,3	
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	34	359	448	464	388	326	162	52	-	2 233	14,3	2 199	98,5	
Korkea-asteen tutkinto	-	17	135	88	55	45	47	36	12	-	435	2,8	418	96,1	
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	1	3	-	4	1	-	10	0,1	10	100	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

opiskelijämäärästä 81 %. Sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijämäärästä oli 24 % vailla perusasteen jälkeistä koulutusta. Uusista opiskelijoista lähes puolet (49 %) oli suorittanut ammatillisen perustutkinnon. Koko opiskelijajoukossa oli uusia opiskelijoita vähemmän ammatillisia perustutkintoja suoritettuna, sen sijaan ammatillisen lisäkoulutuksen suorittaneiden osuus oli koko opiskelijajoukossa suurempi.

Ammattitutkintoon valmistavassa oppisopimus-koulutuksessa oli vuonna 2002 eniten opiskelijoita tekniikan ja liikenteen koulutusalailla, jonka osuus kaikista opiskelijoista oli 35 %. Lähes yhtä paljon oli opiskelijoita yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalailla. Suurimmista koulutusaloista eniten 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita oli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla.

Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimus-koulutuksen opiskelijoista opiskeli 30 % liiketalouden ja kaupan opintoalalla (liite 13). Muita suuria opintoaloja olivat sosiaali- ja muun tekniikan ja liikenteen ala sekä puhdistuspalveluala.

4.2.5.3 Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijat

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijoita oli vuonna 2002 4 716 ja kaikkiaan opiskelijoita oli 8 388. Uusista opiskelijoista ja koko opiskelijämäärästä oli 95–96 % 25 vuotta täyttäneitä. Koulutustaustat olivat hyvin samanlaiset uusilla opiskelijoilla ja koko opiskelijaryhmällä. Kolmasosa opiskelijoista oli suorittanut opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkinnon ja neljäsosa korkeakoulututkinnon. Uusilla opiskelijoilla oli korkeakoulututkintoja suhteellisesti enemmän koko opiskelijämäärään verrattuna ja koko opiskelijajoukossa oli uusia opiskelijoita enemmän ammatillista lisäkoulutusta ja opistoasteen/amatillisen korkea-asteen tutkintoja.

Taulukko 34. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta									Tieto puuttuu	Yht.	Osuus		Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-			aloittain	%-osuus	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm			lkm	lkm	lkm	%
Yhteensä	177	2 767	2 775	2 362	2 252	2 013	1 770	1 107	401	34	15 658	100	12 680	81,0	
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	-	2	3	5	7	9	18	10	5	-	59	0,4	57	96,6	
Kulttuuriala	6	117	139	83	61	59	56	27	8	-	556	3,6	433	77,9	
Yhteiskuntat., liiketal. ja hall. ala	60	684	893	795	726	600	532	295	113	28	4 726	30,2	3 954	83,7	
Luonnontieteiden ala	-	51	58	66	106	94	82	51	15	-	523	3,3	472	90,2	
Tekniikan ja liikent. ala	65	1 393	1 207	862	707	551	411	244	100	5	5 545	35,4	4 082	73,6	
Luonnonvara- ja ympäristöala	13	137	93	99	90	82	57	31	10	-	612	3,9	462	75,5	
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	17	212	254	307	347	382	365	243	75	1	2 203	14,1	1 973	89,6	
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	16	171	128	145	208	236	249	206	75	-	1 434	9,2	1 247	87,0	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 35. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat vuosina 1999-2002

	1999		2000		2001		2002	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	1 686	100	3 727	100	6 092	100	8 388	100
16-19	8	0,5	4	0,1	5	0,1	6	0,1
20-24	142	8,4	242	6,5	273	4,5	324	3,9
25-29	282	16,7	495	13,3	790	13,0	955	11,4
30-34	326	19,3	700	18,8	1 091	17,9	1 330	15,9
35-39	325	19,3	692	18,6	1 168	19,2	1 610	19,2
40-44	247	14,7	607	16,3	1 069	17,5	1 583	18,9
45-49	189	11,2	502	13,5	883	14,5	1 324	15,8
50-54	130	7,7	356	9,6	581	9,5	904	10,8
55-	31	1,8	99	2,7	187	3,1	339	4,0
Tieto puuttuu	6	0,4	30	0,8	45	0,7	13	0,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 36. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen uudet oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta								Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm					
Yhteensä	228	562	754	898	860	725	492	191	6	4 716	100	4 482	95,0
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	41	50	74	79	68	60	35	22	6	435	9,2	388	89,2
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	43	53	50	52	31	24	9	2	-	264	5,6	221	83,7
Ammatillinen perustutk.	85	154	212	251	217	166	87	17	-	1 189	25,2	1 104	92,9
Ammatillinen lisäkoulutus	35	77	64	60	46	28	23	5	-	338	7,2	303	89,6
Opistoaste, ammat. korkea-aste	11	106	207	249	266	233	164	55	-	1 291	27,4	1 280	99,1
Korkea-asteen tutkinto	13	122	147	205	213	205	157	88	-	1 150	24,4	1 137	98,9
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	2	19	9	17	2	-	49	1,0	49	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 37. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta								Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm					
Yhteensä	330	955	1 330	1 610	1 583	1 324	904	339	13	8 388	100	8 045	95,9
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	55	93	128	147	121	109	74	42	13	782	9,3	714	91,3
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	58	84	69	86	57	42	15	4	-	415	4,9	357	86,0
Ammatillinen perustutk.	124	233	312	369	356	268	137	33	-	1 832	21,8	1 708	93,2
Ammatillinen lisäkoulutus	60	158	173	186	165	118	86	19	-	965	11,5	905	93,8
Opistoaste, ammat. korkea-aste	16	196	400	485	506	433	298	112	-	2 446	29,2	2 430	99,3
Korkea-asteen tutkinto	17	191	248	329	350	339	270	126	-	1 870	22,3	1 853	99,1
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	-	8	28	15	24	3	-	78	0,9	78	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimusopiskelijoista 68 % opiskeli yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutus- alalla. Muita määrällisesti suuria aloja olivat tekniikan ja liikenteen ala ja matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutusalat, joissa molemmissa opiskeli yli tuhat erikoisammattitutkinnon oppisopimus- opiskelijaa.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopi- muskoulutuksen opiskelijoista enemmistö, 68 % opiskeli liiketalouden ja kaupan opintoalalla (liite 14).

Taulukko 38. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen kaikki oppisopimusopiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta								Tieto puutuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	19–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	330	955	1 330	1 610	1 583	1 324	904	339	13	8 388	100	8 045	95,9
Kulttuuriala	4	7	9	4	3	2	1	1	-	31	0,4	27	87,1
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hall. ala	99	473	806	1 077	1 156	1 016	738	309	9	5 683	67,8	5 575	98,1
Luonnontieteiden ala	6	14	10	11	6	3	-	-	-	50	0,6	44	88,0
Tekniikan ja liikenteen ala	110	233	264	265	197	120	57	8	-	1 254	14,9	1 144	91,2
Luonnonvara- ja ympäristöala	8	9	14	11	9	9	10	3	-	73	0,9	65	89,0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	7	15	25	24	29	35	20	6	-	161	1,9	154	95,7
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	96	204	202	218	183	139	78	12	4	1 136	13,5	1 036	91,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Näyttötutkinnon suorittaneet vuonna 2002

	Kaikki tutkinnot yhteensä	Perustutkinnot			Ammattitutkinnot			Erikoisammattitutkinnot		
		Yh- teensä	Oppi- laitos- muo- toinen	Oppi- sopi- mus- koulutus	Yht.	Oppi- laitos- muo- toinen	Oppi- sopi- mus- koulutus	Yht.	Oppi- laitos- muo- toinen	Oppi- sopi- mus- koulutus
<i>Koulutusala</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>	<i>lkm</i>
Yhteensä	18 923	5 771	3 394	2 377	10 221	5 965	4 256	2 931	1 149	1 782
Humanistinen ja kasvatusala	268	226	116	110	42	25	17	-	-	-
Kulttuuriala	676	220	182	38	429	264	165	27	23	4
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	5 508	1 144	645	499	2 676	1 408	1 268	1 688	346	1 342
Luonnon- tieteiden ala	1 154	155	142	13	838	666	172	161	147	14
Tekniikan ja liikenteen ala	4 287	1 168	494	674	2 698	1 303	1 395	421	256	165
Luonnonvara- ja ympäristöala	916	414	332	82	460	365	95	42	32	10
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	4 201	2 032	1 285	747	2 063	1 353	710	106	88	18
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	1 913	412	198	214	1 015	581	434	486	257	229

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.2.6 Suoritetut näyttötutkinnot

Seuraavissa tauluissa kuvataan näyttötutkintoina suoritettuja ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja vuonna 2002. Erotuksena oppisopimuskoulutuksena suoritetuista tutkinnoista käytetään tässä muista näyttötutkinnoista yhteistä nimitystä "oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa suoritetut näyttötutkinnot".

4.2.6.1 Näyttötutkintoina suoritettut ammatilliset perustutkinnot

Vuonna 2002 ammatillisia perustutkintoja suoritettiin näyttötutkintona yhteensä 5 771. Tutkintoja suoritettiin eniten sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusaloilla (2 032), jossa suoritettujen tutkintojen määrä oli kaksinkertainen muihin suurempiin koulutusaloihin verrattuna. Liitteessä 15 on suoritettututkinnot esitetty opintoaloittain. 30 % perustutkinnoista suoritettiin sosiaali- ja terveysalan (yhteiset) opintoalalla ja 20 % liiketalouden ja kaupan opintoalalla.

Näyttötutkintoina suoritetuista ammatillisista perustutkinnoista suoritettiin 59 % oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja 41 % oppisopimuskoulutuksessa. Koulutusaloittain tutkintojen suoritustapa vaihteli paljon. Kulttuurialalla, luonnontieteiden alalla ja luonnonvara- ja ympäristöalalla oli oppilaitosmuotoinen tutkintojen suoritustapa enemmistönä. Sen sijaan matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla sekä tekniikan ja liikenteen koulutusaloilla suoritettiin tutkinnoista yli puolet oppisopimuskoulutuksessa.

Seuraavassa kuvataan tutkinnon suorittaneiden aiempaa koulutustaustaa. Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ammatillisen perustutkinnon suorittaneista 75 %:lla oli aiempi perusasteen jälkeinen tutkinto suoritettuna. Suurimmalla osalla tämä oli jokin ammatillinen perustutkinto. Yhteensä 10 % kaikista oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ammatillisen perustutkinnon suorittaneista oli suorittanut aiemmin opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon ja 2 % oli suorittanut korkeakoulututkinnon.

Vuonna 2002 oli oppisopimuskoulutuksena ammatillisen perustutkinnon suorittaneista 69 % suo-

rittanut aiemmin jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon. Verrattuna oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tutkinnon suorittaneiden koulutustaustaan oli oppisopimuskoulutuksena tutkinnon suorittaneilla vähemmän aiempaa opistoasteen ja korkea-asteen koulutusta. Sen sijaan ammatillisia perustutkintoja oli suhteellisesti enemmän kuin oppilaitosmuotoisen koulutuksen opiskelijoilla. Oppisopimuskoulutuksena ammatillisen perustutkinnon suorittaneet olivat keskimäärin nuorempia kuin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tutkinnon suorittaneet.

4.2.6.2 Ammattitutkinnot

Vuonna 2002 suoritettiin ammattitutkintoja yhteensä 10 221. Eniten tutkintoja suoritettiin tekniikan ja liikenteen ja yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusaloilla. 58 % ammattitutkinnoista suoritettiin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja 42 % oppisopimuskoulutuksena. Koulutusaloittain tutkintojen suoritustapa jakaantui tasaisesti molempiin koulutusmuotoihin, lukuun ottamatta luonnontieteiden- ja luonnonvara- ja ympäristöalaa, joissa keskimäärin 80 % tutkinnoista suoritettiin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa.

Ammattitutkintoja on tarkasteltu opintoaloittain liitteessä 16. Eniten ammattitutkintoja suoritettiin liiketalouden ja kaupan opintoalalla, jonka osuus kaikista suoritetuista tutkinnoista oli 26 %. Sosiaalialan tutkintojen osuus oli kaikista ammattitutkinnoista 14 %.

Ammattitutkinnon suorittaneilla oli suhteellisesti enemmän taustakoulutusta kuin ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla. Kaikista ammattitutkinnon vuonna 2002 suorittaneista perusasteen jälkeinen koulutus puuttui viidesosalta. Oppisopimuskoulutuksessa ammattitutkinnon suorittaneilla oli oppilaitosmuotoiseen koulutukseen verrattuna suhteellisesti enemmän taustanaan ammatillisia perustutkintoja ja oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tutkinnon suorittaneilla puolestaan opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen koulutusta. Oppisopimuskoulutuksessa ammattitutkinnon suorittaneet olivat keskimäärin vanhempia kuin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tutkinnon suorittaneet.

Taulukko 39. Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002

Ikä	Yhteensä		Humanis- tinen ja kasvatustala		Kulttuuri- ala		Yhteiskunta- tieteiden, liiketal. ja hall. ala		Luonnon- tieteiden ala		Tekniikan ja liikenteen ala		Luonnonvara- ja ympäristö- ala		Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala		Matkailu-, ravitsemis- ja talousala		
	Kaikki yht. lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm		
Yhteensä	5 771	3 394	2 377	116	110	182	38	645	499	142	13	494	674	332	82	1 285	747	198	214
%-osuus	100	58,8	41,2	51,3	48,7	82,7	17,3	56,4	43,6	91,6	8,4	42,3	57,7	80,2	19,8	63,2	36,8	48,1	51,9
17-19	103	44	59	5	1	-	-	-	-	-	-	13	26	11	18	14	5	1	9
20-24	905	515	390	43	12	36	7	54	69	23	2	105	174	36	34	153	66	65	26
25-29	985	620	365	19	22	45	15	134	80	39	1	95	149	49	12	190	59	49	27
30-34	880	547	333	18	16	23	7	108	81	27	4	84	118	58	7	204	82	25	18
35-39	924	558	366	11	18	16	5	119	81	29	5	65	100	62	7	242	114	14	36
40-44	876	527	349	8	11	23	2	109	78	18	-	73	50	44	2	235	171	17	35
45-49	617	349	268	8	15	16	1	82	73	4	-	32	29	31	2	162	120	14	28
50-54	379	190	189	4	13	19	1	32	26	2	1	26	20	26	-	72	100	9	28
55-	102	44	58	-	2	4	-	7	11	-	-	1	8	15	-	13	30	4	7

A Oppilaitosmuutoinen

B Oppisopimuskoulutus

Tiedot koskevat opetushallinnon alaisia koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 40. Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulustaustan mukaan vuonna 2002

Koulustausta	Ikä vuotta									Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus lkm %	
	17–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				
Yhteensä	44	515	620	547	558	527	349	190	44	3 394	100	2 835	83,5
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	39	134	141	144	117	108	84	52	18	837	24,7	664	79,3
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	201	142	87	85	78	42	24	3	662	19,5	461	69,6
Ammatillinen perustutk.	5	161	245	229	249	249	161	82	15	1 396	41,1	1 230	88,1
Ammatillinen lisäkoulutus	-	11	25	13	13	17	14	8	-	101	3,0	90	89,1
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	8	57	63	81	61	39	19	5	333	9,8	325	97,6
Korkea-asteen tutkinto	-	-	10	11	13	13	9	4	3	63	1,9	63	100
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	0,1	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 41. Oppisopimuskoulutuksessa näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulustaustan mukaan vuonna 2002

Koulustausta	Ikä vuotta									Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus lkm %	
	17–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				
Yhteensä	59	390	365	333	366	349	268	189	58	2 377	100	1 928	81,1
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	58	162	108	89	76	83	81	62	24	743	31,3	523	70,4
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	97	76	58	83	55	32	14	4	419	17,6	322	76,8
Ammatillinen perustutk.	1	126	145	148	163	176	124	100	23	1 006	42,3	879	87,4
Ammatillinen lisäkoulutus	-	3	8	3	13	7	6	-	-	40	1,7	37	92,5
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	1	25	31	25	24	21	11	7	145	6,1	144	99,3
Korkea-asteen tutkinto	-	1	3	3	6	4	3	2	-	22	0,9	21	95,5
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	0,1	2	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 42. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002

Ikä	Yhteensä		Humanis- tinen ja kasvatusala		Kulttuuri- ala		Yhteiskunta- tieteiden, liiketal. ja hall. ala		Luonnon- tieteiden ala		Tekniikan ja liikenteen ala		Luonnonvara- ja ympäristö- ala		Sosiali- terveys- ja liikunta-ala		Matkailu-, ravitsemis- ja talousala		
	Kaikki yht. lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm	A lkm	B lkm		
Yhteensä	10 221	5 965	4 256	25	17	264	165	1 408	1 268	666	172	1 303	1 395	365	95	1 353	710	581	434
%-osuus	100	58,4	41,6	59,5	40,5	61,5	38,5	52,6	47,4	79,5	20,5	48,3	51,7	79,3	20,7	65,6	34,4	57,2	42,8
17-19	29	15	14	-	-	-	-	-	8	3	-	4	2	1	-	7	1	-	3
20-24	1 665	1 116	549	4	-	40	22	133	197	79	17	246	197	68	14	421	64	125	38
25-29	1 621	904	717	3	1	63	44	231	254	91	19	194	265	59	14	180	81	83	39
30-34	1 577	900	677	2	2	42	31	249	216	141	21	201	249	46	20	148	83	71	55
35-39	1 548	919	629	5	1	45	25	233	188	127	30	201	195	57	16	166	106	85	68
40-44	1 537	897	640	2	3	39	15	222	164	120	39	185	196	55	13	186	137	88	73
45-49	1 209	672	537	1	8	19	19	198	129	67	28	133	138	47	9	133	130	74	76
50-54	771	405	366	6	2	12	6	113	78	32	16	97	109	21	7	87	84	37	64
55-	264	137	127	2	-	4	3	29	34	6	2	42	44	11	2	25	24	18	18

A O-piilatoimutuotoinen

B O-piisopimuskuolultus

Tiedot koskevat opetushallinnon alaisia kouluuustia.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 43. Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ammattitutkinon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm
Yhteensä	75	1 056	904	900	919	897	672	405	137	5 965	100	4 834	81,0
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	46	173	151	159	129	144	136	125	47	1 110	18,6	891	80,3
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	2	462	200	128	146	109	55	24	5	1 131	19,0	667	59,0
Ammatillinen perustutk.	27	378	327	334	374	381	294	139	47	2 301	38,6	1 896	82,4
Ammatillinen lisäkoulutus	-	15	21	22	18	28	6	5	-	115	1,9	100	87,0
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	20	145	206	225	210	149	97	28	1 080	18,1	1 060	98,1
Korkea-asteen tutkinto	-	8	60	51	27	25	28	14	8	221	3,7	213	96,4
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	-	4	1	2	7	0,1	7	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 44. Oppisopimuskoulutuksessa ammattitutkinon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm
Yhteensä	14	549	717	677	629	640	537	366	127	4 256	100	3 693	86,8
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	12	124	117	131	102	116	116	126	52	896	21,1	760	84,8
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	-	123	125	91	90	72	43	7	1	552	13,0	429	77,7
Ammatillinen perustutk.	2	280	286	282	289	318	266	172	53	1 948	45,8	1 666	85,5
Ammatillinen lisäkoulutus	-	7	24	17	7	6	6	4	2	73	1,7	66	90,4
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	12	136	133	134	114	94	50	14	687	16,1	675	98,3
Korkea-asteen tutkinto	-	3	29	23	7	12	12	6	4	96	2,3	93	96,9
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	-	2	-	1	1	4	0,1	4	100

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 45. Erikoisammattututkimnon suorittaneet opiskelijat koulutusaloittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002

Ikä	Kaikki yht.		Yhteensä		Kulttuuriala		Yhteiskunta- tieteiden, liiketal. ja hall. ala		Luonnon- tieteiden ala		Tekniikan ja liikenteen ala		Luonnonvara- ja ympäristö- ala		Sosiaal-, terveys- ja liikunta-ala		Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	
	lkm	%	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Yhteensä	2 931	100	1 149	1 782	23	4	346	1 342	147	14	256	165	32	10	88	18	257	229
%-osuus	100	39,2	60,8	85,2	14,8	20,5	79,5	91,3	8,7	60,8	39,2	76,2	23,8	83,0	17,0	52,9	47,1	
19-24	99	7,4	25	1	-	-	7	10	14	2	20	1	-	2	3	-	29	10
25-29	307	17,2	135	1	-	-	35	67	36	1	38	12	8	1	18	1	36	53
30-34	444	18,6	258	3	1	1	49	181	29	5	44	29	10	-	17	3	34	39
35-39	555	20,6	349	3	-	-	65	247	27	5	54	46	3	2	13	5	41	44
40-44	593	22,5	368	3	1	1	73	286	24	-	48	38	2	1	13	3	62	39
45-49	496	17,2	324	9	-	-	66	274	12	1	31	18	5	2	13	3	36	26
50-54	331	8,3	248	2	2	2	39	210	3	-	13	17	1	1	11	3	14	15
55-	106	3,1	75	1	-	-	12	67	2	-	8	4	3	1	-	-	5	3

A Opijatasonmuutoksen

B Opijatasonmuutoksen

Tiedot koskevat opetushallinnon alaisia koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.2.6.3 Erikoisammattitutkinnot

Erikoisammattitutkintoja suoritettiin yhteensä 2 931 vuonna 2002. Erikoisammattitutkinnoista 61 % suoritettiin oppisopimuskoulutuksessa ja 39 % oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa. 58 % erikoisammattitutkinnoista suoritettiin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalailla ja näistä 80 % suoritettiin oppisopimuskoulutuksena. Muilla koulutusaloilla enemmistö tutkinnoista suoritettiin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa. Liitteessä 17 on suoritettavat erikoisammattitutkinnot esitetty opintoaloittain. 58 % kaikista erikoisammattitutkinnoista suoritettiin liiketalouden ja kaupan opintoalalla.

Erikoisammattitutkinnon vuonna 2002 suorittaneista suurimmalla osalla oli jokin aiemmin suoritettu tutkinto. Ilman perusasteen jälkeistä koulutusta oli oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa

erikoisammattitutkinnon suorittaneista 10 % ja oppisopimuskoulutuksessa 7 %. Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa erikoisammattitutkinnon suorittaneista 25 % ja oppisopimuskoulutuksessa 35 % oli suorittanut aiemmin opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon. Oppisopimuskoulutuksessa tutkinnon suorittaneista 24 %:lla oli taustana korkeakoulututkinto.

Näyttötutkintoina suoritettavat ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot on esitetty vielä kuvioina, joista voi nähdä suoritettujen tutkintotyyppien erilaisen ikäjakauman. Näyttötutkintoina ammatillisia perustutkintoja suorittaneista suurin ikäryhmä vuonna 2002 oli 25–29 -vuotiaat, ammattitutkintoja suorittaneista 20–24 -vuotiaat ja erikoisammattitutkintoja suorittaneista 40–44 -vuotiaat.

Taulukko 46. Oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa erikoisammattitutkinon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulustaustan mukaan vuonna 2002

Koulustausta	Ikä vuotta								Yht. lkm	Osuus koulustaustoitain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-			lkm	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm						
Yhteensä	74	172	186	206	225	172	83	31	1 149	100	1 075	93,6		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	10	15	18	17	17	17	16	6	116	10,1	106	91,4		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	12	34	30	29	19	12	4	1	141	12,3	129	91,5		
Ammatillinen perustutk.	40	53	46	61	67	50	18	7	342	29,8	302	88,3		
Ammatillinen lisäkoulutus	6	18	22	26	34	19	5	4	134	11,7	128	95,5		
Opistoaste, ammat. korkea-aste	5	31	57	56	60	45	26	9	289	25,2	284	98,3		
Korkea-asteen tutkinto	1	21	13	17	28	29	14	4	127	11,1	126	99,2		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

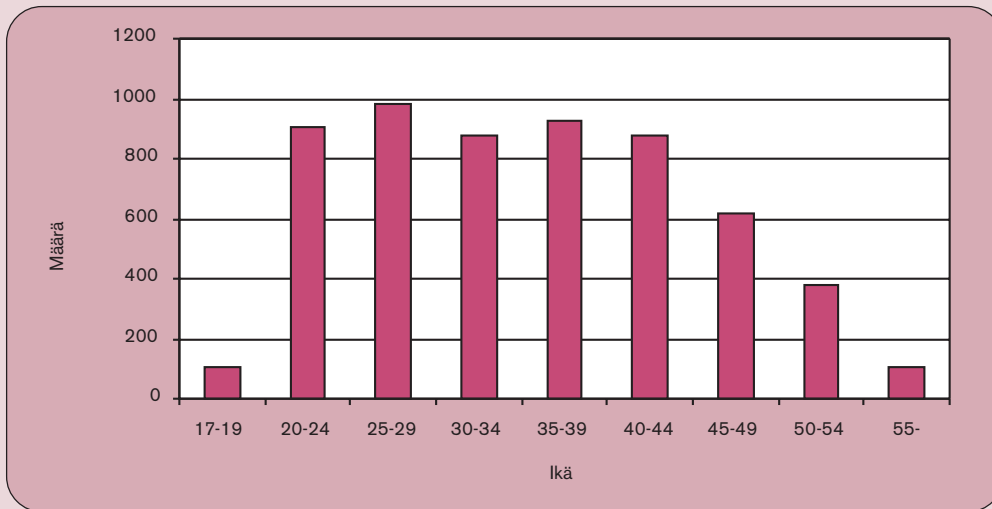
Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 47. Oppisopimuskoulutuksessa erikoisammattitutkinon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulustaustan mukaan vuonna 2002

Koulustausta	Ikä vuotta								Yht. lkm	Osuus koulustaustoitain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-			lkm	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm						
Yhteensä	25	135	258	349	368	324	248	75	1 782	100	1 757	98,6		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	1	11	19	15	20	17	28	12	123	6,9	122	99,2		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	4	22	29	43	29	24	11	2	164	9,2	160	97,6		
Ammatillinen perustutk.	15	32	43	68	68	49	43	13	331	18,6	316	95,5		
Ammatillinen lisäkoulutus	2	17	18	17	24	12	9	-	99	5,6	97	98,0		
Opistoaste, ammat. korkea-aste	3	31	87	132	139	114	89	26	621	34,8	618	99,5		
Korkea-asteen tutkinto	-	22	62	71	87	107	65	21	435	24,4	435	100		
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	3	1	1	3	1	9	0,5	9	100		

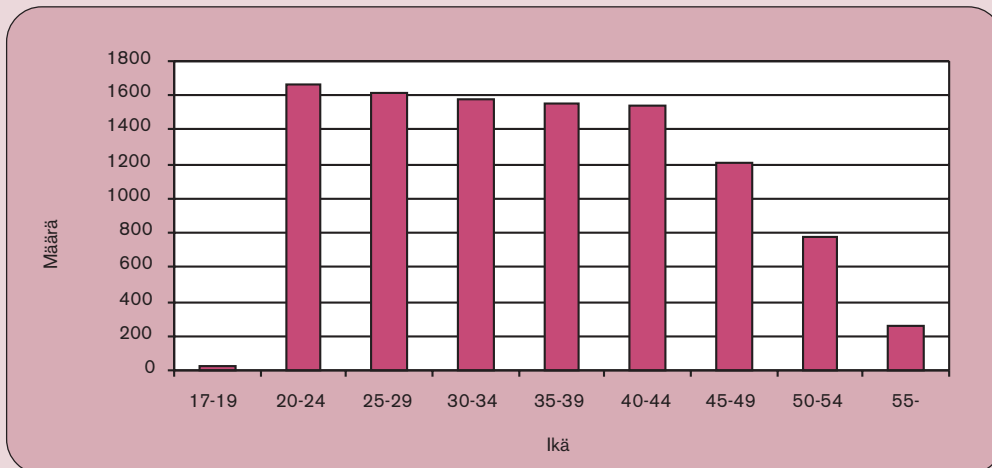
Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus



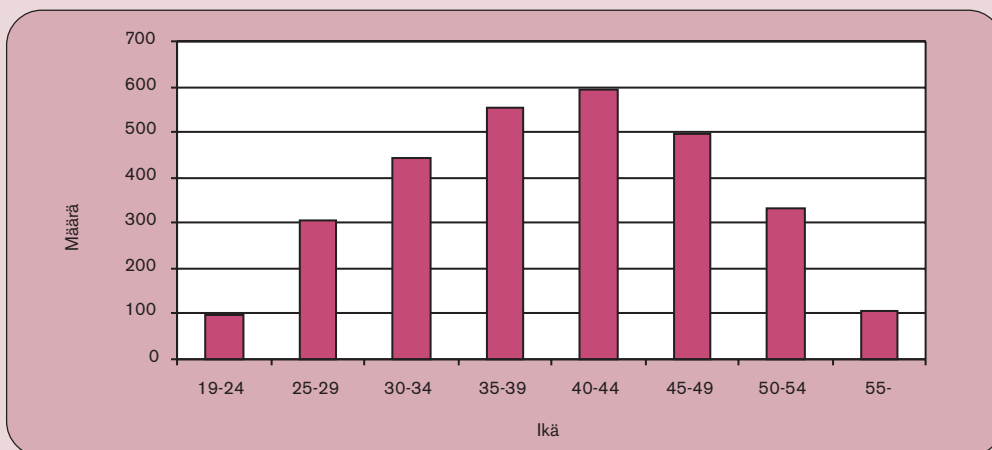
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 13. Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 14. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 15. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002

4.2.6.4 Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet

Edellä olevissa tauluissa kuvattiin opetushallinnon alaisessa koulutuksessa näyttötutkinnon suorittaneiden määriä vuonna 2002. Seuraavana esitetään lyhyt yhteenveto vuonna 2003 tutkintotilaisuuksiin osallistuneista ja tutkinnon suorittaneista. Taulukoissa on edellisistä poiketen mukana kaikki, myös muussa kuin opetushallinnon rahoittamassa tai osarahoittamassa koulutuksessa opiskelleet ja tutkinnon suorittaneet.

Ilman valmistavaa koulutusta, työkokemuksen tai vastaavan osaamisen perusteella näyttötutkinnon suoritti vuonna 2002 yhteensä 495 henkilöä eli runsaat kaksi prosenttia kaikista tutkinnon suorittaneista. Vuonna 2002 näyttötutkinnon suoritti kaikkiaan, mukaan lukien myös muut kuin opetushallinnon alaiset tutkinnot noin 22 500 henkilöä.

Taulukko 48. Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai osatutkinnon suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2003

Koulutusala	Osallistuneita			Koko tutkinnon suorittaneita			Osatutkinnon suorittaneet v. 2003
	Yht. lkm	joista naisia lkm	%	Yht. lkm	joista naisia lkm	%	lkm
Yhteensä	43 090	24 761	57,5	24 485	14 902	60,9	9 960
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	946	785	83,0	286	227	79,4	64
Kulttuuriala	1 481	831	56,1	681	417	61,2	429
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hall. ala	9 706	7 069	72,8	6 514	4 814	73,9	1 274
Luonnontieteiden ala	2 223	1 030	46,3	1 276	610	47,8	509
Tekniikan ja liikenteen ala	12 738	1 966	15,4	6 233	957	15,4	4 623
Luonnonvara- ja ympäristöala	2 200	1 028	46,7	1 093	505	46,2	731
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	9 445	8 255	87,4	5 407	4 758	88,0	1 414
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	4 351	3 797	87,3	2 995	2 614	87,3	916

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 49. Näyttötutkintotilaisuuksiin osallistuneet ja tutkinnon tai osatutkinnon suorittaneet tutkintotyyppiin mukaan vuonna 2003

Tutkintotyyppi	Tutkintotilaisuuksiin osallistuneet		Koko tutkinnon suorittaneet		Osatutkinnon suorittaneet	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	43 090	100	24 485	100	9 960	100
Ammatilliset perustutkinnot	17 399	40,4	8 701	35,5	3 825	38,4
Ammattitutkinnot	21 197	49,2	12 622	51,5	5 402	54,2
Erikoisammattitutkinnot	4 494	10,4	3 162	12,9	733	7,4

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 50. Näyttötutkinnon ilman valmistavaa koulutusta suorittaneet koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Osallistuneita lkm	Koulutusalan osuus %
Yhteensä	495	100
Humanistinen ja kasvatusala	14	2,8
Kulttuuriala	7	1,4
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	61	12,3
Luonnontieteiden ala	93	18,8
Tekniikan ja liikenteen ala	171	34,5
Luonnonvara- ja ympäristöala	40	8,1
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	55	11,1
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	54	10,9

Lähde: Tilastokeskus

Aikuiset korkeakoulu- tuksessa vuonna 2002

	<i>lkm</i>	<i>%</i>
<i>Ammattikorkeakoulututkintoa aikuiskoulutuksena suorittavien uusien opiskelijoiden määrä ja % osuus kaikista uusista ammattikorkeakouluopiskelijoista</i>	<i>5 697</i>	<i>16,5</i>

	<i>lkm</i>	<i>%</i>
<i>Yliopistojen vähintään 25-vuotiaiden korkeakoulututkintoa suorittavien uusien opiskelijoiden määrä ja % osuus kaikista uusista korkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista</i>	<i>5 108</i>	<i>23,6</i>

*Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.
Lähde: Tilastokeskus*

4.3 Korkeakouluopiskelijat

Tässä osiossa kuvataan ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijoita. Tarkastelun kohteena ovat ammattikorkeakoulututkintoa ja alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat. Ammattikorkeakoulujen opiskelijamäärissä ei ole mukana Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita eikä Ahvenanmaata.

4.3.1 Ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat

Ammattikorkeakoulut tarjoavat nuorten koulutuksen ohella aikuisille suunnattua tutkintoon johtavaa koulutusta. Aikuiskoulutus toteutetaan siten, että koulutusjärjestelyissä otetaan huomioon aikuisopiskelijoiden opiskelumahdollisuudet. Aikuiskoulutuksena suoritettavat tutkinnot ovat laajuudeltaan 140–180 opintoviikkoa kuten nuorten koulutuksessakin. Ammattikorkeakouluissa on vuodesta 2002

lähtien voinut suorittaa myös jatkotutkintoja, jotka on tarkoitettu työkokemusta omaaville, korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille.

Tutkintotavoitteisen koulutuksen lisäksi ammattikorkeakoulut tarjoavat 20–40 opintoviikon mittaisia ammattikorkeakoulututkintoon pohjautuvia ammatillisia erikoistumisopintoja sekä avoimen ammattikorkeakoulun opintoja, jotka soveltuvat kaikille ammattikorkeakouluopinnoista kiinnostuneille.

Seuraavassa tarkastellaan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia opiskelijoita ikäryhmittäin erikseen aikuiskoulutuksessa ja nuorten koulutuksessa.

Taulukkoon 51 on koottu aikuiskoulutuksena ja nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden yhteismäärä vuosina 1999–2002.

Aikuiskoulutuksessa opiskelevien osuus koko opiskelijamäärästä on vuosien 1999–2002 aikana vaihdellut 16–18 %:n välillä. Vuonna 2002 aikuiskoulutuksessa opiskelevien osuus oli tarkasteluvuosista alhaisin, 16 %.

Taulukko 51. Kaikki ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat vuosina 1999–2002

	1999			2000			2001			2002		
	Yht. lkm	Nuorten koulutus lkm	Aikuis-koulutus lkm	Yht. lkm	Nuorten koulutus lkm	Aikuis-koulutus lkm	Yht. lkm	Nuorten koulutus lkm	Aikuis-koulutus lkm	Yht. lkm	Nuorten koulutus lkm	Aikuis-koulutus lkm
Yhteensä	100 520	83 174	17 346	113 599	93 171	20 428	117 592	96 892	20 700	126 170	105 449	20 721
%-osuus		82,7	17,3		82,0	18,0		82,4	17,6		83,6	16,4

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.3.2 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat

Taulukkoon 52 on koottu aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärä ikäryhmittäin. Opiskelijoiden määrä on lisääntynyt runsaalla kahdella tuhannella vuodesta 1999 vuoteen 2002. Samalla vanhempien ikäryhmien suhteellinen osuus on kasvanut. 25 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista oli 89 % vuonna 1999 ja 94 % vuonna 2002.

Vuonna 2002 ammattikorkeakoulututkintoa aikuiskoulutuksena suorittavien uusien opiskelijoi-

den määrä oli 5 697 ja yhteensä opiskelijoita oli 20 721. Uusista opiskelijoista 91 % ja koko opiskelijamäärästä 94 % oli täyttänyt 25 vuotta. Yli puolet niin uusista kuin koko opiskelijamäärästäkin oli suorittanut aikaisemmin opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon. Neljäsosalla oli suoritettuna jokin ammatillinen perustutkinto. Uusilla opiskelijoilla oli koko opiskelijamäärää suhteellisesti enemmän korkeakoulututkintoja suoritettuna ennen opintojen aloittamista.

Taulukko 52. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	1999		2000		2001		2002	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	17 346	100	20 428	100	20 700	100	20 721	100
16–19	39	0,2	34	0,2	14	0,1	33	0,2
20–24	1 852	10,7	1 757	8,6	1 327	6,4	1 121	5,4
25–29	3 585	20,7	4 153	20,3	4 333	20,9	4 255	20,5
30–34	3 989	23,0	4 602	22,5	4 447	21,5	4 273	20,6
35–39	3 453	19,9	4 256	20,8	4 308	20,8	4 446	21,5
40–44	2 466	14,2	3 066	15,0	3 340	16,1	3 432	16,6
45–49	1 366	7,9	1 739	8,5	1 967	9,5	2 146	10,4
50–54	502	2,9	670	3,3	765	3,7	795	3,8
55–	85	0,5	126	0,6	175	0,8	199	1,0
Tieto puuttuu	9	0,1	25	0,1	24	0,1	21	0,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 53. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta								Tieto- puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	19–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55-				lkm	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm							
Yhteensä	509	1 263	1 090	1 160	900	548	183	31	13	5 697	100	5 175	90,8		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	20	30	19	15	15	14	3	2	-	118	2,1	98	83,1		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	98	192	65	36	21	13	6	1	-	432	7,6	334	77,3		
Ammatillinen perustutk.	250	340	256	297	253	126	36	6	-	1 564	27,5	1 314	84,0		
Ammatillinen lisäkoulutus	19	38	27	33	11	8	1	0	-	137	2,4	118	86,1		
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	75	550	663	735	549	358	119	18	-	3 067	53,8	2 992	97,6		
Korkea-asteen tutkinto	47	112	60	35	30	18	11	3	-	316	5,5	269	85,1		
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	1	-	9	21	11	7	1	13	63	1,1	50	79,4		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 54. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta								Tieto- puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	19–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55-				lkm	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm							
Yhteensä	1 154	4 255	4 273	4 446	3 432	2 146	795	199	21	20 721	100	19 546	94,3		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	53	71	75	64	47	51	16	10	-	387	1,9	334	86,3		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	249	536	268	186	103	60	23	8	-	1 433	6,9	1 184	82,6		
Ammatillinen perustutk.	539	1 049	987	1 042	835	481	134	29	-	5 096	24,6	4 557	89,4		
Ammatillinen lisäkoulutus	39	116	75	93	45	22	6	-	-	396	1,9	357	90,2		
Opistoaste, amat. korkea-aste	216	2 178	2 649	2 876	2 236	1 395	541	130	-	12 221	59,0	12 005	98,2		
Korkea-asteen tutkinto	58	304	219	155	103	85	39	10	-	973	4,7	915	94,0		
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	1	-	30	63	52	36	12	21	215	1,0	194	90,2		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

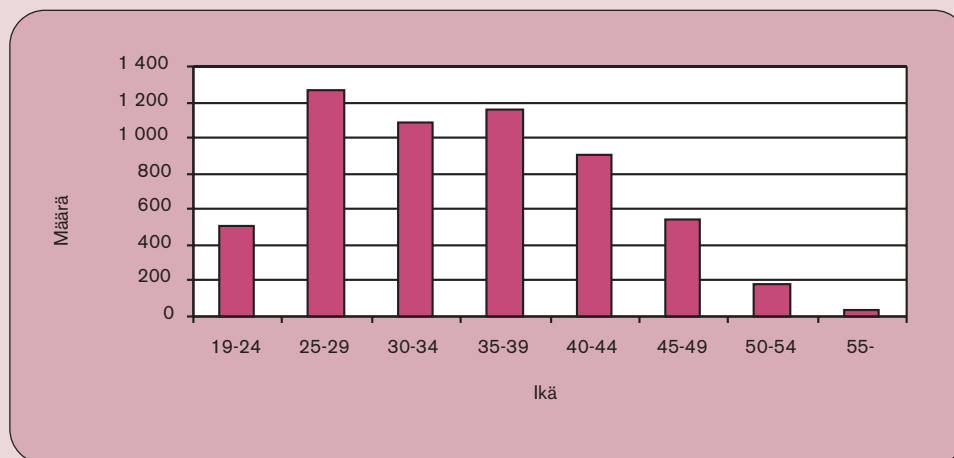
Seuraavassa esitetään kuvana uusien opiskelijoiden ja kaikkien opiskelijoiden ikäjakauma. Uusien opiskelijoiden suurin ikäryhmä oli 25–29 -vuotiaat ja koko opiskelijamäärästä suurin ryhmä oli 35–39 -vuotiaat.

Aikuisenkoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista lähes kolmasosa opiskeli tekniikan ja liikenteen koulutusalailla ja neljännes yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalailla.

Opintoaloista opiskelijamäärältään suurin oli liiketalouden ja kaupan opintoala, jonka opiskelijamäärä oli kaksinkertainen (4 530 opiskelijaa) verrattuna seuraavaksi suurimpaan opintoalaan, tieto- ja tietoliikennetekniikkaan, jossa opiskelijoita oli 2 154 (liite 18).

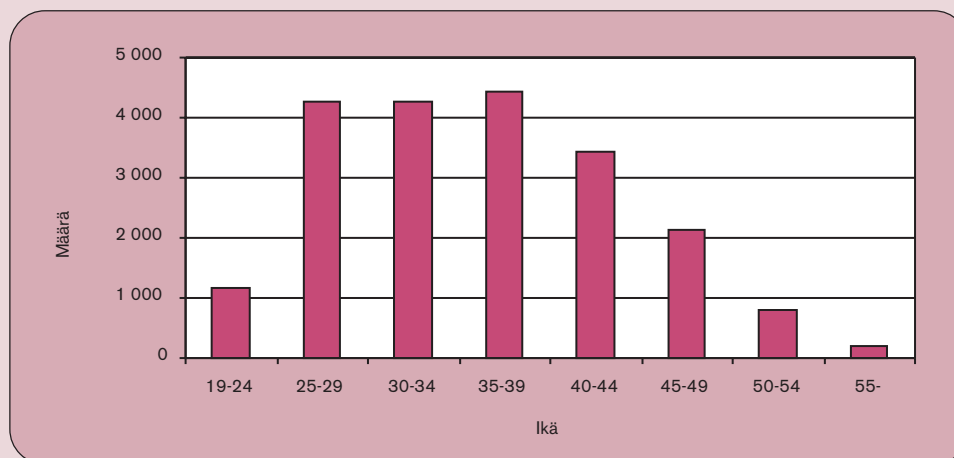
4.3.2.1 Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat aikuiset

Taulukkoon 56 on koottu nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä yhteensä ikäryhmittäin vuosina 1999–2002. Myös nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat olivat keskimäärin iäkäämpiä vuonna 2002 kuin vuonna 1999. 25 vuotta täyttäneitä opiskelijoita oli vuonna 1999 kaikista nuorten ammattikorkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista 24 % kun vuonna 2002 vastaava osuus oli 28 %. Suurin muutos oli tapahtunut 25–29-vuotiaiden ikäryhmässä, jonka osuus koko opiskelijamäärästä oli neljä prosenttiyksikköä suurempi vuonna 2002 kuin vuonna 1999.



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 16. Aikuisenkoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 17. Aikuisenkoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002

Taulukko 55. Aikuisenkoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta								Tieto puutuu	Yht.	Osuus koulutus-aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	19–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	1 154	4 255	4 273	4 446	3 432	2 146	795	199	21	20 721	100	19 546	94,3
Humanistinen ja kasvatusala	20	90	59	71	62	35	8	2	-	347	1,7	327	94,2
Kulttuuriala	73	225	192	211	194	83	47	22	1	1 048	5,1	974	92,9
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hall. ala	328	1 073	1 021	1 007	662	460	171	45	13	4 780	23,1	4 439	92,9
Luonnontieteiden ala	104	354	379	391	289	113	41	6	1	1 678	8,1	1 573	93,7
Tekniikan ja liikenteen ala	275	1 305	1 310	1 274	952	684	265	70	1	6 136	29,6	5 860	95,5
Luonnonvara- ja ymp.ala	35	130	119	198	174	113	39	12	-	820	4,0	785	95,7
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	211	698	841	919	797	504	158	29	3	4 160	20,1	3 946	94,9
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	108	380	352	375	302	154	66	13	2	1 752	8,5	1 642	93,7

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 56. Nuorten koulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat vuosina 1999–2002

Ikä	1999		2000		2001		2002	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	83 174	100	93 171	100	96 892	100	105 449	100
16–19	5 019	6,0	4 772	5,1	4 523	4,7	6 378	6,0
20–24	57 869	69,6	63 795	68,5	65 437	67,5	69 691	66,1
25–29	13 427	16,1	16 742	18,0	18 937	19,5	20 911	19,8
30–34	3 563	4,3	3 994	4,3	4 040	4,2	4 127	3,9
35–39	1 762	2,1	1 944	2,1	2 122	2,2	2 274	2,2
40–44	801	1,0	881	0,9	943	1,0	1 075	1,0
45–49	340	0,4	347	0,4	353	0,4	439	0,4
50–54	120	0,1	126	0,1	110	0,1	111	0,1
55–	17	0,0	20	0,0	25	0,0	28	0,0
Tieto puuttuu	256	0,3	550	0,6	402	0,4	415	0,4

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Vuonna 2002 oli ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia uusia opiskelijoita nuorten koulutuksessa 28 744 ja koko opiskelijamäärä oli nuorten koulutuksessa 105 449. Uusista opiskelijoista 15 % ja koko opiskelijamäärästä 28 % oli 25 vuotta täyttäneitä. Uusien opiskelijoiden ja koko opiskelijamäärän koulutustausta oli hyvin samanlainen. 4 %:lta sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijamäärästä puuttui perusasteen jälkeinen koulutus. Ylioppilastutkinto oli korkeimpana taustakoulutuksena 62 %:lla opiskelijoista ja 28 % oli suorittanut toisen asteen ammatillisen tutkinnon. Opistoasteen/ ammatillisen korkea-asteen tutkinto tai korkea-koulututkinto oli yhteensä 5–6 %:lla opiskelijoista.

Eniten opiskelijoita oli tekniikan ja liikenteen

koulutusaloilla (34 %) ja yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan, sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusaloilla, joiden molempien osuus koko opiskelijamäärästä oli 21 %. Vähintään 25-vuotiaita koulutusalan opiskelijoista oli suhteellisesti eniten kulttuurialan ja luonnontieteiden alan (33 %), sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusaloilla (31 %).

Opintoaloista oli nuorten koulutuksessa eniten opiskelijoita liiketalouden ja kaupan opintoalalla, jossa opiskeli 20 % (20 886) kaikista ammattikorkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista. Edellisen lisäksi yli 10 000 opiskelijan ylittäviä opintoaloja olivat tieto- ja tietoliikennetekniikan ja terveysalan opintoalat (liite 19).

Taulukko 57. Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	17–19 lkm	20–24 lkm	25–29 lkm	30–34 lkm	35–39 lkm	40–44 lkm	45–49 lkm	50–54 lkm	55- lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	6 212	18 099	2 615	751	464	239	104	21	5	234	28 744	100	4 199	14,6	
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	198	571	169	57	16	11	1	2	-	-	1 025	3,6	256	25,0	
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	4 743	12 163	747	123	51	20	6	1	-	-	17 854	62,1	948	5,3	
Ammatillinen perustutkinto	1 270	4 897	1 056	329	222	111	42	10	1	-	7 938	27,6	1 771	22,3	
Ammatillinen lisäkoulutus	1	259	81	32	12	8	4	-	-	-	397	1,4	137	34,5	
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	131	365	158	133	73	41	7	3	-	911	3,2	780	85,6	
Korkea-asteen tutkinto	-	78	197	52	29	15	8	1	1	-	381	1,3	303	79,5	
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	-	1	1	2	-	-	234	238	0,8	4	1,7	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 58. Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm	lkm	lkm
Yhteensä	6 378	69 691	20 911	4 127	2 274	1 075	439	111	28	415	105 449	100	28 965	275		
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	242	2 062	930	298	124	51	16	6	2	-	3 731	3,5	1 427	38,2		
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	4 764	49 867	8 676	761	305	85	35	11	1	-	64 505	61,2	9 874	15,3		
Ammatillinen perustutk.	1 371	16 230	7 671	1 833	1 093	534	173	44	6	-	28 955	27,5	11 354	39,2		
Ammatillinen lisäkoulutus	1	703	445	94	63	28	9	3	-	-	1 346	1,3	642	47,7		
Opistoaste, ammat. korkea-aste	-	695	2 600	928	581	319	165	39	16	-	5 343	5,1	4 648	87,0		
Korkea-asteen tutkinto	-	134	589	212	107	51	36	7	2	-	1 138	1,1	1 004	88,2		
Muu tai tuntematon koulutusaste	-	-	-	1	1	7	5	1	1	415	431	0,4	16	3,7		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 59. Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus			
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm	lkm	lkm
Yhteensä	6 378	69 691	20 911	4 127	2 274	1 075	439	111	28	415	105 449	100	28 965	275		
Hum. ja kasv.ala	43	824	159	27	20	7	3	2	-	-	1 085	1,0	218	20,1		
Kulttuuriala	426	5 397	2 248	400	173	70	43	7	1	35	8 800	8,3	2 942	33,4		
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hallinnon ala	1 417	14 763	4 175	716	330	167	58	19	6	156	21 807	20,7	5 471	25,1		
Luonnontieteiden ala	234	3 747	1 459	283	150	56	26	3	-	17	5 975	5,7	1 977	33,1		
Tekn. ja liikenteen ala	2 751	24 277	6 672	1 209	600	268	100	27	9	127	36 040	34,2	8 885	24,7		
Luonnonvara- ja ympäristöala	296	2 168	697	156	98	40	28	12	4	6	3 505	3,3	1 035	29,5		
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	938	13 956	4 031	1 157	827	429	167	37	6	63	21 611	20,5	6 654	30,8		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	273	4 559	1 470	179	76	38	14	4	2	11	6 626	6,3	1 783	26,9		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

4.3.3 Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot

Eniten ammattikorkeakoulujen jatkotutkintojen suorittajia oli yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla.

4.3.4 Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtamaton koulutus

Sosiaali- ja terveysalalla oli vuonna 2002 eniten niin erikoistumisopintoja suorittavia kuin avoimeen ammattikorkeakouluopetukseen osallistuneitakin.

Ammattikorkeakoulujen opettajankoulutuksessa aloitti vuonna 2002 yhteensä 1 475 opiskelijaa. Samana vuonna opettajankoulutukseen osallistui yhteensä 2 741 opiskelijaa. Hakijoita oli yhteensä 4 223. (Opetusministeriö 2003.)

Taulukko 60. Ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoihin hakeneet ja opiskelijat koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutus-ala	Hakeneet lkm	Opiskelijat lkm
Yhteensä	419	158
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	145	85
Tekniikan ja liikenteen ala	15	4
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	259	69

Lähde: Opetusministeriö, AMKOTA-tietokanta

Taulukko 61. Ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot ja avoin ammattikorkeakouluopetus koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutus-ala*	Erikoistumis- opintojen opis- kelijoita lkm	osuus %	Avoimeen ammattikorkeak. opetukseen	
			osall. lkm	osuus %
Yhteensä	6 038	100	7 588	100
Luonnonvara-ala	186	3,1	227	3,0
Tekniikan ja liikenteen ala	1 039	17,2	1 484	19,6
Hallinnon ja kaupan ala	1 076	17,8	2 224	29,3
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	204	3,4	192	2,5
Sosiaali- ja terveysala	2 866	47,5	2 455	32,4
Kulttuuriala	438	7,3	948	12,5
Humanistinen ja opetusala	229	3,8	58	0,8

*vuonna 2002 voimassa ollut koulutusluokitus

Lähde: Opetusministeriö, AMKOTA-tietokanta

4.3.5 Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet

Seuraavana esitetään aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden määrät vuonna 2002 ikäryhmittäin. Tutkintoja suoritettiin yhteensä 4 260 ja eniten tutkintoja suoritettiin sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla. Vanhimpiä tutkinnon suorittaneet olivat luonnonvara- ja ympäristöalalla, jossa 46 % tutkinnon suorittaneista oli vähintään 40-vuotiaita.

4.3.6 Yliopistojen alempia ja ylempiä korkeakoulututkintoja suorittavat opiskelijat

Seuraavassa kuvataan alempia ja ylempiä korkeakoulututkintoja suorittavia opiskelijoita ikäryhmittäin, koulutustaustan ja -alan mukaan sekä yliopistoittain.

Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavia uusia opiskelijoita oli vuonna 2002 yhteensä 21 642, joista 24 % oli 25 vuotta täyttäneitä. Kaikkiaan opiskelijoita oli 141 532 ja näistä vähintään 25 vuotta täyttäneitä oli 53 %.

Taulukko 62. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet iän mukaan vuonna 2002

	Yht.	Humanis- tinen ja kasvatusala	Kult- tuuri- ala	Yhteiskunta- tiet., liiketal. ja hall. ala	Luonnon- tieteiden ala	Tekniikan ja liiken- teen ala	Luonnon- vara- ja ymp. ala	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	Matkailu-, ravitsemis- ja talousala
Yhteensä	4 260	79	262	916	258	938	160	1 305	342
%	100	100	100	100	100	100	100	100	100
<24 lkm	136	3	12	38	7	14	2	47	13
%	3,2	3,8	4,6	4,1	2,7	1,5	1,3	3,6	3,8
25–29 lkm	811	25	71	193	48	160	25	228	61
%	19,0	31,6	27,1	21,1	18,6	17,1	15,6	17,5	17,8
30–34 lkm	820	11	30	198	51	208	26	238	58
%	19,2	13,9	11,5	21,6	19,8	22,2	16,3	18,2	17,0
35–39 lkm	891	15	52	183	68	197	33	282	61
%	20,9	19,0	19,8	20,0	26,4	21,0	20,6	21,6	17,8
>40 lkm	1 602	25	97	304	84	359	74	510	149
%	37,6	31,6	37,0	33,2	32,6	38,3	46,3	39,1	43,6

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 63. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus
	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-	lkm				
Yhteensä	6 367	9 812	2 636	804	636	485	353	136	58	355	21 642	100	5 108	23,6
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	41	126	96	25	16	10	4	1	1	-	320	1,5	153	47,8
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	6 273	8 730	713	108	46	31	15	9	2	-	15 927	73,6	924	5,8
Ammatillinen perustutk.	52	401	223	62	41	29	20	12	3	-	843	3,9	390	46,3
Ammatillinen lisäkoulutus	1	53	28	5	3	1	1	2	-	-	94	0,4	40	42,6
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	-	35	344	280	315	248	169	44	26	-	1 461	6,8	1 426	97,6
Korkea-asteen tutkinto	-	467	1 231	324	213	156	132	67	22	-	2 612	12,1	2 145	82,1
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	1	-	2	10	12	1	4	355	385	1,8	30	7,8

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 64. Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

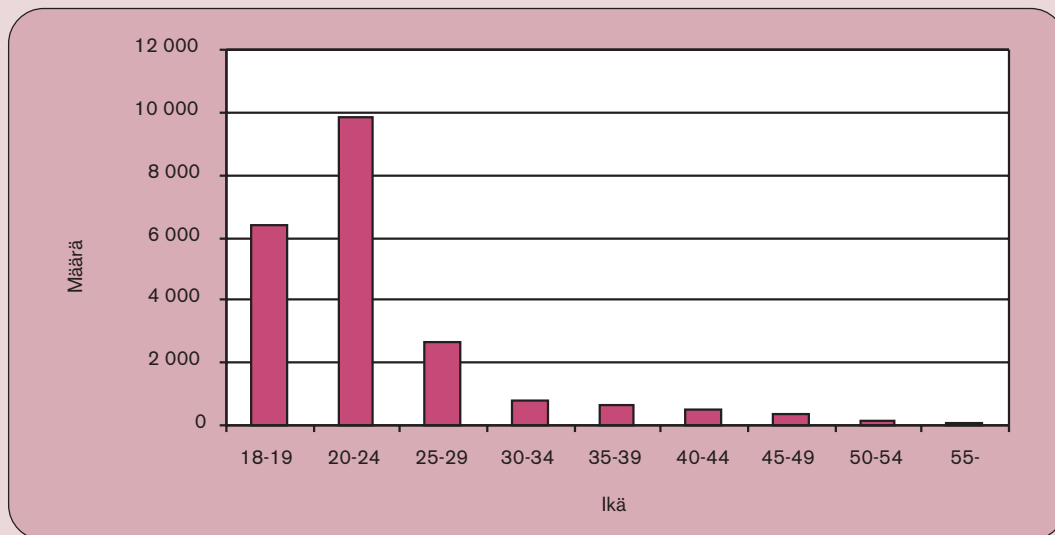
Koulutustausta	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-	lkm				
Yhteensä	6 466	59 266	39 523	14 239	8 245	5 323	3 859	2 202	1 492	917	141 532	100	74 883	52,9
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	54	667	797	352	201	93	59	38	40	-	2 301	1,6	1 580	68,7
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	6 358	55 730	25 554	5 903	2 551	1 206	558	297	182	-	98 339	69,5	36 251	36,9
Ammatillinen perustutk.	53	1 065	2 010	889	593	339	197	111	74	-	5 331	3,8	4 213	79,0
Ammatillinen lisäkoulutus	1	164	203	52	42	29	8	6	1	-	506	0,4	341	67,4
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	-	201	2 939	2 989	2 525	1 817	1 167	553	308	-	12 499	8,8	12 298	98,4
Korkea-asteen tutkinto	-	1 439	8 019	4 053	2 308	1 721	1 729	1 094	799	-	21 162	15,0	19 723	93,2
Muu/tuntematon koulutusaste	-	-	1	1	25	118	141	103	88	917	1 394	1,0	477	34,2

Lähde: Tilastokeskus

Sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijamäärästä oli 2 % vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa. Suurimmalla osalla opiskelijoista oli korkeimpana suoritettuna tutkintona ylioppilastutkinto. Aikaisemman korkeakoulututkinnon oli suorittanut 12 %

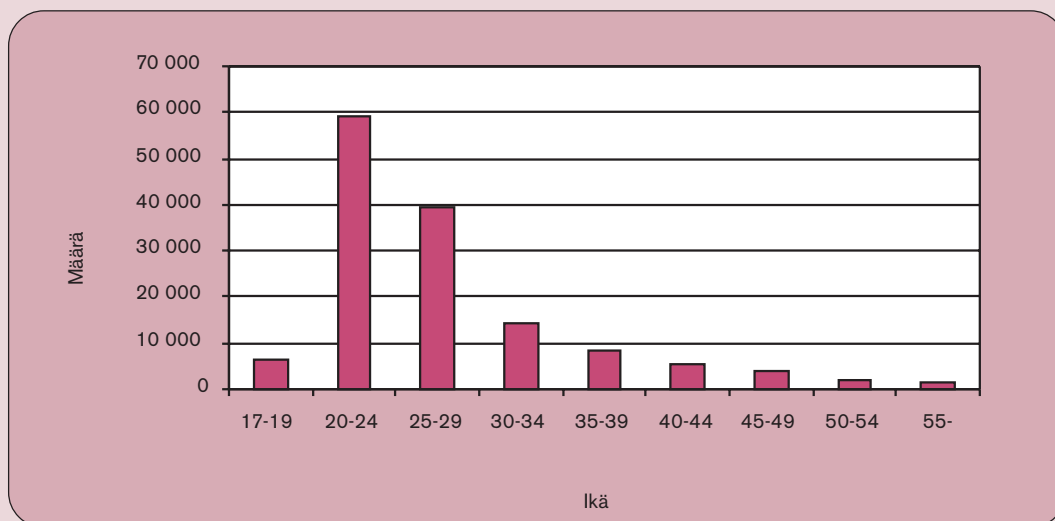
uusista opiskelijoista ja koko opiskelijamäärästä 15 %.

Seuraavassa esitetään uusien opiskelijoiden ja koko opiskelijamäärän ikäjakaumat kuvioina. Suurin ikäryhmä vuonna 2002 oli sekä aloittaneista että koko opiskelijamäärästä 20–24 -vuotiaat.



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 18. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002



Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 19. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuonna 2002

Koulutusaloista eniten opiskelijoita oli vuonna 2002 humanistisella ja opetuslalla, jonka osuus uusista opiskelijoista oli 26 % ja kaikista opiskelijoista 28 % (liite 20).

Uusien opiskelijoiden ja koko opiskelijamäärän tarkempi koulutusaloittainen jaottelu esitetään seuraavissa tauluissa. Sekä uusista opiskelijoista että koko opiskelijamäärästä eniten opiskelijoita oli teknillistieteellisellä koulutuslalla, jossa opiskelijoiden

osuudet olivat 21–22 %. 25 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden osuus oli suurin niin uusista opiskelijoista kuin koko opiskelijamäärästäkin terveystieteiden alalla, jossa 81 % uusista ja 91 % kaikista opiskelijoista oli täyttänyt 25 vuotta. Opiskelijoiden erilainen ikäjakauma eri koulutusaloilla johtuu osittain siitä, että joihinkin koulutusohjelmiin edellytetään aikaisempaa tutkintoa.

Taulukko 65. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta										Tieto- puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	18–19 lkm	20–24 lkm	25–29 lkm	30–34 lkm	35–39 lkm	40–44 lkm	45–49 lkm	50–54 lkm	55- lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	6 367	9 812	2 636	804	636	485	353	136	58	355	21 642	100	5 108	23,6	
Teologinen koulutus	54	139	36	15	18	10	4	8	4	2	290	1,3	95	32,8	
Humanistinen koulutus	738	1 591	326	72	68	39	38	13	9	44	2 938	13,6	565	19,2	
Taideteollinen koulutus	33	161	125	40	26	13	8	5	2	17	430	2,0	219	50,9	
Musiikkialan koul. (yliop.)	29	82	23	2	1	-	-	1	-	17	155	0,7	27	17,4	
Teatteri- ja tanssialan koulutus (yliop.)	8	45	17	3	2	1	2	1	-	9	88	0,4	26	29,5	
Kasvatustiet. koulutus	225	1 186	274	130	97	78	85	21	15	17	2 128	9,8	700	32,9	
Liikuntatiet. koulutus	9	83	30	4	5	1	1	-	-	-	133	0,6	41	30,8	
Yhteiskuntatiet. koulutus	268	961	261	83	70	79	57	26	6	18	1 829	8,5	582	31,8	
Psykologian koulutus	30	113	17	5	1	2	1	-	-	2	171	0,8	26	15,2	
Terveystieteiden koulutus	18	55	74	57	63	63	43	11	3	-	387	1,8	314	81,1	
Oikeustiet. koulutus	98	297	35	17	6	4	2	2	1	1	463	2,1	67	14,5	
Kauppätiet. koulutus	487	1 433	374	104	73	45	45	18	9	43	2 631	12,2	668	25,4	
Luonnontiet. koulutus	1 320	1 724	468	123	101	63	32	13	4	56	3 904	18,0	804	20,6	
Maatal.-metsätiet. koul.	83	212	76	15	5	12	5	1	-	13	422	1,9	114	27,0	
Teknillistiet. koulutus	2 623	1 314	409	106	81	62	29	16	4	110	4 754	22,0	707	14,9	
Lääketiet. koulutus	201	223	25	11	5	3	-	-	-	-	468	2,2	44	9,4	
Hammaslääketiet. koul.	15	20	13	1	-	-	-	-	-	1	50	0,2	14	28,0	
Eläinlääketiet.koulutus	12	20	6	-	1	-	-	-	-	-	39	0,2	7	17,9	
Farmasian koulutus	112	141	35	15	11	9	1	-	1	-	325	1,5	72	22,2	
Kuvataidealan koulutus	4	12	12	1	2	1	-	-	-	5	37	0,2	16	43,2	

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 66. Yliopistojen kaikki alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu	Osuus		Väh. 25 v. täytt. määrä ja	
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-	Yht.		aloittain	%-osuus	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm		lkm	%	lkm	%
Yhteensä	6 466	59 266	39 523	14 239	8 245	5 323	3 859	2 202	1 492	917	141 532	100	74 883	52,9	
Teologinen koulutus	54	733	531	243	198	136	93	63	62	7	2 120	1,5	1 326	62,5	
Humanistinen koulutus	747	9 041	7 122	2 697	1 563	955	699	455	420	119	23 818	16,8	13 911	58,4	
Taideteollinen koulutus	33	612	879	408	205	98	61	27	19	46	2 388	1,7	1 697	71,1	
Musiikkialan koul. (yliop.)	31	444	556	168	73	28	8	8	3	62	1 381	1,0	844	61,1	
Teatteri- ja tanssialan koul. (yliop.)	8	135	128	68	16	11	8	3	1	10	388	0,3	235	60,6	
Kasvatustiet. koulutus	227	4 915	3 341	1 162	861	693	659	299	168	44	12 369	8,7	7 183	58,1	
Liikuntatiet.koulutus	9	265	219	55	24	6	11	11	4	6	610	0,4	330	54,1	
Yhteiskuntatiet. koulutus	272	4 613	4 152	1 715	1 180	861	665	407	287	67	14 219	10,0	9 267	65,2	
Psykologian koulutus	30	640	404	155	76	51	27	16	26	3	1 428	1,0	755	52,9	
Terveystieteiden koulutus	18	181	457	355	344	369	281	143	78	12	2 238	1,6	2 027	90,6	
Oikeustiet. koulutus	100	1 624	1 140	364	251	160	109	88	74	1	3 911	2,8	2 186	55,9	
Kauppatiet. koulutus	498	6 952	4 598	1 569	835	477	329	226	121	117	15 722	11,1	8 155	51,9	
Luonnontiet. koulutus	1 338	9 790	6 366	2 068	1 021	609	417	222	119	146	22 096	15,6	10 822	49,0	
Maatal.-metsätiet. koul.	86	1 055	1 017	361	183	79	42	19	10	20	2 872	2,0	1 711	59,6	
Teknillistiet. koulutus	2 667	15 286	6 952	2 416	1 242	687	405	201	93	231	30 180	21,3	11 996	39,7	
Lääketiet.koulutus	204	1 779	902	192	65	37	20	5	3	1	3 208	2,3	1 224	38,2	
Hammaslääketiet.koul.	16	215	122	26	9	4	2	-	-	2	396	0,3	163	41,2	
Eläinlääketiet. koulutus	12	175	154	33	12	4	-	-	1	-	391	0,3	204	52,2	
Farmasian koulutus	112	764	383	163	76	53	20	9	2	1	1 583	1,1	706	44,6	
Kuvataidealan koulutus	4	47	100	21	11	5	3	-	1	22	214	0,2	141	65,9	

Lähde: Tilastokeskus

Seuraavana esitetään opiskelijoiden määrä yliopistoittain. Eniten vuonna 2002 oli opiskelijoita Helsingin yliopistossa, jonka osuus koko opiskelijamäärästä oli 22 %. 25 vuotta täyttäneiden osuus opiskelijoista oli suurin Taideteollisessa korkeakoulussa, Kuvataideakatemiassa ja Tampereen yliopistossa.

Taulukko 67. Kaikki alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat yliopistoittain ja ikäryhmittäin vuonna 2002

Yliopisto	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus yliopis- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	17–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	6 466	59 266	39 523	14 239	8 245	5 323	3 859	2 202	1 492	917	141 532	100	74 883	52,9
Helsingin yliopisto	861	11 040	9 626	3 554	2 159	1 294	961	605	504	71	30 675	21,7	18 703	61,0
Joensuun yliopisto	302	2 870	1 695	541	318	255	209	84	62	79	6 415	4,5	3 164	49,3
Jyväskylän yliopisto	329	5 056	3 581	1 087	593	419	278	152	97	96	11 688	8,3	6 207	53,1
Kuopion yliopisto	268	1 724	1 071	454	371	314	228	98	42	18	4 588	3,2	2 578	56,2
Lapin yliopisto	90	1 323	1 015	346	262	181	172	103	51	21	3 564	2,5	2 130	59,8
Oulun yliopisto	833	6 200	3 141	1 006	553	346	260	122	78	41	12 580	8,9	5 506	43,8
Tampereen yliopisto	267	3 980	3 406	1 509	930	707	585	335	236	43	11 998	8,5	7 708	64,2
Turun yliopisto	472	5 232	3 609	1 318	734	467	305	207	147	47	12 538	8,9	6 787	54,1
Vaasan yliopisto	149	1 865	1 183	490	253	160	147	64	40	14	4 365	3,1	2 337	53,5
Åbo Akademi	355	2 670	1 416	480	294	206	140	102	70	79	5 812	4,1	2 708	46,6
Lappeenrannan tekn. yliopisto	383	2 229	1 071	392	205	132	74	30	10	42	4 568	3,2	1 914	41,9
Tampereen tekn. yliopisto	865	4 562	2 026	838	474	303	168	84	46	44	9 410	6,6	3 939	41,9
Teknillinen korkeakoulu	967	6 041	3 023	921	446	218	138	73	27	108	11 962	8,5	4 846	40,5
Helsingin kauppakorkeak.	126	1 580	1 121	375	216	116	89	80	48	26	3 777	2,7	2 045	54,1
Svenska handelshögsk.	94	1 057	601	198	98	38	17	22	7	53	2 185	1,5	981	44,9
Turun kauppakorkeak.	55	931	569	158	82	42	22	9	7	1	1 876	1,3	889	47,4
Kuvataideakatemia	4	47	100	21	11	5	3	-	1	22	214	0,2	141	65,9
Sibeliuksen Akatemia	31	444	556	168	73	28	8	8	3	62	1 381	1,0	844	61,1
Taideteollinen korkeak.	8	301	593	317	157	81	47	21	15	40	1 580	1,1	1 231	77,9
Teatterikorkeakoulu	7	114	120	66	16	11	8	3	1	10	356	0,3	225	63,2

Lähde: Tilastokeskus

4.3.7 Yliopistojen tutkintoon johtamaton koulutus ja avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan saaneet

Seuraaviin taulukoihin on koottu lukumäärätietoja avoimen yliopiston opiskelijoista ja ikäihmisten yliopistoon osallistuvista sekä yliopistojen tarjoamaan täydennyskoulutukseen ja erikoistumisopintoihin osallistuvista opiskelijoista vuonna 2002. Mukana on myös avoimen yliopiston kautta opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä vuonna 2003.

Helsingin ja Jyväskylän yliopisto olivat suurimpia

avoimen yliopisto-opintojen ja ikäihmisten yliopisto-opintojen järjestäjiä vuonna 2002. Avoimen yliopiston väylän kautta eniten opiskelupaikkoja oli vastaanotettu Jyväskylän ja Joensuun yliopistoissa. Yliopistojen täydennyskoulutukseen oli osallistuttu eniten Helsingin yliopistossa ja erikoistumisopintoihin puolestaan Oulun yliopistossa.

Taulukko 68. Avoimen yliopiston ja ikäihmisten yliopiston opiskelijat yliopistoittain vuonna 2002

Yliopisto	Avoimen yliopiston opiskelijoita		Ikäihmisten yliopisto	
	osuus		osuus	
	yhteensä lkm	yliop. %	yhteensä lkm	yliop. %
Yhteensä	85 075	100	10 922	100
Helsingin yliopisto	18 865	22,2	3 437	31,5
Joensuun yliopisto	3 890	4,6	54	0,5
Jyväskylän yliopisto	18 512	21,8	2 578	23,6
Kuopion yliopisto	3 436	4,0	1 774	16,2
Lapin yliopisto	4 322	5,1	1 409	12,9
Oulun yliopisto	5 698	6,7	348	3,2
Tampereen yliopisto	6 696	7,9	1 256	11,5
Turun yliopisto	8 879	10,4	-	-
Vaasan yliopisto	2 472	2,9	66	0,6
Åbo Akademi	4 545	5,3	-	-
Lappeenrannan teknill. yliopisto	323	0,4	-	-
Tampereen teknillinen yliopisto	930	1,1	-	-
Teknillinen korkeakoulu	744	0,9	-	-
Helsingin kauppakorkeakoulu	2 294	2,7	-	-
Svenska handelshögskolan	432	0,5	-	-
Turun kauppakorkeakoulu	684	0,8	-	-
Sibelius-Akatemia	633	0,7	-	-
Taideteollinen korkeakoulu	848	1,0	-	-
Teatterikorkeakoulu	872	1,0	-	-

Lähde: Opetusministeriö, KOTA -tietokanta

Avoimen yliopiston opiskelijoiden nettomäärä ja ikäihmisten yliopiston opiskelijoiden bruttomäärä

Taulukko 69. Avoimen yliopiston väylän kautta opiskelupaikan vastaanottaneet yliopistoittain vuonna 2003

Yliopisto	Osuus	
	Yhteensä lkm	yliop. %
Yhteensä	615	100
Helsingin yliopisto	59	9,6
Joensuun yliopisto	86	14,0
Jyväskylän yliopisto	90	14,6
Kuopion yliopisto	65	10,6
Lapin yliopisto	36	5,9
Oulun yliopisto	20	3,3
Tampereen yliopisto	66	10,7
Turun yliopisto	47	7,6
Vaasan yliopisto	39	6,3
Åbo Akademi	10	1,6
Lappeenrannan tekn.yliopisto		
Tampereen teknillinen yliopisto		
Teknillinen korkeakoulu		
Teknilliset yliopistot ja		
Teknillinen korkeakoulu yhteensä*	48	7,8
Helsingin kauppakorkeakoulu	23	3,7
Svenska Handelshögskolan	17	2,8
Turun kauppakorkeakoulu	9	1,5
Kuvataideakatemia	-	-
Sibelius-Akatemia	-	-
Taideteollinen korkeakoulu	-	-
Teatterikorkeakoulu	-	-

*summattu yhteen

Lähde: Opetusministeriö

4.3.8 Yliopistoissa alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet

Taulukko 70. Yliopistojen tarjoamaan täydennyskoulutukseen ja erikoistumisopintoihin osallistuneet opiskelijat vuonna 2002

Yliopisto	Täydennyskoulutus		Erikoistumisopinnot	
	Opiskelijoita yhteensä lkm	osuus yliop. %	Opiskelijoita yhteensä lkm	osuus yliop. %
Yhteensä	83 783	100	4 926	100
Helsingin yliopisto	20 567	24,5	317	6,4
Joensuun yliopisto	2 781	3,3	72	1,5
Jyväskylän yliopisto	7 693	9,2	729	14,8
Kuopion yliopisto	4 067	4,9	456	9,3
Lapin yliopisto	3 086	3,7	140	2,8
Oulun yliopisto	4 826	5,8	808	16,4
Tampereen yliopisto	3 758	4,5	303	6,2
Turun yliopisto	6 113	7,3	252	5,1
Vaasan yliopisto	2 271	2,7	47	1,0
Åbo Akademi	4 322	5,2	18	0,4
Lappeenrannan tekn. yliopisto	1 924	2,3	166	3,4
Tampereen teknillinen yliopisto	4 073	4,9	406	8,2
Teknillinen korkeakoulu	8 541	10,2	416	8,4
Helsingin kauppakorkeakoulu	5 479	6,5	363	7,4
Svenska handelshögskolan	694	0,8	89	1,8
Turun kauppakorkeakoulu	728	0,9	81	1,6
Sibelius-Akatemia	878	1,0	115	2,3
Taideteollinen korkeakoulu	1 545	1,8	111	2,3
Teatterikorkeakoulu	437	0,5	37	0,8

Lähde: Opetusministeriö, KOTA -tietokanta

Taulukko 71. Yliopistoissa alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Alemman kk-tutk. suoritt. yht. lkm		Ylemmän kk-tutk. suoritt. yht. lkm	
	Osuus koulutus- taustoittain %	Osuus koulutus- taustoittain %		
Yhteensä	2 124	100	12 077	100
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	35	1,6	264	2,2
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	1 416	66,7	8 055	66,7
Ammatillinen perustutkinto	176	8,3	467	3,9
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	297	14,0	1 370	11,3
Korkea-asteen tutkinto	169	8,0	1 800	14,9
Muu/tuntematon koulutusaste	31	1,5	121	1,0

Lähde: Tilastokeskus

5 Vapaan sivistystyön oppilaitosten koulutus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksiin kuuluvat kansanopistot, kansalais- ja työväenopistot, opintokeskukset, kesäyliopistot ja liikunnan koulutuskeskukset. Oppilaitokset saavat perustehtävänsä toteuttamiseen

valtionosuutta. Lisäksi useat vapaan sivistystyön oppilaitokset tarjoavat myös muuta koulutusta, kuten toisen asteen ammatillista koulutusta ja avointa yliopisto-opetusta.

Vapaan sivistystyön opiskelijoiden tilastoinnissa käytetään toistaiseksi vielä niin sanottuja osallistumistapauksia, joilla tarkoitetaan koulutukseen osallistuneiden opiskelijoiden bruttolukuja.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjoamaan koulutukseen osallistuttiin vuonna 2002 noin 1,7 miljoonaa kertaa. Suurin osa osallistumisista kohdentui "muuhun yleissivistävään aikuiskoulutuk-

seen", mistä suurin osa on juuri vapaana sivistystyönä järjestettävää koulutusta. Osallistumistapauksia oli selvästi eniten kansalais- ja työväenopistoissa.

Opetustunteja annettiin vapaan sivistystyön oppilaitoksissa vuonna 2002 yhteensä noin 3,2 miljoonaa. Eniten tunteja annettiin "muussa yleissivistävässä aikuiskoulutuksessa" (vapaa sivistystyö) noin 2,7 miljoonaa.

Taulukko 72. Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetukseen osallistuneet (osallistumistapaukset) koulutustyyppin mukaan vuonna 2002

Oppilaitos	Peruskoulu lkm	Lukio lkm	Tutkin- toon joht. koulutus lkm	Amma- tillinen lisäkou- lutus lkm	Työvoima- poliittinen kou- lutus lkm	Oppi- sopi- mus- koul. lkm	Avoim- yo- ja amk- opetus lkm	Työn- antajan tilaamat lkm	Muu aikuis- koul., ammattil. lkm	Muu aik.- koul., yleissi- vistävä lkm	Yht. lkm	Osuus oppi- laitok- sittain %
Yhteensä	1 921	3 034	510	10 048	6 313	1 651	55 972	31 113	46 381	1 560 148	1 717 091	100
Kansalais- ja työväenopistot	127	1 853	-	3 935	3 729	114	13 050	12 126	1 793	1 034 607	1 071 334	62,4
Kansanopistot	1 794	1 181	510	2 987	1 651	760	8 466	2 144	1 040	138 897	159 430	9,3
Opintokeskukset	-	-	-	592	724	-	-	1 686	10 596	299 361	312 959	18,2
Liikunnan koulutuskeskukset	-	-	-	369	-	509	63	11 547	2 144	87 283	101 915	5,9
Kesäyliopistot	-	-	-	2 165	209	268	34 393	3 610	30 808	-	71 453	4,2

Lähde: Tilastokeskus

Peruskoulutiedoissa ja lukiotiedoissa mukana koko oppimäärän kurssit ja aineopintokurssit. Osallistumisluvut ovat bruttolukuja. Koulutustyypeittäin myös muussa kuin "tutkintoon johtavassa koulutuksessa" on käytännössä tutkintoon johtavaa koulutusta.

Taulukko 73. Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetustunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2002

Oppilaitos	Peruskoulu lkm	Lukio lkm	Tutkin- toon joht. koulutus lkm	Amma- tillinen lisäkou- lutus lkm	Työvoima- poliittinen kou- lutus lkm	Oppi- sopi- mus- koul. lkm	Avoim- yo- ja amk- opetus lkm	Työn- antajan tilaamat lkm	Muu aikuis- koul., ammattil. lkm	Muu aik.- koul., yleissi- vistävä lkm	Yht. lkm	Osuus oppi- laitok- sittain %
Yhteensä	43 231	23 056	21 229	88 617	106 676	17 178	97 904	61 453	60 044	2 691 943	3 211 331	100
Kansalais- ja työväenopistot	638	4 970	-	17 404	68 443	817	21 983	19 113	5 095	1 926 511	2 064 974	64,3
Kansanopistot	42 593	18 086	21 229	46 520	29 349	11 514	19 362	3 568	13 904	464 529	670 654	20,9
Opintokeskukset	-	-	-	7 571	6 134	-	-	21 178	9 197	199 967	244 047	7,6
Liikunnan koulutuskeskukset	-	-	-	13 734	-	4 449	44	14 933	9 888	100 936	143 984	4,5
Kesäyliopistot	-	-	-	3 388	2 750	398	56 515	2 661	21 960	-	87 672	2,7

Lähde: Tilastokeskus, 2003

Peruskoulutiedoissa ja lukiotiedoissa mukana koko oppimäärän kurssit ja aineopintokurssit.

Koulutustyypeittäin myös muussa kuin "tutkintoon johtavassa koulutuksessa" on käytännössä tutkintoon johtavaa koulutusta.

6 Aikuisille tarkoitetut kielitutkinnot

6.1 Yleiset kielitutkinnot

Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille kielenoppijoille tarkoitettuja tutkintoja, jotka mittaavat toiminnallista ja viestinnällistä kielitaitoa. 'Yleiset kielitutkinnot' -nimi taas viittaa siihen, että tutkinnoissa testataan yleiskieltä eikä esimerkiksi johonkin tiettyyn alaan liittyvää erityiskieltä.

Yleisiä kielitutkintoja voi suorittaa perus-, keski- ja ylimmällä tasolla seuraavissa kielissä: englanti, espanja, italia, ranska, ruotsi, saame, saksa, suomi ja

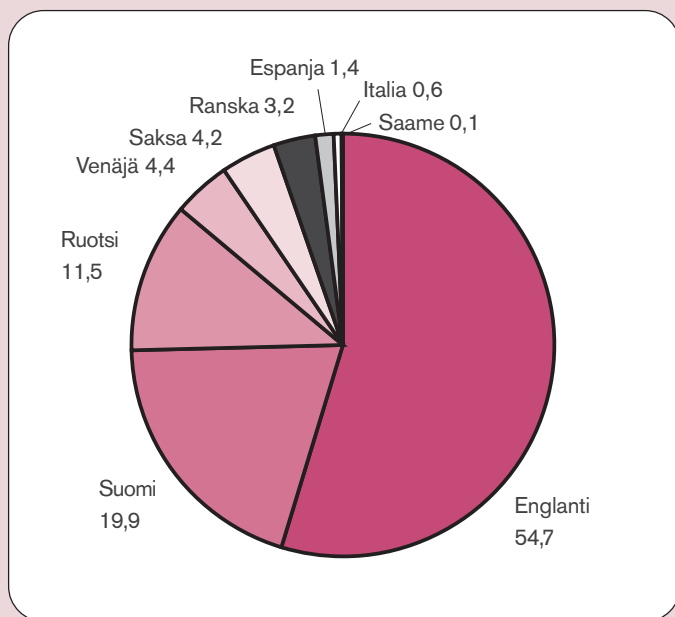
venäjä (italian kielessä perus- ja keskitaso).

Yleisten kielitutkintojen 6-portainen taitotasoasteikko on yhteismitallinen Euroopan neuvoston kehittämän yleiseurooppalaisen viitekehyksen taitotasoasteikkojen kanssa. Vuodesta 2003 alkaen yleisten kielitutkintojen todistuksia on käytetty myös Suomen kansalaisuuden saamiseen edellyttävän suomen tai ruotsin kielen taidon hallinnan osoittamiseen.

Taulukko 74. Vuosina 2000–2003 suoritettut yleiset kielitutkinnot kielittäin ja tasoittain

Kieli	Vuosi 2000					Vuosi 2001				
	Yht. lkm	Osuus kai- kista suori- tetuista kieli- tutkinnoista	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm	Yht. lkm	Osuus kai- kista suori- tetuista kieli- tutkinnoista	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm
		%					%			
Yhteensä	2 487	100	551	1 415	521	2 275	100	355	1 295	625
Englanti	1 395	56,1	153	836	406	1 558	68,5	217	899	442
Suomi	371	14,9	84	263	24	254	11,2	63	172	19
Ruotsi	472	19,0	228	186	58	214	9,4	34	106	74
Venäjä	115	4,6	69	40	6	104	4,6	26	37	41
Saksa	59	2,4	3	40	16	76	3,3	6	23	47
Ranska	42	1,7	7	26	9	38	1,7	5	32	1
Espanja	18	0,7	3	13	2	19	0,8	3	15	1
Italia	11	0,4	3	8	x	6	0,3	1	5	x
Saame	4	0,2	1	3	x	6	0,3	x	6	x
Kieli	Vuosi 2002					Vuosi 2003				
	Yht. lkm	Osuus kai- kista suori- tetuista kieli- tutkinnoista	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm	Yht. lkm	Osuus kai- kista suori- tetuista kieli- tutkinnoista	Perus- taso lkm	Keski- taso lkm	Ylin taso lkm
		%					%			
Yhteensä	2 479	100	488	1 645	346	2 863	100	422	2 146	295
Englanti	1 518	61,2	134	1 108	276	1 338	46,7	136	969	233
Suomi	510	20,6	207	286	17	1 132	39,5	151	960	21
Ruotsi	284	11,5	68	183	33	247	8,6	83	141	23
Venäjä	56	2,3	33	18	5	45	1,6	22	21	2
Saksa	33	1,3	15	9	9	38	1,3	10	22	6
Ranska	30	1,2	6	20	4	30	1,0	11	14	5
Espanja	27	1,1	23	2	2	18	0,6	4	11	3
Italia	19	0,8	2	17	x	9	0,3	5	4	x
Saame	2	0,1	x	2	x	6	0,2	x	4	2

Lähde: Opetushallitus



Kuvio 20. Yleisen kielitutkinnon suorittaneet vuosina 1994–2003 (N=21 987)

Taulukko 75. Valtionhallinnon kielitutkintojen suoritusluvut vuosina 2002 ja 2003

Tutkinnot	Vuosi 2002		Vuosi 2003	
	Suomi	Ruotsi	Suomi	Ruotsi
Pienet tutkinnot	565	1 412	1 700	1 500
Isot tutkinnot	132	29	190	51

Lähde: Opetushallitus

6.2 Valtionhallinnon kielitutkinnot

Valtionhallinnon kielitutkinnot ovat tarkoitettu julkishallinnon henkilöstön toisen kotimaisen kielen hallinnan osoittamiseen. Tutkinnoissa voidaan osoittaa sellaista suomen tai ruotsin kielen taitoa, jota vaaditaan valtion työtehtävissä. Tutkinnoissa arvioidaan osallistujan kykyä viestiä suullisesti ja/tai kirjallisesti suomen tai ruotsin kielellä.

Pienet tutkinnot ovat hyvän ja tyydyttävän tason tutkintoja ja isot tutkinnot erinomaisen taidon tutkintoja.

7 Aikuiskoulutuksen rahoitus ja rahoitusmuodot

Aikuiskoulutuksen rahoitus jakautuu kolmeen pääasialliseen rahoitusmuotoon: opetushallinnon rahoittamaan omaehtoiseen koulutukseen, työhallinnon rahoittamaan työvoimapolitiittiseen koulutukseen ja yritysten ja julkisyhteisöjen rahoittamaan henkilöstökoulutukseen. Alla rahoitus esitetään kyseessä olevan järjestyksen mukaisesti. Aikuiskoulutuksen kokonaisrahoituksesta ei ole saatavilla kattavaa ja yhtenäisesti kerättyä tietoa, joten tässä esitetyt tiedot on jouduttu keräämään eri lähteistä. Rahoituksen esittämisessä on käytetty viimeisintä käytettävissä olevaa tietoa. Omaehtoisen ja työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen osalta hyödynnetään talousarvion tietoja ja henkilöstökoulutuksessa toteumatietoja.

7.1 Omaehtoisen aikuiskoulutuksen rahoitus

Aikuiskoulutuksen rahoitus perustuu valtionosuusjärjestelmään toisen asteen yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakouluopetuksessa ja vapaassa sivistystyössä. Yleissivistävässä koulutuksessa, ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammattikorkeakouluopetuksessa kunnilla on lakisääteinen velvoite osallistua koulutuksen kustannuksiin. Näissä koulutusmuodoissa valtionosuus on 57 prosenttia laskennallisista kustannuksista. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa kunnilla ei ole lakisääteistä rahoitusvelvollisuutta. Valtio rahoittaa oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen laskennallisista kustannuksista 90 prosenttia (henkilöstökoulutuksena järjestettävästä koulutuksesta 50 prosenttia). Oppisopimusmuotoiselle ammatilliselle lisäkoulutukselle määritellään oma yksikköhinta. Vapaassa sivistystyössä kansanopistojen, kansalaisopistojen ja kesäyliopistojen valtionosuus on 57 prosenttia laskennallisista kustannuksista ja opinto-keskusten ja liikunnan koulutuskeskusten 65 prosenttia laskennallisista kustannuksista. Yliopistot saavat rahoituksensa suoraan valtion talousarviosta.

Valtionosuusjärjestelmän perusta on se, että kullekin koulutusmuodolle lasketaan yksikköhinta. Yksiköt määritellään koulutusmuodoittain taulukon 78 mukaisesti. Yksikköhinta saadaan, kun niin sanotut hyväksytyt todelliset kustannukset jaetaan toteutuneiden yksiköiden määrällä.

Omaehtoista aikuiskoulutusta rahoitetaan valtion vuoden 2004 talousarvion mukaisesti noin 560 miljoonalla eurolla. Mikäli aikuisikäiset opetus- ja suunnitelmaperustaisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevat ja aikuisikäiset yliopisto-opiskelijat lasketaan tähän mukaan, nousee määräraha noin 740 miljoonaan euroon.

Kunnilla on lakisääteinen velvoite osallistua omaehtoisen aikuiskoulutuksen rahoitukseen toisen asteen yleissivistävässä koulutuksessa, ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammattikorkeakouluopetuksessa. Lisäksi kunnat ovat merkittäviä rahoittajia vapaan sivistystyön toiminnassa.

Kuntien rahoitusosuus ei ole mukana seuraavassa taulukossa.

Taulukko 76. Aikuiskoulutuksen rahoitus opetusministeriön hallinnonalalla, talousarvio 2004 (1000 euroa)

Talousarvio 2004	
Yliopisto-opetus ja -tutkimus	
avoin yliopisto-opetus	13 000
täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen (enintään)	830
perustutkintoa opiskelevat aikuiset (arvio) ¹⁾	
Yliopistolaitoksen yhteiset menot	
täydennyskoulutuksen tuotekehitystyö	3 000
Ammattikorkeakouluopetus	
aikuisten ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus (arvio)	55 000
erikoistumisopinnot ja jatkotutkintokokeilu (arvio)	14 100
avoin ammattikorkeakouluopetus (arvio)	3 200
Yleissivistävä koulutus	
lukion aikuisopiskelijat (arvio)	19 100
Ammatillinen koulutus	
Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot	
ammatillinen lisäkoulutus (arvio)	600
Valtionosuus käyttökustannuksiin	
näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon	
valmentava koulutus (arvio)	33 500
ammatillista perustutkintoa opiskelevat aikuiset (arvio) ²⁾	
Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen	
oppisopimuskoulutuksena suoritettava ammatilliseen	
perustutkintoon johtava koulutus (arvio)	28 700
oppisopimuskoulutuksena suoritettava ammatillinen lisäkoulutus (arvio)	66 600
Ammatillinen lisäkoulutus	
Valtionosuus käyttökustannuksiin	85 177
Valtionavustus maksullisena palvelutoimintana järjestettävään	
ammatilliseen koulutukseen (enintään)	16 192
Muut määrärahat (enintään)	3 645
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	
Valtionosuus käyttökustannuksiin	17 033
Kansanopistot	
Valtionosuus käyttökustannuksiin	43 251
Valtionavustukset (enintään)	1 696
Valtionavut vuokra-arvioihin ja oikaisuerät	335
Kansalaisopistot	
Valtionosuus käyttökustannuksiin	73 286
Valtionavustukset (enintään)	1 782
Opintokeskukset	
Valtionosuus opintokerhotoimintaan	1 424
Valtionosuus muuhun opintotoimintaan	10 681
Valtionavustukset (enintään)	773
Kesäyliopistot	
Valtionosuus käyttökustannuksiin	3 729
Valtionavustukset (enintään)	386
Liikuntatoimi	
Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot	
liikunnan koulutuskeskukset	13 100
Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille	2 400
Opetustoimen henkilöstökoulutus	13 904
Opetusalan koulutuskeskuksen toimintamenot	412
Valtionavustus järjestöille	7 181
Aikuiskoulutuksen kehittäminen	2 807
Aikuisten koulutustason kohottaminen (Noste -ohjelma)	19 500
Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin	2 000
Yhteensä	558 324³⁾

¹⁾ Aikuisopiskelijoiksi on tässä yhteydessä luettu yli 25-vuotiaina yliopiston perustutkinto-opiskelut aloittaneet. Heidän osuutensa on noin viidennes ja opiskelusta aiheutuvat kustannukset ovat arviolta 127 miljoonaa euroa.

²⁾ Aikuisopiskelijoiksi on tässä yhteydessä luettu yli 25-vuotiaina ammatillisen perustutkinnon opiskelun aloittaneet. Heidän osuutensa on noin 11 % ja opiskelusta aiheutuvat kustannukset ovat arviolta 52 miljoonaa euroa.

³⁾ Mikäli alaviitteiden ¹⁾ ja ²⁾ rahoitusosuus lasketaan mukaan, tulee omaehtoisen aikuisopiskelun kokonaismäärärahaksi noin 737 300 euroa.

Taulukko 77. Valtionosuuspohjan mukaiset kustannukset ja suoritteet koulutusmuodoittain vuonna 2002

	Yksikkö	Yksikköjen määrä	Valtionosuuspohjan mukaiset kustannukset	
			euroa	euroa/yksikkö
Oppisopimuskoulutus¹				
Peruskoulutus	opiskelija	11 931	55 068 640	4 616
Lisäkoulutus	opiskelija	17 665	53 506 120	3 029
Yhteensä	opiskelija	29 596	108 574 760	3 669
Ammatilliset erikoisoppilaitokset²				
	opiskelija	3 714	55 260 834	14 881
Vapaa sivistystyö				
Kansanopistot	opisk. vk	301 868	75 040 168	249
Valtakunnalliset liikunnan koulutuskeskukset	opisk. vrk	314 597	22 936 437	73
Kansalaisopistot	tunti	2 185 508	139 345 311	64
Kesäyliopistot	tunti	95 261	11 422 710	120
Opintokeskusten opintotoiminta	tunti	229 522	19 675 368	86
Ammattikorkeakoulut³				
Erikoistusmisopinnot	opiskelija	3 779	21 898 179	5 794

¹ Opiskelijamäärä on vuoden 2002 tammikuun ja syyskuun tilastointipäivien keskiarvo.

² Laskennallinen opiskelijamäärä (kevät- ja syyskauden keskiarvo).

³ Opiskelijamäärä on vuoden 2002 tammikuun ja syyskuun tilastointipäivien kuukausilla (7/5) painotettu keskiarvo.

Lähde: Opetushallitus

Taulukko 78. Vuoden 2004 yksikköhinnat koulutusmuodoittain

Koulutusmuoto	Yksikkö	Yksikkö- hinta euroa/yksikkö	ALV korotus yksityisille koulu- tuksen järjestäjille %
Perusopetus, yli 18-vuotiaat	opiskelija	2 918,06 ¹	3,51
Lukiokoulutus, yli 18-vuotiaana aloittaneet	opiskelija	2 572,86 ²	3,26
Ammatillinen peruskoulutus	opiskelija	7 406,51	5,42
Oppisopimuskoulutus			
peruskoulutus	opiskelija	5 925,21 ³	5,42
ammatti- ja erikoisammattitutkintoon johtava koulutus	opiskelija	3 027,38 ⁴	
muu ammatillinen lisäkoulutus	opiskelija	2 186,44 ⁴	
vanhat tutk.: tutkintoon johtava peruskoulutus	opiskelija	4 541,07 ⁴	
Ammattikorkeakoulut	opiskelija	6 209,36	4,06
Ammatilliset erikoisoppilaitokset			
Ryhmä I			
- lyhytkestoinen koulutus	tunti	30,22 ⁴	
- pitkäkestoinen (yli 4 kk) koulutus	tunti	33,24 ⁴	
Ryhmä II	tunti	60,44 ⁴	
Ryhmä III	tunti	211,54 ⁴	
Ryhmä IV	tunti	90,66 ⁴	
Vapaa sivistystyö			
Kansanopistot	opiskelijaviikko	242,53	6,55
Liikunnan koulutuskeskukset	opiskelijavuorokausi	66,91	8,54
Kansalaisopistot	tunti	62,08	3,25
Kesäyliopistot	tunti	62,08	3,25
Opintokeskukset	tunti		
- opintotoiminta	tunti	86,56 ⁴	
- opintokerhotoiminta	tunti	4,00 ⁴	
Ammatillinen lisäkoulutus			
1) kaupan ja hallinnon ala ⁵	työvuosi	5 925,21	5,42
2) kulttuuriala ja kauneudenhoitoala ⁵	työvuosi	9 628,46	5,42
3) luonnonvara, tekn., liikenne, liikunta ⁵	työvuosi	11 109,77	5,42
4) viestintäala ja musiikkiala ⁵	työvuosi	13 331,72	5,42
5) kulj., maanrak., nosturik., saamelais ⁵	työvuosi	21 478,88	5,42
6) muu kuin näyttötutkintoon valmistava	työvuosi	5 184,56	5,42
7) yleisiin kielitutkintoihin valmistava	työvuosi	4 443,91	5,42
8) muu kuin kohdassa 1–7 mainittu koulutus ⁵	työvuosi	7 406,51	5,42

¹ 60 % perusopetuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

² 60 % lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

³ 80 % ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

⁴ Yksikköhinta sisältää arvonlisäveron.

⁵ Näyttötutkintoon valmistava koulutus.

Lähde: Opetushallitus

Taulukko 79. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus, talousarvio 2004 (1 000 euroa)

Talousarvio 2004	
Ammatillisen koulutuksen hankintaan	158 160
Ohjaavan ja valmentavan koulutuksen hankintaan	47 520
Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä hankittu koulutus	1 280
Muu toimintaa tukeva määräraha	2 640
Yhteensä	209 600

7.2 Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen rahoitus

Työhallinto on rahoitusvastuussa työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta. Koulutus hankitaan ostamalla koulutusta koulutuksen järjestäjiltä. Hankintatoiminnasta vastaavat pääsääntöisesti alueelliset työvoima- ja elinkeinokeskukset.

7.3 Aikuisten koulutus yrityksissä ja julkisyhteisöissä

Yksityisten alojen työnantajajärjestöt julkaisevat selvityksiä niiden jäsenyritysten henkilöstölleen

tarjoaman koulutuksen laadusta⁴.

Selvitysten mukaan Teollisuuden ja työnantajain jäsenyritykset investoivat henkilöstönsä koulutukseen vuonna 2002 noin 495 miljoonaa euroa⁵. Palvelutyönantajien jäsenyritykset investoivat henkilöstönsä koulutukseen noin 257 miljoonaa euroa⁶. Yhteensä yksityiset työnantajat investoivat henkilöstönsä koulutukseen siis noin 752 miljoonaa euroa.

Valtio rahoittaa henkilöstönsä koulutusta yhteensä noin 77,5 miljoonalla eurolla⁷ ja kunnat 125,5 miljoonalla eurolla⁸. Molemmissa luvuissa ovat mukana sekä varsinaiset koulutuskustannukset että koulutuksen aikaiset henkilöstön palkat. Valtion osalta luku on vuodelta 2003 ja kuntien osalta vuodelta 2000.

⁴ TT: Osaamistarveluotain (2003); PT: Palvelutyönantajien koulutusselvitys (2003)

⁵ Luku sisältää koulutusajan palkat ja niiden sivukustannukset. Kyseessä on otoksesta jäsenkenttään yleistetty tulos.

⁶ Luku perustuu otostutkimukseen ja sisältää koulutusajan palkat.

⁷ Valtionvarainministeriö

⁸ Tilastokeskus

Lähteet

- Blomqvist, I., Ruuskanen, T., Niemi, H. ja Nyssönen, E. 2002. Osallistuminen aikuiskoulutukseen. Aikuiskoulutustutkimus 2000. Tilastokeskus. Helsinki.
- Kumpulainen, T. (toim.) 2003. Koulutuksen määrälliset indikaattorit. Opetushallitus. Tampere: Tammer-paino Oy.
- Laki ammatillisesta koulutuksesta. L630/21.8.1998.
- Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. L631/21.8.1998.
- Laki julkisesta työvoimapalvelusta (1295/2002).
- Laki vapaasta sivistystyöstä. L632/21.8.1998.
- Lehtisalo, L., Raivola, R. 1999. Koulutus ja koulutuspolitiikka 2000-luvulle. Juva: WSOY.
- Lukiolaki L629/21.8.1998.
- OECD 1999. Education policy analysis 1999. Pariisi.
- Opetushallitus 2004. Aikuisten perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.
- Opetushallitus 2003. Koulutusopas peruskoulun jälkeiseen koulutukseen 2004. Rauma: Kirjapaino Oy West Point.
- Opetushallitus 2003. Yliopisto-opinnot 2003–2005. Rauma: Kirjapaino Oy West Point.
- Opetusministeriö 2001. Opetusministeriön hallinnon-
alaan kuuluvan aikuisopiskelun tilastointi- ja seuranta-järjestelmien kuvaus. Opetusministeriön työryhmien muistioita 8:2001. Helsinki: Yliopistopaino.
- Opetusministeriö 2002b. Suomen aikuiskoulutuspolitiikan teematutkinta. Katsaus suomalaiseen aikuiskoulutukseen ja OECD:n arviointiraportti. Koulutus- ja tiedepolitiikan osaston julkaisusarja 92. Vammalan kirjapaino Oy.
- Opetusministeriö 2003. Parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän mietintö. Opetusministeriön työryhmien muistioita 3:2002a. Helsinki: Yliopistopaino.
- Tilastokeskus 2002. Lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ja aikaisemman koulutuksen mukaan 2001. Julkaisematon aineisto. Helsinki.
- Tilastokeskus 2004. Oppilaitostilastot 2003. Koulutus 2003:5. Helsinki: Yliopistopaino Oy.
- Tilastokeskus 2001. Väestöennuste kunnittain 2001–2030. Väestö 2001:10. Vantaa: TummaVuoren kirjapaino Oy.
- Tilastokeskus 2003. Väestörakenne 2002. Väestö 2003:5. Helsinki: Yliopistopaino.
- Työministeriö (2002): Ammatillisen kehittymisen palvelut 2002.
- Valtioneuvoston asetus julkisesta työvoimapalvelusta (1344/2002).

Liitetaulukot

- Liite 1. Väestön koulutus rakenne koulutusasteittain vuonna 2002
Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2002
- Liite 2. Ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrä ja osuudet 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2002
- Liite 3. Lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuosina 1999–2002
- Liite 4. Nuorten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
Nuorten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002
- Liite 5. Lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002
- Liite 6. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002
Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002
- Liite 7. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 8. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon suorittaneet aikaisemman koulutuksen mukaan vuonna 2002
- Liite 9. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 10. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 11. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 12. Ammatilliseen perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 13. Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

- Liite 14. Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 15. Näyttötutkintoina ammatillisen perustutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 16. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 17. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 18. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 19. Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
- Liite 20. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002
Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002

Taulukko 1. Väestön koulutusrakenne koulutusasteittain vuonna 2002

Koulutusaste	Lukumäärä	%
Yhteensä	4 279 286	100
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	1 667 335	39,0
Ylioppilastutkinto	317 974	7,4
Toisen asteen ammatillinen peruskoulutus	1 194 416	27,9
Ammatti-/erikoisammattitutkinto	47 579	1,1
Opistoaste	528 521	12,4
Ammatillinen korkea-aste	69 734	1,6
Ammattikorkeakoulututkinto	78 302	1,8
Alempi korkeakoulututkinto	88 814	2,1
Ylempi korkeakoulututkinto	243 040	5,7
Lisensiaatin tutkinto	10 388	0,2
Tohtorin tutkinto	16 560	0,4
Muu/tuntematon	16 623	0,4

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 2. Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä ikäryhmittäin vuonna 2002

Ikä	Lukumäärä	%
Yhteensä	1 667 335	100
15–19	278 801	16,7
20–24	60 626	3,6
25–29	45 695	2,7
30–34	54 202	3,3
35–39	59 814	3,6
40–44	66 908	4,0
45–49	94 265	5,7
50–54	138 205	8,3
55–59	151 469	9,1
60–64	139 957	8,4
65–	577 393	34,6

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 3. Ylioppilastutkinon, ammatillisen tutkinon ja korkeakoulututkinon suorittaneiden määrä ja osuudet 15 vuotta täyttäneestä väestöstä vuonna 2002

Ikä vuotta	Ylioppilas-	Osuus 15 v.	Ammatillisen	Osuus 15 v.	Korkeakoulu-	Osuus 15 v.
	tutkinon suorittaneet	täyttäneestä väestöstä	tutkinon suorittaneet	täyttäneestä väestöstä	tutkinon suorittaneet	täyttäneestä väestöstä
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteensä	1 098 995	25,7	1 778 317	41,6	513 941	12,0
15–19	29 063	9,0	15 816	4,9	2	0,0
20–24	168 327	51,4	112 731	34,4	13 800	4,2
25–29	150 478	47,1	153 864	48,2	71 009	22,2
30–34	134 455	41,8	176 214	54,8	68 843	21,4
35–39	145 958	39,1	228 400	61,2	65 201	17,5
40–44	125 945	33,4	235 125	62,4	58 711	15,6
45–49	109 599	27,9	227 228	57,8	58 312	14,8
50–54	84 397	20,4	212 058	51,2	53 171	12,8
55–59	61 641	16,9	157 908	43,4	47 012	12,9
60–64	33 777	12,6	95 970	35,8	28 362	10,6
65–69	19 841	8,7	62 717	27,5	18 374	8,1
70–74	14 876	7,0	44 362	20,9	13 749	6,5
75–79	10 350	6,1	28 392	16,8	8 753	5,2
80–84	6 063	5,6	16 762	15,6	4 876	4,5
85–	4 225	5,2	10 770	13,3	3 766	4,7

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 4. Lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin vuosina 1999–2002

Ikä vuotta	1999		2000		2001		2002			
	lkm	%*	lkm	%*	lkm	%*	lkm	%*		
	Kaikkiaan		130 241		129 644		128 248		124 184	
	Aikuisten lukiokoulutus		16 478	12,7	15 445	11,9	14 755	11,5	13 939	11,2
15–19	Yhteensä		118 989		118 239		116 473		112 457	
	Nuorten lukiokoulutus		112 916		112 921		111 966		108 718	
	Aikuisten lukiokoulutus		6 073	5,1	5 318	4,5	4 507	3,9	3 739	3,3
20–24	Yhteensä		4 840		4 933		5 233		5 596	
	Nuorten lukiokoulutus		783		1 019		1 214		1 336	
	Aikuisten lukiokoulutus		4 057	83,8	3 914	79,3	4 019	76,8	4 260	76,1
25–29	Yhteensä		1 583		1 576		1 596		1 513	
	Nuorten lukiokoulutus		10		47		68		43	
	Aikuisten lukiokoulutus		1 573	99,4	1 529	97,0	1 528	95,7	1 470	97,2
30–34	Yhteensä		1 036		944		981		874	
	Nuorten lukiokoulutus		9		45		47		29	
	Aikuisten lukiokoulutus		1 027	99,1	899	95,2	934	95,2	845	96,7
35–39	Yhteensä		843		832		875		778	
	Nuorten lukiokoulutus		2		43		51		19	
	Aikuisten lukiokoulutus		841	99,8	789	94,8	824	94,2	759	97,6
40–44	Yhteensä		884		895		813		780	
	Nuorten lukiokoulutus		4		39		52		35	
	Aikuisten lukiokoulutus		880	99,5	856	95,6	761	93,6	745	95,5
45–49	Yhteensä		904		902		901		829	
	Nuorten lukiokoulutus		2		46		47		40	
	Aikuisten lukiokoulutus		902	99,8	856	94,9	854	94,8	789	95,2
50–54	Yhteensä		653		676		692		615	
	Nuorten lukiokoulutus		-		24		30		10	
	Aikuisten lukiokoulutus		653	100	652	96,4	662	95,7	605	98,4
55-	Yhteensä		464		647		682		742	
	Nuorten lukiokoulutus		-		15		17		15	
	Aikuisten lukiokoulutus		464	100	632	97,7	665	97,5	727	98,0
Tieto puuttuu	Yhteensä		45				2			
	Nuorten lukiokoulutus		37				1			
	Aikuisten lukiokoulutus		8	17,8			1	50,0		

*Aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoiden osuus ikäluokasta

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 5. Nuorten lukiokoulutuksen uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–			lkm	%
Yhteensä	35 340	140	19	7	8	13	17	3	8	35 555	100	75	0,2
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai													
koulutus tuntematon	35 318	118	2	4	-	1	3	-	3	35 449	99,7	13	0,0
Ammatillinen perustutk.	22	20	12	1	6	7	6	-	1	75	0,2	33	44,0
Ammatillinen lisäkoulutus	-	1	2	1	-	-	1	1	1	7	0,0	6	85,7
Opistoaste	-	-	3	-	2	4	7	1	3	20	0,1	20	100
Korkea-asteen tutkinto	-	1	-	1	-	1	-	1	-	4	0,0	3	75,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus**Taulukko 6.** Nuorten lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutustaustan mukaan vuonna 2002

Koulutustausta	Ikä vuotta									Yht.	Osuus koulu- tustaus- toittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–			lkm	%
Yhteensä	108 718	1 336	43	29	19	35	40	10	15	110 245	100	191	0,2
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai													
koulutus tuntematon	108 585	1 272	11	11	1	6	7	-	5	109 898	99,7	41	0,0
Ammatillinen perustutk.	129	59	22	10	14	17	15	6	1	273	0,2	85	31,1
Ammatillinen lisäkoulutus	4	3	2	1	1	1	1	1	1	15	0,0	8	53,3
Opistoaste	-	1	7	6	2	9	17	2	8	52	0,0	51	98,1
Korkea-asteen tutkinto	-	1	1	1	1	2	-	1	-	7	0,0	6	85,7

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 7. Lukiokoulutuksen kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppin mukaan vuonna 2002

Oppilaitostyyppi	Ikä vuotta									Yht.	Osuus lukiokoulutuksessa olevista %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-			lkm	%
Yhteensä	112 457	5 596	1 513	874	778	780	829	615	742	124 184	100	6 131	4,9
Nuorten lukiokoul.	108 718	1 336	43	29	19	35	40	10	15	110 245	88,8	191	0,2
Aikuisten lukiokoul.	3 739	4 260	1 470	845	759	745	789	605	727	13 939	11,2	5 940	42,6
Lukiot yhteensä	103 819	5 190	1 407	826	733	738	788	584	704	114 789	92,4	5 780	5,0
Nuorten lukiokoul.	100 566	1 226	41	28	19	35	40	10	15	101 980	82,1	188	0,2
Aikuisten lukiokoul.	3 253	3 964	1 366	798	714	703	748	574	689	12 809	10,3	5 592	43,7
Perus- ja lukioasteen koulut yhteensä	8 367	313	66	29	27	26	22	19	25	8 894	7,2	214	2,4
Nuorten lukiokoul.	8 106	106	-	-	-	-	-	-	-	8 212	6,6	-	-
Aikuisten lukiokoul.	261	207	66	29	27	26	22	19	25	682	0,5	214	31,4
Kansanopistot yhteensä	199	88	38	18	18	16	19	12	12	420	0,3	133	31,7
Nuorten lukiokoul.	46	4	2	1	-	-	-	-	-	53	0,0	3	5,7
Aikuisten lukiokoul.	153	84	36	17	18	16	19	12	12	367	0,3	130	35,4
Muut oppilaitokset yht.	72	5	2	1	-	-	-	-	1	81	0,1	4	4,9
Aikuisten lukiokoul.	72	5	2	1	-	-	-	-	1	81	0,1	4	4,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 8. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusaloittain vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus		
	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55-	lkm				%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm	%
Yhteensä	82 344	23 521	4 901	2 302	1 984	1 416	892	402	97	34	117 893	100	11 994	10,2		
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	843	621	121	58	46	31	18	5	-	-	1 743	1,5	279	16,0		
Kulttuuriala	3 858	3 471	911	325	285	225	152	85	29	8	9 349	7,9	2 012	21,5		
Yhteiskuntatieteiden, liiketal. ja hall. ala	9 055	3 292	682	357	266	192	125	43	8	3	14 023	11,9	1 673	11,9		
Luonnontieteiden ala	3 609	1 246	354	194	177	142	59	13	5	1	5 800	4,9	944	16,3		
Tekniikan ja liikenteen ala	39 489	5 375	975	407	320	202	133	58	15	16	46 990	39,9	2 110	4,5		
Luonnonvara- ja ympäristöala	3 458	1 515	447	280	246	177	109	66	21	3	6 322	5,4	1 346	21,3		
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	9 482	4 874	972	495	491	354	247	106	12	1	17 034	14,4	2 677	15,7		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	12 550	3 105	420	176	145	91	48	26	7	2	16 570	14,1	913	5,5		
Tieto puuttuu	-	22	19	10	8	2	1	-	-	-	62	0,1	40	64,5		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 9. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja oppilaitostyyppiin mukaan vuonna 2002

Oppilaitostyyppi	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu lkm	Yht. lkm	Osuus oppilaitos- tyypeit- tään %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus		
	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55-	lkm				%	lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm	%
Yhteensä	82 344	23 521	4 901	2 302	1 984	1 416	892	402	97	34	117 893	100	11 994	10,2		
Ammatilliset oppilaitokset	77 043	20 832	4 200	1 938	1 624	1 165	729	344	85	-	107 960	91,6	10 085	9,3		
Ammatilliset erityisoppilaitokset	863	583	222	151	193	135	118	39	6	-	2 310	2,0	864	37,4		
Ammatilliset erikoisoppilaitokset	-	43	38	23	20	11	5	4	-	-	144	0,1	101	70,1		
Ammatilliset aikuis- koulutuskeskukset	95	43	11	17	14	20	7	3	-	-	210	0,2	72	34,3		
Musiikkioppilaitokset	185	394	96	16	6	2	1	-	-	-	700	0,6	121	17,3		
Liikunnan koulutuskeskukset	101	224	41	7	2	2	-	-	-	-	377	0,3	52	13,8		
Kansanopistot	810	579	77	34	28	21	13	4	3	-	1 569	1,3	180	11,5		
Muut oppilaitokset	3 078	667	164	92	78	50	15	6	3	-	4 153	3,5	408	9,8		
Tieto puuttuu	169	156	52	24	19	10	4	2	-	34	470	0,4	111	23,6		

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 10. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta									Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	82 344	23 521	4 901	2 302	1 984	1 416	892	402	97	34	117 893	100	11 994	10,2
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	557	342	57	18	16	15	12	-	-	-	1 017	0,9	118	11,6
Kielitieteet	28	63	9	2	1	1	-	1	-	-	105	0,1	14	13,3
Opetus- ja kasvatustyö	258	216	55	38	29	15	6	4	-	-	621	0,5	147	23,7
Käsi- ja taideteoll.	2 187	1 923	564	241	226	192	137	79	27	7	5 583	4,7	1 466	26,3
Viestintä ja inform.tiet.	1 453	1 063	213	61	52	29	13	6	2	1	2 893	2,5	376	13,0
Teatteri ja tanssi	17	31	11	2	-	-	-	-	-	-	61	0,1	13	21,3
Musiikki	201	454	123	21	7	4	2	-	-	-	812	0,7	157	19,3
Liiketalous ja kauppa	9 055	3 292	682	357	266	192	125	43	8	3	14 023	11,9	1 673	11,9
Tietojenkäsittely	3 609	1 246	354	194	177	142	59	13	5	1	5 800	4,9	944	16,3
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	6 243	499	79	34	37	25	15	8	1	4	6 945	5,9	199	2,9
Kone-, metalli- ja energiateknikka	6 941	508	69	33	29	17	15	2	-	3	7 617	6,5	165	2,2
Sähkö- ja automaatiotekniikka	11 203	910	180	89	57	44	38	12	2	3	12 538	10,6	422	3,4
Tieto- ja tietoliikenne- tekniikka	264	132	3	-	1	3	2	-	-	-	405	0,3	9	2,2
Graafinen ja viestintätek.	520	142	23	6	5	5	1	-	-	-	702	0,6	40	5,7
Bio-, elintarv.- ja kemiantekn.	2 147	833	191	78	57	30	16	5	1	1	3 359	2,8	378	11,3
Prosessi- ja mater.tekn.	2 948	615	107	41	34	18	9	6	-	1	3 779	3,2	215	5,7
Tekstiili- ja vaateustek.	1 279	544	75	24	14	11	9	7	3	2	1 968	1,7	143	7,3
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	7 054	954	204	73	59	33	14	10	7	2	8 410	7,1	400	4,8
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	890	238	44	29	27	16	14	8	1	-	1 267	1,1	139	11,0
Maatilatalous	1 738	584	166	109	67	28	10	3	7	1	2 713	2,3	390	14,4
Puutarhatalous	433	400	131	89	104	91	58	37	9	-	1 352	1,1	519	38,4
Kalatalous	70	40	10	10	7	5	7	6	1	-	156	0,1	46	29,5
Metsätalous	1 055	228	58	30	22	26	14	7	3	1	1 444	1,2	160	11,1
Luonto- ja ympäristöala	162	263	82	42	46	27	20	13	1	1	657	0,6	231	35,2
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	6 930	3 681	752	406	407	318	224	96	11	1	12 826	10,9	2 214	17,3
Hammaslääketiede ja muu hammashuolto	11	10	5	2	4	1	1	-	-	-	34	0,0	13	38,2
Kuntoutus ja liikunta	133	241	45	8	2	2	-	-	-	-	431	0,4	57	13,2
Farmasia ja muu lääkehuolto	33	79	21	7	9	4	3	1	-	-	157	0,1	45	28,7
Kauneudenhoitoala	2 375	863	149	72	69	29	19	9	1	-	3 586	3,0	348	9,7
Matkailuala	1 030	887	118	46	29	33	9	5	-	-	2 157	1,8	240	11,1
Majoitus- ja ravits.ala	10 706	1 845	213	82	65	28	15	9	2	2	12 967	11,0	414	3,2
Elintarvikeala	14	6	5	4	2	-	2	2	-	-	35	0,0	15	42,9
Kotital.- ja kuluttajapalv.	652	270	43	30	38	24	12	4	4	-	1 077	0,9	155	14,4
Puhdistuspalvelut	148	97	41	14	11	6	10	6	1	-	334	0,3	89	26,6
Muu tai tuntematon ala	-	22	19	10	8	2	1	-	-	-	62	0,1	40	64,5

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 11. Opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon suorittaneet aikaisemman koulutuksen mukaan vuonna 2002

Koulustausta	Tutkinnon suorittaneita yhteensä lkm	Osuus koulustaustaittain %
Yhteensä	27 769	100
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	18 432	66,4
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	3 896	14,0
Ammatillinen perustutkinto	4 822	17,4
Opistoaste, ammatillinen korkea-aste	528	1,9
Korkea-asteen tutkinto	88	0,3
Muu/tuntematon koulutusaste	3	0,0

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 12. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm
Yhteensä	361	2 563	2 310	1 962	1 909	1 572	1 170	573	128	16	12 564	100	9 624	76,6
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	4	36	15	8	15	8	3	1	-	-	90	0,7	50	55,6
Opetus- ja kasvatustyö	8	63	14	19	22	5	4	-	-	-	135	1,1	64	47,4
Käsi- ja taideteollisuus	5	71	58	36	38	46	44	23	8	1	330	2,6	253	76,7
Viestintä ja informaatitieteet	9	93	58	26	21	15	8	1	-	-	231	1,8	129	55,8
Liiketalous ja kauppa	20	379	490	405	331	277	201	86	12	4	2 205	17,6	1 802	81,7
Tietojenkäsittely	5	157	195	172	182	127	66	21	5	-	930	7,4	768	82,6
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	7	82	79	61	66	64	42	23	13	-	437	3,5	348	79,6
Kone-, metalli- ja energiateknikka	11	122	84	66	64	55	62	34	11	-	509	4,1	376	73,9
Sähkö- ja automaatiotekniikka	36	205	136	93	85	65	45	17	3	-	685	5,5	444	64,8
Tieto- ja tietoliikennetekn.	-	2	1	2	3	1	1	-	-	-	10	0,1	8	80,0
Graafinen ja viestintäték.	-	11	10	6	3	1	-	-	-	-	31	0,2	20	64,5
Bio-, elintarvike- ja kemiantekniikka	5	87	73	63	45	32	12	6	3	-	326	2,6	234	71,8
Prosessi- ja materiaaliték.	4	50	58	36	31	36	17	12	3	1	248	2,0	193	77,8
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	16	17	7	6	11	11	8	5	3	1	85	0,7	51	60,0
Ajoneuvo- ja kuljetusték.	16	79	42	25	22	26	12	15	1	-	238	1,9	143	60,1
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	-	7	7	4	8	5	8	3	-	-	42	0,3	35	83,3
Maatilatalous	9	131	177	113	99	45	19	19	16	-	628	5,0	488	77,7
Puutarhatalous	3	22	42	48	79	50	33	17	5	-	299	2,4	274	91,6
Kalatalous	-	4	6	4	3	2	4	1	-	-	24	0,2	20	83,3
Metsätalous	6	30	16	15	27	25	11	13	9	-	152	1,2	116	76,3
Luonto- ja ympäristöala	9	41	38	22	12	29	19	10	2	1	183	1,5	132	72,1
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	54	432	494	584	631	554	479	224	28	1	3 481	27,7	2 994	86,0
Farmasia ja muu lääkehuolto	-	17	12	8	8	10	5	2	1	-	63	0,5	46	73,0
Kauneudenhoitoala	47	147	51	37	29	21	12	4	-	1	349	2,8	154	44,1
Matkailuala	7	97	44	31	12	11	5	2	-	-	209	1,7	105	50,2
Majoitus- ja ravitsemisala	80	175	92	63	52	36	32	22	3	6	561	4,5	300	53,5
Elintarvikeala	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	3	0,0	3	100
Kotitalous- ja kuluttajapalvelut	-	3	3	2	-	4	5	3	-	-	20	0,2	17	85,0
Puhdistuspalvelut	-	3	7	7	9	11	12	9	2	-	60	0,5	57	95,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 13. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta									Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	258	1 819	1 584	1 387	1 531	1 342	1 177	745	312	60	10 215	100	8 078	79,1
Kielitieteet	-	2	2	1	3	1	1	1	1	-	12	0,1	10	83,3
Muu humanistinen ja kasvatusalan koulutus	2	4	2	2	1	3	4	1	-	-	19	0,2	13	68,4
Käsi- ja taideteollisuus	6	20	24	23	30	31	30	31	38	4	237	2,3	207	87,3
Viestintä ja informaatiotieteet	28	99	100	55	47	37	32	14	4	-	416	4,1	289	69,5
Teatteri ja tanssi	-	5	12	8	2	1	2	-	-	1	31	0,3	25	80,6
Liiketalous ja kauppa	10	171	267	293	375	322	268	149	44	18	1 917	18,8	1 718	89,6
Tietojenkäsittely	15	145	232	217	222	191	161	73	42	6	1 304	12,8	1 138	87,3
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	4	69	120	120	106	88	86	74	25	6	698	6,8	619	88,7
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	9	170	100	72	64	55	54	52	25	-	601	5,9	422	70,2
Sähkö- ja automaatiotekn.	-	26	16	30	32	30	13	9	1	-	157	1,5	131	83,4
Tieto- ja tietoliikennetekn.	11	61	51	43	36	36	14	11	2	5	270	2,6	193	71,5
Graafinen ja viestintätek.	15	12	5	1	-	-	-	-	-	-	33	0,3	6	18,2
Bio-, elintarvike- ja kemiantekniikka	1	2	4	7	1	1	1	2	-	-	19	0,2	16	84,2
Prosessi- ja materiaalitek.	22	13	13	19	17	14	7	2	-	107	1,0	85	79,4	
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	13	14	11	9	14	10	11	8	-	91	0,9	77	84,6
Ajoneuvo- ja kuljetustekn.	20	127	95	69	79	50	43	27	3	1	514	5,0	366	71,2
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	9	63	33	28	22	12	7	4	2	-	180	1,8	108	60,0
Maatilatalous	7	28	30	23	28	31	24	14	10	5	200	2,0	160	80,0
Puutarhatalous	3	30	15	8	17	16	12	8	1	-	110	1,1	77	70,0
Metsätalous	3	8	8	12	8	12	21	13	10	6	101	1,0	84	83,2
Luonto- ja ympäristöala	10	71	54	29	38	21	25	6	6	-	260	2,5	179	68,8
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	6	65	20	4	6	1	1	1	-	-	104	1,0	33	31,7
Sosiaaliala	51	241	131	127	123	116	99	65	12	-	965	9,4	673	69,7
Terveysala	-	11	4	4	13	14	5	8	2	-	61	0,6	50	82,0
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	1	7	18	25	25	38	29	21	10	-	174	1,7	166	95,4
Kuntoutus ja liikunta	26	167	73	37	65	39	36	27	4	1	475	4,7	281	59,2
Tekniset terveyspalvelut	1	6	12	18	24	21	17	11	1	-	111	1,1	104	93,7
Matkailuala	7	40	17	8	11	15	17	7	12	5	139	1,4	87	62,6
Majoitus- ja ravitsemisala	1	41	32	21	12	8	7	5	1	1	129	1,3	86	66,7
Elintarvikeala	11	65	48	40	43	40	32	16	17	1	313	3,1	236	75,4
Puhdistuspalvelut	-	28	32	38	70	81	112	77	29	-	467	4,6	439	94,0

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 14. Erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	12	283	404	435	489	483	325	198	60	43	2 732	100	2 394	876
Käsi- ja taideteollisuus	-	4	1	8	5	6	6	4	1	-	35	1,3	31	88,6
Viestintä ja informaatiotiet.	-	1	2	2	2	1	2	-	-	-	10	0,4	9	90,0
Teatteri ja tanssi	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	0,0	1	100
Liiketalous ja kauppa	1	19	72	96	158	152	123	90	36	28	775	28,4	727	93,8
Tietojenkäsittely	1	21	22	21	15	7	2	4	2	-	95	3,5	73	76,8
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	-	-	1	18	16	23	5	10	2	6	81	3,0	75	92,6
Kone-, metalli- ja energiateknikka	-	1	1	-	1	7	5	-	-	3	18	0,7	14	77,8
Sähkö- ja automaatiotekn.	-	1	1	3	2	-	2	-	-	-	9	0,3	8	88,9
Tieto- ja tietoliikennetekn.	-	1	-	3	3	-	1	1	-	-	9	0,3	8	88,9
Graafinen ja viestintätek.	-	1	2	-	-	-	4	2	2	-	11	0,4	10	90,9
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	3	15	1	-	-	2	2	-	-	-	23	0,8	5	21,7
Ajoneuvo- ja kuljetustekn.	-	4	9	17	26	11	4	4	-	-	75	2,7	71	94,7
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	4	120	172	154	147	113	53	15	4	1	783	28,7	658	84,0
Puutarhatalous	-	6	1	4	2	2	4	-	-	-	19	0,7	13	68,4
Luonto- ja ympäristöala	2	10	10	11	9	12	13	11	3	4	85	3,1	69	81,2
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	-	-	-	-	-	2	2	4	1	1	10	0,4	9	90,0
Terveysala	-	6	4	6	7	6	5	5	-	-	39	1,4	33	84,6
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	-	2	5	9	8	22	19	13	1	-	79	2,9	77	97,5
Kuntoutus ja liikunta	-	2	7	6	10	9	6	5	4	-	49	1,8	47	95,9
Kauneudenhoitoala	-	4	5	6	4	-	-	-	-	-	19	0,7	15	78,9
Majoitus- ja ravitsemisala	-	46	58	40	38	41	25	11	-	-	259	9,5	213	82,2
Elintarvikeala	1	6	5	3	5	11	4	1	-	-	36	1,3	29	80,6
Puhdistuspalvelut	-	13	25	28	30	56	38	18	4	-	212	7,8	199	93,9

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 15. Ammatilliseen perustutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta									Tieto- puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	lkm
Yhteensä	1 036	4 111	2 806	2 295	2 289	2 045	1 535	898	286	12	17 313	100	12 154	70,2
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	6	128	120	75	78	56	41	22	9	-	535	3,1	401	75,0
Opetus- ja kasvatustyö	1	11	10	12	9	7	7	5	1	-	63	0,4	51	81,0
Käsi- ja taideteollisuus	5	51	35	20	17	18	8	8	3	-	165	1,0	109	66,1
Viestintä ja informaatiotiet.	5	63	34	9	9	8	2	3	-	-	133	0,8	65	48,9
Teatteri ja tanssi	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	3	0,0	1	33,3
Musiikki	-	1	-	-	-	3	1	-	-	-	5	0,0	4	80,0
Liiketalous ja kauppa	105	881	653	555	495	422	332	144	40	1	3 628	21,0	2 641	72,8
Tietojenkäsittely	14	137	141	180	214	150	94	37	9	3	979	5,7	825	84,3
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	226	360	205	149	123	74	50	41	11	1	1 240	7,2	653	52,7
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	109	314	124	63	52	27	26	10	1	-	726	4,2	303	41,7
Sähkö- ja automaatiotekn.	50	186	132	110	71	52	33	15	5	-	654	3,8	418	63,9
Tieto- ja tietoliikennetekn.	1	9	16	10	4	4	3	2	-	-	49	0,3	39	79,6
Graafinen ja viestintätek.	3	59	31	24	14	8	6	2	-	1	148	0,9	85	57,4
Bio-, elintarvike- ja kemiantekniikka	35	214	167	142	118	96	64	45	13	1	895	5,2	645	72,1
Prosessi- ja materiaalitek.	66	214	121	74	61	44	29	14	1	-	624	3,6	344	55,1
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	3	11	11	5	5	3	2	3	-	-	43	0,2	29	67,4
Ajoneuvo- ja kuljetustekn.	74	364	187	96	58	47	25	22	19	-	892	5,2	454	50,9
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	-	10	7	4	5	4	1	1	1	-	33	0,2	23	69,7
Maatilatalous	111	217	100	50	57	39	31	12	4	-	621	3,6	293	47,2
Puutarhatalous	7	29	33	34	27	7	7	5	1	-	150	0,9	114	76,0
Kalatalous	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	3	0,0	2	66,7
Metsätalous	15	18	10	4	5	5	9	2	3	-	71	0,4	38	53,5
Luonto- ja ympäristöala	1	3	-	1	-	1	-	-	-	-	6	0,0	2	33,3
Sosiaali- ja terveystieteet (yhteiset)	39	249	285	400	580	733	563	365	88	2	3 304	19,1	3 014	91,2
Hammaslääketiede ja muu hammashuolto	-	7	8	3	3	2	1	-	-	-	24	0,1	17	70,8
Kuntoutus ja liikunta	10	90	73	35	20	10	5	2	-	-	245	1,4	145	59,2
Farmasia ja muu lääkehuolto	3	39	44	21	18	18	7	4	-	-	154	0,9	112	72,7
Kauneudenhoitoala	45	85	30	19	12	7	5	3	1	-	207	1,2	77	37,2
Matkailuala	1	18	11	16	18	23	26	12	13	2	140	0,8	119	85,0
Majoitus- ja ravitsemisala	84	252	127	79	102	66	50	30	7	-	797	4,6	461	57,8
Elintarvikeala	-	4	-	1	-	1	-	-	-	-	6	0,0	2	33,3
Kotitalous- ja kuluttajapalvelut	2	26	26	32	38	39	25	27	24	-	239	1,4	211	88,3
Puhdistuspalvelut	15	58	65	71	76	70	81	62	32	1	531	3,1	457	86,1

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 16. Ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	177	2 767	2 775	2 362	2 252	2 013	1 770	1 107	401	34	15 658	100	12 680	81,0
Muu hum. ja kasv.alan koulutus+ Kielitieteet	-	2	3	5	7	9	18	10	5	-	59	0,4	57	96,6
Käsi- ja taideteollisuus	2	36	45	16	21	10	8	7	3	-	148	0,9	110	74,3
Viestintä ja informaatiotiet.	4	64	81	56	35	46	45	19	5	-	355	2,3	287	80,8
Teatteri ja tanssi	-	17	13	11	5	3	3	1	-	-	53	0,3	36	67,9
Liiketalous ja kauppa	60	684	893	795	726	600	532	295	113	28	4 726	30,2	3 954	83,7
Tietojenkäsittely	-	51	58	66	106	94	82	51	15	-	523	3,3	472	90,2
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	11	143	141	119	106	91	64	45	20	1	741	4,7	586	79,1
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	18	269	154	81	56	46	36	26	11	1	698	4,5	410	58,7
Sähkö- ja automaatiotekn.	7	137	118	98	113	88	68	37	22	-	688	4,4	544	79,1
Tieto- ja tietoliikennetekn.	3	43	33	19	19	32	31	15	5	-	200	1,3	154	77,0
Graafinen ja viestintäték.	4	36	28	25	24	10	20	8	1	-	156	1,0	116	74,4
Bio-, elintarvike- ja kemiantekniikka	-	35	62	52	36	23	13	8	1	1	231	1,5	195	84,4
Prosessi- ja materiaaliték.	2	187	232	153	112	60	44	19	9	-	818	5,2	629	76,9
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	6	13	9	4	5	5	5	2	-	50	0,3	43	86,0
Ajoneuvo- ja kulj.ték.	11	275	203	142	91	96	52	39	16	-	925	5,9	639	69,1
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	8	262	223	164	146	100	78	42	13	2	1 038	6,6	766	73,8
Maatilatalous	6	52	27	48	52	52	38	24	9	-	308	2,0	250	81,2
Puutarhatalous	1	32	23	24	27	21	15	3	-	-	146	0,9	113	77,4
Kalatalous	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	4	0,0	4	100
Metsätalous	-	6	3	1	1	-	-	-	-	-	11	0,1	5	45,5
Luonto- ja ympäristöala	-	2	2	2	2	1	-	-	-	-	9	0,1	7	77,8
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	6	45	38	24	6	7	3	4	1	-	134	0,9	83	61,9
Sosiaali- ja terveysala	14	184	198	242	278	307	302	193	51	1	1 770	11,3	1 571	88,8
Terveysala	-	4	7	12	11	12	16	2	1	-	65	0,4	61	93,8
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	-	4	23	22	25	28	23	20	9	-	154	1,0	150	97,4
Kuntoutus ja liikunta	3	17	20	18	15	13	10	12	6	-	114	0,7	94	82,5
Tekniset terveyspalvelut	-	3	6	13	18	22	14	16	8	-	100	0,6	97	97,0
Matkailuala	-	6	7	6	2	4	6	1	1	-	33	0,2	27	81,8
Majoitus- ja ravitsemisala	4	40	7	11	4	2	-	1	1	-	70	0,4	26	37,1
Elintarvikeala	5	76	31	35	49	57	42	29	8	-	332	2,1	251	75,6
Puhdistuspalvelut	7	49	83	93	153	173	201	175	65	-	999	6,4	943	94,4

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 17. Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta								Tieto- puut- tuu		Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-	Yht.	lkm		%	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%	
Yhteensä	330	955	1 330	1 610	1 583	1 324	904	339	13	8 388	100	8 045	95,9
Käsi- ja taideteollisuus	4	6	9	3	3	1	1	1	-	28	0,3	24	85,7
Viestintä ja informaatiotieteet	-	1	-	1	-	1	-	-	-	3	0,0	3	100
Liiketalous ja kauppa	99	473	806	1 077	1 156	1 016	738	309	9	5 683	67,8	5 575	98,1
Tietojenkäsittely	6	14	10	11	6	3	-	-	-	50	0,6	44	88,0
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	-	-	6	5	5	4	4	2	-	26	0,3	26	100
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	5	13	11	16	15	21	18	1	-	100	1,2	95	95,0
Sähkö- ja automaatiotekniikka	4	6	15	15	18	16	4	3	-	81	1,0	77	95,1
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	4	4	4	10	7	1	2	-	-	32	0,4	28	87,5
Graafinen ja viestintätetekniikka	-	2	-	1	-	-	-	-	-	3	0,0	3	100
Prosessi- ja materiaalitekniikka	1	6	14	14	20	11	6	1	-	73	0,9	72	98,6
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	2	3	-	3	11	1	2	-	-	22	0,3	20	90,9
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	3	11	8	18	8	1	2	-	-	51	0,6	48	94,1
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	91	188	206	183	113	65	19	1	-	866	10,3	775	89,5
Maatilatalous	7	6	8	7	6	4	2	1	-	41	0,5	34	82,9
Puutarhatalous	-	-	2	1	-	3	-	-	-	6	0,1	6	100
Metsätalous	-	-	1	1	3	2	7	2	-	16	0,2	16	100
Luonto- ja ympäristöala	1	3	3	1	-	-	-	-	-	8	0,1	7	87,5
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	0,0	2	100
Terveysala	2	7	3	2	9	7	7	2	-	39	0,5	37	94,9
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	1	-	4	11	12	21	8	3	-	60	0,7	59	98,3
Kuntoutus ja liikunta	1	2	2	1	5	1	3	-	-	15	0,2	14	93,3
Kauneudenhoitoala	3	6	16	10	3	6	2	1	-	47	0,6	44	93,6
Majoitus- ja ravitsemisala	59	142	141	128	96	75	32	6	1	680	8,1	620	91,2
Elintarvikeala	20	29	32	25	21	9	4	1	2	143	1,7	121	84,6
Puhdistuspalvelut	17	33	29	65	66	55	42	5	1	313	3,7	295	94,2

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 19. Ammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Sisältää sekä oppilaitosmuotoisessa että oppisopimuskoulutuksessa opiskelleet

Opintoala	Ikä vuotta									Osuus opinto-aloittain	
	17–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–	Yht.	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%
Yhteensä	89	1 605	1 621	1 577	1 548	1 537	1 209	771	264	10 221	100
Muu humanistisen- ja kasvatustieteiden ja kasvatustieteiden koulutus	-	4	4	4	6	5	9	8	2	42	0,4
Käsi- ja taideteollisuus	-	8	17	9	10	14	8	9	4	79	0,8
Viestintä ja informaatiotieteet	-	46	83	56	57	38	29	9	3	321	3,1
Teatteri ja tanssi	-	8	7	8	3	2	1	-	-	29	0,3
Liiketalous ja kauppa	10	328	485	465	421	386	327	191	63	2 676	26,2
Tietojenkäsittely	5	94	110	162	157	159	95	48	8	838	8,2
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	-	46	81	104	102	98	90	58	24	603	5,9
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	3	49	31	28	21	19	7	6	1	165	1,6
Sähkö- ja automaatiotekniikka	-	18	18	26	45	41	34	27	9	218	2,1
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	2	37	42	24	31	16	4	4	-	160	1,6
Graafinen ja viestintätekniikka	11	10	23	25	18	15	3	5	-	110	1,1
Bio-, elintarvike- ja kemiantekniikka	-	13	13	7	5	3	13	22	16	92	0,9
Prosessi- ja materiaalitekniikka	-	23	75	78	57	44	25	8	7	317	3,1
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	-	38	11	11	4	7	3	5	3	82	0,8
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	3	87	80	70	58	75	33	31	4	441	4,3
Muu tekn. ja liik. alan koul.	5	104	85	77	55	63	59	40	22	510	5,0
Maatilatalous	-	26	31	34	35	35	22	13	4	200	2,0
Puutarhatalous	-	19	9	11	8	14	4	3	-	68	0,7
Kalatalous	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	0,0
Metsätalous	2	13	12	7	13	12	18	5	4	86	0,8
Luonto- ja ympäristöala	-	10	10	9	9	5	11	6	4	64	0,6
Muu luonnonvara- ja ympäristöala	-	13	11	5	5	2	1	1	1	39	0,4
Sosiaaliala	16	263	163	150	191	235	201	124	34	1 377	13,5
Terveysala	-	2	2	4	1	4	-	-	-	13	0,1
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	-	1	6	13	14	20	17	12	3	86	0,8
Kuntoutus ja liikunta	9	199	80	51	49	47	32	21	9	497	4,9
Tekniset terveyspalvelut	-	3	10	13	17	17	13	14	3	90	0,9
Matkailuala	-	23	31	10	11	13	8	1	9	106	1,0
Majoitus- ja ravitsemisala	17	44	24	9	4	4	1	-	-	103	1,0
Elintarvikeala	5	59	33	44	45	30	33	12	6	267	2,6
Puhdistuspalvelut	1	17	34	63	93	114	108	88	21	539	5,3

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 20. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002
Sisältää sekä oppilaitosmuotoisessa että oppisopimuskoulutuksessa opiskelleet

Opintoala	Ikä vuotta								Yht. lkm	Osuus opinto- aloittain %
	19–24 lkm	25–29 lkm	30–34 lkm	35–39 lkm	40–44 lkm	45–49 lkm	50–54 lkm	55- lkm		
Yhteensä	99	307	444	555	593	496	331	106	2 931	100
Käsi- ja taideteollisuus	1	-	2	-	-	2	2	-	7	0,2
Viestintä ja informaatiotieteet	-	1	2	3	4	7	2	1	20	0,7
Liiketalous ja kauppa	17	102	230	312	359	340	249	79	1 688	57,6
Tietojenkäsittely	16	37	34	32	24	13	3	2	161	5,5
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	-	2	23	34	24	9	7	8	107	3,7
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	-	9	5	11	13	7	12	-	57	1,9
Sähkö- ja automaatiotekniikka	-	-	4	2	2	7	1	2	18	0,6
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	2	2	6	11	4	2	-	-	27	0,9
Graafinen ja viestintätekniikka	-	-	-	-	-	1	-	-	1	0,0
Prosessi- ja materiaalitekniikka	-	-	1	5	6	1	3	2	18	0,6
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	5	4	1	2	7	1	1	-	21	0,7
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	14	33	33	35	30	21	6	-	172	5,9
Maatilatalous	2	1	-	2	1	2	1	1	10	0,3
Puutarhatalous	-	8	7	2	1	2	-	1	21	0,7
Luonto- ja ympäristöala	-	-	3	1	1	3	1	2	11	0,4
Terveysala	2	5	3	4	2	5	5	-	26	0,9
Kuntoutus ja liikunta	-	5	12	10	11	8	8	-	54	1,8
Kauneudenhoitoala	1	9	5	4	3	3	1	-	26	0,9
Majoitus- ja ravitsemisala	22	57	47	45	43	23	13	1	251	8,6
Elintarvikeala	14	25	18	22	28	15	6	4	132	4,5
Puhdistuspalvelut	3	7	8	18	30	24	10	3	103	3,5

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 21. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta								Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	1 154	4 255	4 273	4 446	3 432	2 146	795	199	21	20 721	100	19 546	94,3
Vapaa-aika- ja nuor.työ	18	78	52	61	59	34	8	2	-	312	1,5	294	94,2
Kielitieteet	2	12	7	10	3	1	-	-	-	35	0,2	33	94,3
Käsi- ja taideteollisuus	50	85	71	123	107	48	31	13	1	529	2,6	478	90,4
Viestintä ja inform.tiet.	10	42	43	30	18	7	4	2	-	156	0,8	146	93,6
Teatteri ja tanssi	-	8	6	4	1	1	-	-	-	20	0,1	20	100
Musiikki	7	46	42	14	28	11	1	-	-	149	0,7	142	95,3
Kuvataide	-	7	5	9	9	6	6	6	-	48	0,2	48	100
Muu kultt.alan koulutus	6	37	25	31	31	10	5	1	-	146	0,7	140	95,9
Liiketalous ja kauppa	326	1 054	980	924	620	421	154	38	13	4 530	21,9	4 191	92,5
Hallinto	2	3	25	57	30	34	17	7	-	175	0,8	173	98,9
Muu yht.kuntat., liiketal. ja hall.ala	-	16	16	26	12	5	-	-	-	75	0,4	75	100
Tietojenkäsittely	104	354	379	391	289	113	41	6	1	1 678	8,1	1 573	93,7
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	18	107	164	202	211	174	79	21	-	976	4,7	958	98,2
Kone-, metalli- ja energiatekn.	31	157	167	140	119	102	38	10	-	764	3,7	733	95,9
Sähkö- ja automaatiotekn.	62	194	215	229	148	87	29	10	-	974	4,7	912	93,6
Tieto- ja tietoliikennetekn.	94	554	494	452	286	189	69	15	1	2 154	10,4	2 059	95,6
Graafinen ja viestintäték.	7	13	14	16	11	5	1	1	-	68	0,3	61	89,7
Bio-, elintarvike- ja kemiantekniikka	17	60	40	37	23	18	8	3	-	206	1,0	189	91,7
Prosessi- ja materiaalitek.	3	19	29	37	32	14	9	3	-	146	0,7	143	97,9
Tekstiili- ja vaatetustekn.	6	7	1	-	1	1	-	-	-	16	0,1	10	62,5
Ajoneuvo- ja kuljetustekn.	19	122	93	63	41	35	11	4	-	388	1,9	369	95,1
Tuotantotalous	13	32	48	43	28	12	3	1	-	180	0,9	167	92,8
Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus	5	40	45	55	52	47	18	2	-	264	1,3	259	98,1
Maatilatalous	28	59	51	67	48	31	11	8	-	303	1,5	275	90,8
Puutarhatalous	-	11	9	29	27	17	1	-	-	94	0,5	94	100
Kalatalous	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4	0,0	4	100
Metsätalous	5	43	48	90	81	61	23	4	-	355	1,7	350	98,6
Luonto- ja ympäristöala	2	6	1	5	4	2	1	-	-	21	0,1	19	90,5
Muu luonnonvara ja ymp.ala	-	10	9	6	13	2	3	-	-	43	0,2	43	100
Sosiaaliala	62	251	316	300	293	186	65	16	-	1 489	7,2	1 427	95,8
Terveysala	81	347	395	478	370	223	63	10	3	1 970	9,5	1 886	95,7
Sosiaali- ja terveysala (yhteiset)	1	1	4	5	2	3	2	1	-	19	0,1	18	94,7
Hammaslääketiede ja muu hammashuolto	4	2	4	3	8	11	1	-	-	33	0,2	29	87,9
Kuntoutus ja liikunta	59	63	78	79	78	46	18	1	-	422	2,0	363	86,0
Tekniset terveystalvet	3	22	29	30	25	23	3	-	-	135	0,7	132	97,8
Kauneudenhoitoala	1	11	9	12	7	4	3	1	-	48	0,2	47	97,9
Muu sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	-	1	6	12	14	8	3	-	-	44	0,2	44	100
Matkailuala	54	107	84	91	44	22	14	4	1	421	2,0	366	86,9
Majoitus- ja ravitsemisala	30	129	120	124	88	34	17	1	1	544	2,6	513	94,3
Kotitalous- ja kuluttajapalvelut	-	15	13	16	13	11	3	2	-	73	0,4	73	100
Muu matkailu-,ravits.- ja tal.alan koul.	24	129	135	144	157	87	32	6	-	714	3,4	690	96,6

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 22. Nuorten koulutuksessa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja opintoalan mukaan vuonna 2002

Opintoala	Ikä vuotta										Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus opinto- aloittain	Väh. 25 v.	
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-	Osuus				täytt.	
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%				määrä ja %-osuus	
Yhteensä	6 378	69 691	20 911	4 127	2 274	1 075	439	111	28	415	105 449	100	28 965	275	
Vapaa-aika- ja nuorisotyö	38	679	123	21	13	4	2	2	-	-	882	0,8	165	18,7	
Kielitieteet	5	145	36	6	7	3	1	-	-	-	203	0,2	53	26,1	
Käsi- ja taideteollisuus	156	1 732	637	118	66	27	20	5	-	8	2 769	2,6	873	31,5	
Viestintä ja informaatiotiet.	108	1 928	801	118	42	18	13	1	-	5	3 034	2,9	993	32,7	
Teatteri ja tanssi	17	220	129	23	9	-	1	-	-	2	401	0,4	162	40,4	
Musiikki	103	905	440	93	38	14	3	-	-	19	1 615	1,5	588	36,4	
Kuvataide	23	353	151	35	13	9	5	1	1	1	592	0,6	215	36,3	
Muu kulttuurialan koulutus	19	259	90	13	5	2	1	-	-	-	389	0,4	111	28,5	
Liiketalous ja kauppa	1 390	14 140	3 983	674	308	157	55	18	6	155	20 886	19,8	5 201	24,9	
Hallinto	27	528	149	39	22	10	3	1	-	1	780	0,7	224	28,7	
Muu yht.k.tiet., liiketal. ja hall.ala	-	95	43	3	-	-	-	-	-	-	141	0,1	46	32,6	
Tietojenkäsittely	234	3 747	1 459	283	150	56	26	3	-	17	5 975	5,7	1 977	33,1	
Arkkitehtuuri ja rakent.	272	2 830	766	177	105	49	28	5	2	3	4 237	4,0	1 132	26,7	
Kone-, metalli- ja energiateknikka	393	3 548	960	178	71	47	16	6	-	1	5 220	5,0	1 278	24,5	
Sähkö- ja automaatiotekn.	372	4 026	1 201	150	89	35	13	6	3	6	5 901	5,6	1 497	25,4	
Tieto- ja tietoliikennetekn.	903	7 231	1 780	319	161	61	15	3	1	76	10 550	10,0	2 340	22,2	
Graafinen ja viestintätek.	78	541	136	16	3	2	1	1	-	3	781	0,7	159	20,4	
Bio-, elintarvike- ja kemiantekniikka	210	1 228	285	69	23	8	5	-	-	-	1 828	1,7	390	21,3	
Prosessi- ja materiaalitkn.	145	1 296	384	66	24	11	4	3	1	3	1 937	1,8	493	25,5	
Tekstiili- ja vaatetustekn.	35	203	51	6	2	-	1	-	-	-	298	0,3	60	20,1	
Ajoneuvo- ja kuljetustekn.	163	1 675	571	111	51	22	6	-	-	8	2 607	2,5	761	29,2	
Tuotantotalous	64	730	227	45	23	12	7	2	2	10	1 122	1,1	318	28,3	
Muu tekn. ja liikent. alan koul.	116	969	311	72	48	21	4	1	-	17	1 559	1,5	457	29,3	
Maatilatalous	147	887	188	37	35	19	6	4	2	1	1 326	1,3	291	21,9	
Puutarhatalous	20	212	112	31	19	4	8	3	1	-	410	0,4	178	43,4	
Kalatalous	-	44	45	19	8	1	1	1	-	-	119	0,1	75	63,0	
Metsätalous	110	823	263	43	26	8	9	3	1	3	1 289	1,2	353	27,4	
Luonto- ja ympäristöala	19	97	27	13	3	3	1	-	-	-	163	0,2	47	28,8	
Muu luonnonvara ja ymp.ala	-	105	62	13	7	5	3	1	-	2	198	0,2	91	46,0	
Sosiaaliala	216	3 948	1 197	324	244	138	55	15	2	3	6 142	5,8	1 975	32,2	
Terveysala	532	6 498	1 794	539	397	210	87	16	2	55	10 130	9,6	3 045	30,1	
Sos.- ja terv.ala (yhteiset)	9	56	29	17	9	6	1	-	1	3	131	0,1	63	48,1	
Hammaslääketiede ja muu hammashuolto	19	263	74	22	18	6	1	-	-	-	403	0,4	121	30,0	
Kuntoutus ja liikunta	88	1 818	590	157	94	41	8	1	-	1	2 798	2,7	891	31,8	
Tekniset terveystalv.	51	873	233	70	46	12	7	2	1	-	1 295	1,2	371	28,6	
Kauneudenhoitoala	2	127	52	11	7	1	1	1	-	-	202	0,2	73	36,1	
Muu sos., terv.- ja liik.ala	21	373	62	17	12	15	7	2	-	1	510	0,5	115	22,5	
Matkailuala	158	1 959	452	34	24	7	4	1	-	7	2 646	2,5	522	19,7	
Majoitus- ja ravitsemisala	21	1 024	479	72	24	18	5	-	2	2	1 647	1,6	600	36,4	
Kotitalous- ja kuluttajaplv.	2	179	81	16	6	3	-	1	-	2	290	0,3	107	36,9	
Muu matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koul.	92	1 397	458	57	22	10	5	2	-	-	2 043	1,9	554	27,1	

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta.

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 23. Yliopistojen alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat uudet opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	6 367	9 812	2 636	804	636	485	353	136	58	355	21 642	100	5 108	23,6
Luonnonvara-ala	1 403	1 936	544	138	106	75	37	14	4	69	4 326	20,0	918	21,2
Tekn. ja liikenteen ala	2 623	1 314	409	106	81	62	29	16	4	110	4 754	22,0	707	14,9
Kaupan ja hallinnon ala	853	2 691	670	204	149	128	104	46	16	62	4 923	22,7	1 317	26,8
Sosiaali- ja terveysala	367	542	183	88	85	76	45	11	4	1	1 402	6,5	492	35,1
Kulttuuriala	74	300	177	46	31	15	10	7	2	48	710	3,3	288	40,6
Humanistinen ja opetusala	1 047	3 029	653	222	184	129	128	42	28	65	5 527	25,5	1 386	25,1

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 24. Yliopistojen kaikki alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ikäryhmittäin ja koulutusalan mukaan vuonna 2002

Koulutusala	Ikä vuotta									Tieto puut- tuu	Yht.	Osuus koulutus- aloittain %	Väh. 25 v. täytt. määrä ja %-osuus	
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-				lkm	%
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm				lkm	%
Yhteensä	6 466	59 266	39 523	14 239	8 245	5 323	3 859	2 202	1 492	917	141 532	100	74 883	52,9
Luonnonvara-ala	1 424	10 845	7 383	2 429	1 204	688	459	241	129	166	24 968	17,6	12 533	50,2
Tekn. ja liikenteen ala	2 667	15 286	6 952	2 416	1 242	687	405	201	93	231	30 180	21,3	11 996	39,7
Kaupan ja hallinnon ala	870	13 189	9 890	3 648	2 266	1 498	1 103	721	482	185	33 852	23,9	19 608	57,9
Sosiaali- ja terveysala	371	3 379	2 237	824	530	473	334	168	88	22	8 426	6,0	4 654	55,2
Kulttuuriala	76	1 238	1 663	665	305	142	80	38	24	140	4 371	3,1	2 917	66,7
Humanistinen ja opetusala	1 058	15 329	11 398	4 257	2 698	1 835	1 478	833	676	173	39 735	28,1	23 175	58,3

Lähde: Tilastokeskus

Opetusministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2004 ilmestyneet

- 1 Tulossuunnitelma 2004
- 2 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2005–2008
- 3 An International Evaluation of the Finnish System of Arts Councils
- 4 Luovus kertomus – Ehdotus hallitusohjelmassa tarkoitettun luovusstrategian tekemisen luonteesta, lähtökohdista ja toteuttamisen tavoista
- 5 Kirjastopalvelut kaikilla mausteilla – palvelutuotannon tila, tarpeet ja tulevaisuuden linjauksia
- 6 Koulutus ja tutkimus vuosina 2003–2008; Kehittämissuunnitelma
- 7 Utbildning och forskning 2003–2008: Utvecklingsplan
- 8 Education and research 2003–2008: Development plan
- 9 EU:n Nuoriso-ohjelman vaikuttavuus
- 10 Perustietoja ammattikorkeakouluista
- 11 Regional strategy for education and research up to 2013
- 12 Koulutuksen ja tutkimuksen tietoyhteiskunta-ohjelma 2004–2006
- 14 Information Society Programme for Education, Training and Research 2004-2006
- 15 Opetusministeriön verkkopalvelu- ja verkkotoimintastrategia 2010
- 16 International Evaluation of the Academy of Finland
- 17 Koulutus, tutkimus ja työllisyys
Valtion tiede- ja teknologianeuvostolle laadittu seurantaraportti
- 18 Yrittäjyyskasvatuksen linjaukset ja toimenpideohjelma
- 19 Valinnasta työelämään; Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnan tarkastelua
- 20 Management and Steering of Higher Education in Finland
- 21 För regionernas styrka; Åtgärdsprogram för kultur-, idrotts- och ungdomspolitisk regionutveckling - riktlinjer och prioriteringar åren 2003–2013
- 22 Onko kulttuurilla vientiä?
Opetusministeriön, ulkoasiainministeriön ja kauppaja teollisuusministeriön Kulttuurivientihanke, Selvitysmiehen raportti
- 23 Liikuntatoimi tilastojen valossa – Perustilastot vuodelta 2002
- 24 Yliopistotilastot 2003;
Taulukoita KOTA-tietokannasta
Universitetsstatistik 2003;
Tabeller ur KOTA-databasen
- 25 Ammattikorkeakoulut 2003;
Taulukoita AMKOTA-tietokannasta
Yrkeshögskolorna 2003;
Tabeller ur AMKOTA-databasen



OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Julkaisumyynti / Bokförsäljning

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet
PL 4 / PB 4 (Vuorikatu 3 / Berggatan 3)
00014 Helsingin Yliopisto / Helsingfors Universitet
puhelin / telefon (09) 7010 2363
faksi / fax (09) 7010 2374
books@yopaino.helsinki.fi
www.yliopistopaino.helsinki.fi

ISBN 952-442-790-7 (nid.)
ISBN 952-442-791-5 (PDF)
ISSN 1458-8110